

SHA Narrative

เรื่องเล่าเจ้าพลังความเป็นมนุษย์

“กะหา... (ผู้ยิ่งใหญ่)”

สายแล้ว...วันนี้

ฉันเหลือบมองดูนาฬิกาข้อมือ พร้อมกับรีบสาวเท้ายาว ๆ ฝ่าสายฝนมุ่งหน้าไปยังเป้าหมาย... ก้าวที่เดินนั้นเร่งรีบเสียจนกระโปรงชุดพยาบาลสีขาวสะอาดตาสะท้อนไหว บ่าข้างซ้ายหนักอึ้งด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์น้ำหนักกว่าสองกิโล ส่วนข้างขวาก็เต็มไปด้วยกระเป๋าสะพายใส่ของใช้ส่วนตัว และกระเป๋าเอกสารรายงานผู้ป่วยอีกใบไม่ถึงห้านาทีฉันก็พาตัวเองมาถึงห้องทำงาน และรีบจัดแจงจัดเตรียมเอกสารพร้อมประชุมสำหรับเช้าวันนี้ทันที... ในใจก็ได้แต่ภาวนาว่า “โอมเพี้ยง” ขอให้งานวันนี้ของฉันผ่านไปอย่างราบรื่นด้วยเถอะ!!....

“โอ้..ไม่นะ....” ฉันอุทานขึ้นมาในใจ ทันทีที่ร่าง ๆ หนึ่งพยายามพาตัวเองแทรกกายผ่านประตูกระจกบานเลื่อนเข้ามาในห้องทำงาน

“สวัสดิ์ค่ะ...น้องบว” เสียงทักทายเบาบาง จนแทบจะไม่ได้ยินที่เปล่งออกมาจากริมฝีปากแห่งแล้งค่านั้น สะกดให้ฉันนั่งอึ้งไปชั่วอึดใจ... เมื่อสบสายตากับผู้มาเยือน

“กะหา!” ฉันอุทาน

นานแค่ไหนแล้ว... ฉันเองก็จำแทบไม่ได้ รู้เพียงแต่ว่าครั้งสุดท้ายที่ฉันเจอกับกะ (พี) นา คือตอนที่ฉันไปเยี่ยมบ้าน และเป็นตอนที่กะนาคลอดลูกสาวคนสุดท้ายของ ลูกสาวคนที่กะบอกว่า “เป็นของขวัญจากพระเจ้า... ลูกสาวคนที่ไม่ติดเชื่อเอดส์.... เหมือนผู้เป็นแม่!” ฉันกระพริบตาถี่ ๆ อีกครั้งเหมือนอยากจะทำให้ภาพตรงหน้าให้ชัดเจนลงไปในความรู้สึก... กะหาในวันนี้ ดูแตกต่างจากเมื่อหลายปีก่อน เสื้อแขนยาวลายดอกขาวสีชมพูสดตัดกับพื้นสีดำสนิท ที่สวมทับผ้าโสร่งสีน้ำตาลเหลืองทอง และผ้าคลุมศีรษะสีแดงเข้ม ช่วยขับให้บุคลิกของกะหาดูสะอาดตา... จะมีก็แต่ดวงตาเศร้าสร้อยแห้งผากเหมือนขาดน้ำหล่อเลี้ยง และรอยยิ้มที่พยายามจะแยมยิ้มจนทำให้ริมฝีปากด้านล่างสั่นระริกเท่านั้นที่บ่งบอกว่ากะหาไม่ได้แตกต่างจากเมื่อก่อน... และไม่ได้ดูสดใสเหมือนกับเสื้อผ้าที่สวมใส่เลย...

“กะไม่รู้ว่าจะหันหน้าไปพึ่งใครแล้ว... มีแต่น้องบวนี่แหละที่คิดว่าจะพอช่วยกะได้” ประโยคเดิม ๆ ที่ฉันแอบถอนหายใจทุกครั้งที่ได้ยิน.... คราวนี้เรื่องอะไรอีกนะ? ฉันคิดในใจ พร้อมกับภาพความหลังครั้งเก่าก่อนที่ผุดขึ้นมาในความทรงจำ

หลายปีก่อนฉันเคยถามกับกะนาว่า..... “กะนาทราบไหม ว่าตัวเองติดเชื้อเอดส์ แล้วทำไมกะนา ยังแต่งงาน และคิดจะมีลูกอีก” คำถามที่ใช้น้ำเสียงดังจนเกือบจะตะคอกของฉันคงกรีดลึกลงไป ในความรู้สึกของกะนา.....ลึกจนฉันมองเห็นน้ำใส ๆ ที่หล่อรินจนเกือบล้นออกมาจากดวงตาเศร้าคู่นั้น

“...ถ้ากะตัวคนเดียว.....กะก็ไม่ต้องทำพินนี้หรอก... แต่นี่ลูกหลายคน... ถ้าไม่แต่งงานก็ไม่มีคนหาเงินเข้าบ้าน... กะเองก็ทำงานไม่รอดแล้ว.....” กะนาพูดปนสะอื้น พร้อมกับใช้หลังมือเช็ดน้ำตาที่ไหลออกมาเหมือนเด็กเล็ก ๆ ที่ถูกจับได้ว่าทำความผิดทำให้ฉันต้องถอนหายใจออกมา

กะนา....ผู้หญิงคนหนึ่งที่จะพร้อมจะทุ่มเทร่างกายและจิตใจเพื่อคนอื่นอยู่เสมอ....ทำมาเลียงชีพ โดยการรับจ้างกรีดยางไปวัน ๆ และอาศัยอยู่ในกระท่อมที่ถูกสร้างขึ้นด้วยใบจากทั้งหลังกับลูกชายวัยเก้าขวบที่สามีทิ้งไว้ให้พร้อมกับ “โรคเอดส์”..... กะนาจึงพยายามดิ้นรนทุกวิถีทางเพื่อให้ตัวเองและลูกอยู่รอด แม้แต่การแต่งงานใหม่และมีลูกอีกครั้ง ทั้งที่รู้ว่าตัวเองเป็นโรคร้าย ด้วยหวังจะพึ่งพากำลังกายและกำลังใจจากสามีใหม่ให้ช่วยต่อชีวิตของตัวเองเพื่อลูก ๆ ของเธอ..... ในครั้งนั้นฉันและทีมงานสุขภาพได้รับกะนาไว้ใน การดูแล และหมั่นไปเยี่ยมเยียนสม่ำเสมอ.... รอยยิ้มยินดี และคำขอบคุณกับสิ่ง ที่พวกเรามอบให้ คือภาพสุดท้ายของกะนาที่แจ่มชัดในความรู้สึกของฉัน...แล้วภาพเหล่านั้นก็เลือนหายไปเมื่อฉันหันไปสบตากะนา... ซึ่งกำลังนั่งอยู่ตรงหน้าฉันตอนนี้

“น้องสาวกะถูกสามีซ้อม แล้วลักรถกระบะหนีไป....” กะนาเริ่มต้นบอกเล่าเรื่องราวที่เป็นเหตุให้ต้องมาพบฉันในครั้งนี้ พร้อมกับกระพริบตาถี่ ๆ เหมือนจะขบไล่สายตาที่กำลังเอ่อล้นขึ้นมา ก่อนที่จะพร่ำพรั่งเรื่องราวออกมาเหมือนท่อน้ำอุตุตันที่ได้รับการปลดปล่อย...

“น้องสาวกะไปทำอาชีพขายข้าวแกงอยู่ที่ประเทศมาเลเซียมาหลายปี จนกระทั่งสามารถเก็บเงินดาวน์รถกระบะได้หนึ่งคัน หลังจากนั้นก็มีพ่อหม้ายมาจีบแล้วตัดสินใจอยู่กินด้วยกัน ได้ประมาณสามเดือน สามีเริ่มตบตีและทำร้ายร่างกายทุกครั้งที่ต้องการเงินเพื่อเอาไปจูนเจ็ครอบครัวเก่าและลูกที่ติดมาจากเมียคนแรก ครั้นนี้เหตุการณ์หนักกว่าทุกครั้ง เมื่อน้องสาวกะไม่มีเงิน จึงถูกไม่หน้าสามฟาดที่ศีรษะ แล้วลากตัวขึ้นรถกระบะขับออกไปจากบ้าน.... ระหว่างทางน้องสาวกะต่อสู้ จึงเลี้ยวรถเข้าไปในซอยเปลี่ยวหวังจะทำร้ายให้เสียชีวิต น้องสาวกะอาศัยที่เปลืองวิ่งหนีออกมาขอความช่วยเหลือบนถนนใหญ่ พลเมืองดีจึงนำส่งโรงพยาบาล ส่วนสามีขับรถกระบะหลบหนีไป”

“กะไม่รู้จะพึ่งใครแล้ว...ตอนนี้ฉันก็ทำงานไม่ได้ รถกระบะก็ต้องผ่อน ภาระอยู่ที่กะทั้งเพ...”

“ไอ้ผู้ชายมันก็โทรมาขู่ว่าห้ามแจ้งความ...ไม่งั้นมันจะมาฆ่าให้ตาย”

“กะมีกันอยู่แค่สองคน... ถ้าน้องกะเป็นอะไรไปกะคงอยู่ไม่ได้แน่... ก่อนเสียมีะก็บอกแล้วว่าให้
แลน้องดี ะ”

เล่ามาถึงตอนนี้เสียงกะนาก็ขาดหายไป เหมือนมีก้อนแข็ง ะ มาอุดกั้นเสียงที่ล้าคอ แล้วภาพ
แห่งความทรงจำวัยเด็กก็กลับมาฉายซ้ำอยู่ในสมองของกะนา ก่อนที่ถ่ายทอดออกมาให้ฉันได้รับรู้...

.....ภาพที่ตัวเองกับน้องเดินจูงมือตามหลังพอกับแม่ไปทำนา แจ่มชัดเหมือนเพิ่งเกิดขึ้นเมื่อวาน
เสียงพ่อตวาดไล่ เจ้าทุย และกลิ่นหอมของโคลนยังติดปลายจมูกอยู่ไม่เคยลืม.... แม้กระทั่งวันที่แม่ตาย
คำสั่งสุดท้ายที่บอกว่าให้ดูแลน้องให้ดีก็ยังคงก้องอยู่ในหูจนถึงเดี๋ยวนี้.... ก้องเหมือนจะย้ำเตือนถึง
ภาระหน้าที่สำคัญที่กะนาต้องถือปฏิบัติ

และเป็นอีกครั้งที่กะนาจะต้อง “ให้” ...

“...ปัญหาทุกอย่าง ต้องมีทางแก้ละ ” ฉันเอื้อมมือไปจับมือกะนา พร้อมกับบีบเบา ะ เหมือน
จะย้ำคำพูดที่เปล่งออกมา.... ก่อนที่จะตัดสินใจทำบางอย่าง !!

“ฮัลโหล....สารวัตร....ใช่มียะ? น้องบวงมี case จะส่งต่อละ ”

“ขอสายคุณนาย.... ละ”

“พี่..... ที่นี้สำนักงานพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดใช่มียะ....มี case ขอความ
ช่วยเหลือละ”

ฉันสื่อสารเรื่องราวของกะนาไปยังเครือข่ายสหวิชาชีพอีกหลาย ะ คนเพื่อจะตอกย้ำในคำพูดที่
ให้กะนาได้มั่นใจ....

สามวันต่อมา... เวลาสองทุ่มเศษ ขณะที่ฉันกำลังนั่งอยู่หน้าทีวีพร้อมรายการโปรด.... เสียง
โทรศัพท์มือถือก็แผดเสียงขึ้นลั่นห้อง! เหมือนจะบ่งบอกถึงความทุกข์ร้อนของผู้ที่โทรมา....

“น้องบวง...มันมาแอบอยู่ข้างบ้านกะตอนนี้...กะจะทำพริตดีน้อง” เสียงของกะนาสั่นระรัวมาตาม
สาย

“ใจเย็น ะ นะละ เดี๋ยวน้องบวงจะแจ้งสารวัตรให้” ฉันบอกกะนา พร้อมกับรีบต่อสายไปหาสา
วัตรด้วยหัวใจที่เต้นแรง เหมือนกำลังเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์นั้น

ภาพของสารวัตรที่นำทีมตำรวจสามนายไปจับกุมคนร้ายแจ่มชัดเข้ามาในจินตนาการของฉัน....

“จำ...ร่อยอยู่ด้านหน้านะ...เดี๋ยวผมกับหมวด...จะอ้อมไปด้านหลัง” เสียงสารวัตรส่งลูกน้องเมื่อมองไปเห็นคนร้ายนั่งอยู่ในรถปิกอัพ สายตาจับจ้องไปยังบ้านของก๊ะนาโดยไม่ได้ระมัดระวังตัว และเฉลียวใจเลยว่าตำรวจกำลังดำเนินการจับกุม...

“เฮ้ย..อะไรกันวะ..???” เสียงคนร้ายตะโกนเมื่อประตูรถด้านที่ตัวเองนั่งอยู่ถูกกระชากออกพร้อมกับมือที่แข็งแรงเข้าล็อคตัวพร้อมกดศีรษะตัวเองเข้ากับพวงมาลัยรถ

“โอ้ย...” เสียงจำ...ร้องลั่นเมื่อคนร้ายพลิกตัวกลับแล้วสวนกำปั้นกระแทกใบหน้าของจำเข้าจัง ๆ

“หยุดนะ...นี่เจ้าหน้าที่ตำรวจ...ถ้าทำร้ายเจ้าหน้าที่จะโดนข้อหาหนักอีกกระทง” สารวัตรवादพร้อมกระชากตัวคนร้ายมากดลงบนเบาะที่นั่งของรถ ได้ผล..เสียงและแรงที่กดนั้นทรงอิทธิพลพอที่จะทำให้คนร้ายสงบลง พร้อมละล้าละลักพูดว่า

“ยอมแล้วครับ....ผมยอมแล้ว”

อีกด้านหนึ่ง.....

ฉันยังคงนอนลืมหูลงอยู่ในความมืดแม้ว่าเวลาจะล่วงเลยเที่ยงคืนแล้วก็ตาม ได้แต่พลิกตัวไปมา...ในสมองพลุ่งพล่านไปด้วยคำถามมากมาย...

“ก๊ะนาจะปลอดภัยมั๊ยนะ”

“สารวัตรจับตัวคนร้ายได้หรือยังตอนนี้”

“แล้วถ้าคนร้ายหนีไปได้ ...ใครจะดูแลแล้วกลับมาทำร้าย...จะทำยังไงดี”

เวลาผ่านไปจนย่ำรุ่ง เสียงโทรศัพท์ก็แผดเสียงขึ้นสะกดให้ความคิดของฉันหยุดลง ก่อนจะเอื้อมมือสั้น ๆ ไปรับโทรศัพท์.....

“น้องบวг ตอนนี้ผมจับคนร้ายได้แล้วนะ....” เหมือนได้ยินเสียงสวรรค์ “โอ...ขอบคุณพระเจ้า” ฉันคิดในใจ

“แต่น้องบวгต้องทำแผลให้ลูกน้องผมฟรีด้วยนะ...ได้แผลมาด้วย” เสียงพูดปนหัวเราะของสารวัตรที่ชวนฉันทำให้ฉันยิ้มออกมาได้....ก่อนที่จะขมตาหลับลงในตอนใกล้สว่าง

เข้านี้....ยังคงวุ่นวายเหมือนทุกวัน

ขณะที่ฉันกำลังสละวณอยู่กับการจัดเอกสารเข้าชั้น สายตาก็เลื้อยไปเห็นร่างที่คุ้นตาเดินมาแต่ไกล... ฉันจึงละมือจากเอกสารตรงหน้าเดินไปเปิดประตูต้อนรับผู้มาเยือน....

รอยยิ้มที่ส่งมาทักทายและมือที่หยาบกร้านจากการทำงานมาอย่างหนัก ค่อย ๆ ยกขึ้นไหวฉัน พร้อมกับแววตาที่บอกว่า “ขอบคุณมาก” ส่งผลให้หัวใจของฉันพองโตขึ้นมาอย่างไม่รู้ตัว

เราพูดคุยกันสักพักหนึ่ง....กะนาก็ขอตัวกลับบ้าน บอกว่าต้องไปเตรียมตัวเดินทาง.... เพราะพรุ่งนี้ต้องไปจัดการให้ลูกสาวของน้องสาวได้เข้าเรียนมหาวิทยาลัย.... !!

.... ฉันเดินไปส่งกะนากลับบ้านถึงหน้าประตูโรงพยาบาล ก่อนที่เธอจะค่อย ๆ เดินจากไปท่ามกลางเปลวแดดที่ร้อนระอุ....แล้วหันมามองฉันอีกครั้ง ด้วยรอยยิ้มที่เปิดกว้างพร้อมแววตาที่เปี่ยมสุข....

กะนาจากไปแล้ว.... แต่รอยยิ้มของฉันยังไม่จางหาย....

ขอบคุณกะนา.... ผู้หญิงที่มีดวงใจอันแข็งแกร่ง และพร้อมจะเป็น “ผู้ให้” ผู้ยื่นตลอดเวลา “ให้” ทั้งที่ตัวเอง “ก็ยังขาด”.... และ “ให้” ทั้ง ๆ ที่ไม่รู้ว่าจะต้อง “ให้” อีกสักกี่ครั้ง.... อย่างนี้เรียกว่า “ความยิ่งใหญ่” แห่งการ “ให้”

ขอบคุณกะนา.... ที่ให้โอกาสฉันได้เติมเต็มชีวิตในส่วน “ที่ขาด” ของเธอ และส่งเสริมให้เธอได้มีพลังในการต่อสู้ชีวิตเพื่อหล่อเลี้ยงตัวเธอและคนที่เธอรัก....

และขอบคุณอีกครั้ง..... ที่ทำให้หัวใจของฉันได้เริ่มเรียนรู้ และซึมซับประกายแสงแห่งความสุขจากการได้ “ให้” เช่นเดียวกัน ...ขอบคุณจริง-จริง...!

เกี่ยวกับผู้เขียน:

กฤษณา โดยพิลา ปัจจุบันประจำอยู่
ที่โรงพยาบาลละงู จังหวัดสตูล

มองผมจากข้างใน

“แค่ถาม ๆ ๆ จะรู้ได้ยังไงว่าแต่ละคนตอบจริง ๆ หรือแกล้งบอก แล้วยังจะให้ยาถูกได้ยังไง”

น้ำเสียงสำเนียงไทยปนจีนที่ดังขึ้นทำทนายสอดเข้ามาระหว่างการซักประวัติคนไข้ยาเสพติดที่ห้อมล้อมฉันและทีมงานอีก 2 คน ที่ใช้บริเวณพื้นที่ว่างของที่พักระหว่างทางขึ้นบันไดชั้นสองของสถานอนามัยเป็นที่ทำงานทำให้ต้องเงยหน้ามองหาเจ้าของต้นเสียง

ชายวัยกลางคน ตาชั้นเดียว แววดตาแข็งกร้าวปนเย้ยหยัน สีหน้าเรียบเฉยไม่แยแสต่อคำพูดที่เอ่ยออกมา สบตาฉันเหมือนจะทำทนายอะไรบางอย่างยิ่งทำให้ฉันต้องเก็บอารมณ์แล้วกลับมาสนใจกับคนไข้ที่อยู่เบื้องหน้าอีก 5-6 คน ก่อนที่จะต้องเผชิญหน้ากับเจ้าของเสียงในอีกไม่กี่นาทีข้างหน้า

“ติตมาก็ปี ถาม ๆ ๆ ๆ ถามไปทำไม ไซวันละเท่าไร ไอ้คนนี้นั่นก็บอกไปเยอะๆ มันก็ได้ยาเยอะ ไอ้คนนี้นั่นบอกน้อย เพราะมันไม่กล้าบอกมันอายมันก็ได้ยาน้อย จริง ๆ แล้วมันใช้เยอะจะตาย แล้วมันจะอยู่ได้ยังไง มันก็ต้องกลับไปไซอยู่ดี” เสียงนั้นยังไม่หยุดยืวนรบกวนโสตประสาทของฉันและทีมงาน

“ไซ ๆ ๆ ๆ” เสียงสนับสนุนจากภายในกลุ่มเริ่มดังขึ้นตามเจ้าของต้นเสียงนั้น ทำให้ทีมงานเริ่มเสียมาริหันมามองหน้าฉันเหมือนรอคอยการตัดสินใจบางอย่าง

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ฉันนึกถึงคำพูดของคนที่เคยเตือนฉันเสมอว่าพื้นที่ดอยสูงแห่งนี้ทำงานยากโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องยาเสพติด เพราะไม่มีใครทราบข้อมูลที่แท้จริงแม้แต่ผู้เสพที่เคยเจอก็ปกปิดข้อมูลบางอย่างไว้ ด้วยเหตุผลว่าบอกไม่ได้ อย่างรู้เลย ยิ่งทำให้พื้นที่นี้เป็นเหมือนแดนมิดิสัญญา ที่ยากจะเข้าถึง ดังนั้นเมื่อได้รับการติดต่อจากเจ้าหน้าที่ อบต.ในการทำโครงการบำบัดสารเสพติดในพื้นที่ฉันจึงประหลาดใจน้อยไม่แต่ก็ไม่ลังเลที่จะตอบตกลงในทันที

ยาที่ใช้ในการบำบัดถูกจัดเตรียมไว้ตั้งแต่ตอนเย็นก่อนที่จะเริ่มออกเดินทางในตอนเช้าตรู่กับทีมงานอีก 2 คน ฉันขับรถลัดเลาะไปตามยอดเขาที่ชันสูงและโค้งไปมาจนหน้าเวียนหัวทำให้แอบคิดในใจ

ว่าอาจจะเป็นสาเหตุอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้ติดสารเสพติดไม่ยอมไปบำบัดที่โรงพยาบาล หรือถ้าไม่อยากไปเอง หรือบางทีอาจจะมีอีกหลายเหตุผลที่เรายังไม่รู้ สำหรับข้อมูลส่วนตัวของผู้เสพติดที่ได้รับก็เหมือนที่เคยคาดเดาไว้เพราะมีแต่ชื่อ นามสกุล บอกประเภทสารที่เสพแค่นั้น นั่นหมายถึงข้อมูลอื่นทั้งหมดต้องไปค้นหาคำตอบเอาเอง แต่ก็นึกเสียวว่าจะมีโอกาสอันดีที่จะได้พูดคุยและคุ้นเคยกับผู้ติดยาในพื้นที่แห่งนี้กันซะที แผนดำเนินงานถูกตระเตรียมรอไว้คร่าว ๆ ในใจ ระหว่าง 1 ชั่วโมงของการเดินทาง

ฉันตัดสินใจเรียกเจ้าของเสียงนั้นก่อนที่จะมีเหตุการณ์อื่นเกิดขึ้นอีก หลังจากได้ทราบชื่อจากเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย

“คนต่อไป ปรีชา”

เจ้าของเสียงพาร่างสูงโย่งผอมขาว เดินเข้ามาเผชิญหน้าฉันใบหน้าไร้รอยยิ้ม ฉันเริ่มบทสนทนา

“หมอขอบัตรประชาชนดูหน่อย”

“ไม่มี ไม่เอามา” น้ำเสียงห้วนไม่มีหางเสียง สายตาเหลือบดูตารางบันทึกปริมาณยาที่มีมือฉัน

“เคยไปรักษาที่ไหนมาบ้างมัย” ฉันซักประวัติการรักษาตามแบบฟอร์มที่เตรียมมา

“ไม่ ไม่เคย”

“เราไม่เคยเลิกเลยเธอ เช่นเคยไปศูนย์บำบัด หรือโรงพยาบาลมาแล้วบ้าง” ฉันไม่ละความพยายามตามหาความจริง

“เคยซื้อยามาเลิกเอง” ปรีชาตอบแบบไม่อยากให้ตัวเองดูแย่ไปกว่านี้

การซักประวัติครั้งนี้เป็นแบบถามที่ตอบที่ฉันจึงสรุปใจความสำคัญหลังจากประเมินคร่าว ๆ ว่าคนไข้ไม่อยากเปิดเผยตัวเอง และเขาได้ไม่ยากจากรอยเข็มเป็นแนวตามเส้นเลือดที่แขน

“ปรีชา จิตวันละเท่าไร”

ปรีชานิ่งเงียบไปแป๊บหนึ่งก่อนจะกลับมาพูดสโลแล็ม”โอ้ย ไข่เยอะ จิตทั้งวัน มีเท่าไรก็จิต ใส่ไปเลย 500-1,000 บาท แล้วจะให้ยาเบอร์อะไร”

“ให้ยาไม่พออยู่ไม่ได้ละ ไม่งั้นก็ไม่รักษาดีกว่า เสียเวลา” ปรีชาเริ่มบทกั๊วรัวมาเป็นชุดด้วยท่าที่ฮึดฮัด มองหน้าเพื่อน ๆ ซักชวนให้คล้อยตาม

ฉันเกือบจะหมดความอดทนกับคนกลุ่มนี้ นี่หรือคน กลุ่มที่ฉันตั้งใจจะเข้ามาบำบัดรักษาให้ ฉัน และทีมงานตัดสินใจหยุดการชักประวัติและเปลี่ยนขั้นตอนโดยเริ่มอธิบายขั้นตอนการรักษา ซึ่งปกติจะเป็นขั้นตอนสุดท้ายก่อนการเริ่มให้ยา พร้อมทั้งเน้นย้ำถึงอันตรายของการใช้ยาที่เกินขนาดซึ่งทั้งหมดก็เพื่อความปลอดภัยของตัวเองเท่านั้น

แต่ด้วยผู้เสพบางคนที่ยังให้ความร่วมมือฉันจึงประทับประคองสถานการณ์ให้ผ่านไปให้ได้ การบำบัดเริ่มขึ้นตามขั้นตอนอีกครั้ง ส่วนปรีชาไปกับเพื่อนบางคนตัดสินใจเข้ารับการรักษาลงหลังจากได้คิด ทบทวนสักครู่ใหญ่ แต่ฉันก็อดสงสัยไม่ได้ว่า ทำไมปรีชาถึงได้มีอิทธิพลต่อหลาย ๆ คน ทำไมปรีชา ถึงก้าวร้าว ทำไมไม่มีใครห้ามปรีชา

หลังจากนั้น ฉันกับทีมงานตัดสินใจขึ้นดอยสูงในวันวันในช่วงอาทิตย์แรกเพื่อจะปรับขนาดยา ให้เหมาะสมกับทุกคนรวมทั้งปรีชาและเพื่อนที่กังวลกับขนาดยาเหลือเกิน ผ่านวิกฤติอาทิตย์แรกไป ด้วยดีซึ่งเป็นช่วงที่ผู้ติดยาดีที่สุดเพราะอยู่ในช่วงลงแดง

สุขภาพแต่ละคนเริ่มแข็งแรงและสดชื่นขึ้น จึงมีการเสนอจากกลุ่มให้ตั้งหัวหน้าและรองหัวหน้า กลุ่มเพื่อแบ่งการดูแลและติดตามเพื่อน ๆ และช่วยเป็นล่ามให้ฉันขณะพูดคุย หลังจากได้หัวหน้าและรอง หัวหน้ากลุ่มที่ได้จากการเสนอของปรีชา และไม่มีใครคัดค้าน

สองอาทิตย์ผ่านไปฉันเริ่มติดตามพบกลุ่มห่างขึ้น พฤติกรรมของแต่ละคนถูกเล่าผ่านเจ้าหน้าที่ สถานื่อนามัยและหัวหน้ากับรองหัวหน้ากลุ่ม ท่าทีที่ก้าวร้าวของปรีชาเริ่มหายไป แววดาอ่อนโยนขึ้น เริ่มมีรอยยิ้มทักทายเมื่อเจอกันทุกวันจันทร์ในห้องประชุมชั้นสองของสถานื่อนามัย

“หมอครับ หมอจะขึ้นมาอีกถึงเมื่อไหร่แล้วจะหยุดยาครับ” ปรีชาเริ่มเปิดบทสนทนาเป็นครั้งแรก หลังจากที่ผ่านมาฉันเป็นฝ่ายถามตลอด ฉันสัมผัสความอ่อนโยนผ่านน้ำเสียงนั้น ฉันตอบตามเงื่อนไข เวลาที่เคยตกลงกันได้ เรามีการต่อรองยืดหยุ่นกับหลาย ๆ อย่างตามบริบทของชุมชน ยิ่งผลการตรวจ บัสสวาระถูกนำมาใช้เพียงเพื่อประเมินพฤติกรรมแทนที่จะใช้เพื่อการจับกุม ทำให้เกิดความไว้วางใจ ฉัน คิดอยู่ในใจว่าน่าจะเป็นโอกาสอันดีที่ฉันจะเริ่มตามหาคำตอบที่ยังค้างคาใจ และฉันจึงเลือกที่จะไปเยี่ยม ปรีชาที่บ้านตามคำเชื้อเชิญเพราะดูเหมือนจะเป็นส่วนตัวมากกว่าที่นี่

ร้านขายของขนาดกลางที่อยู่ท่ามกลางร้านขายของเล็ก ๆ อีกหลายร้านในหมู่บ้านมีภรรยาของ ปรีชาง่วนอยู่กับการขายของแต่ก็ไม่วายหันมาสนทนาพูดคุยอย่างเต็มที่ ปรีชาคุลีจุกออกมาต้อนรับ พวกเรา เชื้อเชิญดื่มน้ำชาที่จัดขงไว้บนโต๊ะ เรื่องราวถูกบอกผ่านถ้วยน้ำชาถ้วยแล้วถ้วยเล่าโดยผ่านการ เติมของภรรยาปรีชา

ปรีชาสะท้อนสถานการณ์ทั้งการปราบปราม การบำบัดและปัญหาในพื้นที่หลาย ๆ อย่างรวมทั้งผู้ค้า ผู้เสพ จึงเหมือนผู้รู้ในแวดวงยาเสพติดของชุมชนและด้วยมีพ่อที่เป็นทหารของกองพลทหารจีนทำให้ปรีชามีบุคลิกที่กล้าพูดกล้าคิดกล้าทำและกล้าตัดสินใจ จึงไม่แปลกที่จะเป็นตัวแทนของกลุ่มอยู่เสมอซึ่งบอกผ่านจากหลายถ้อยคำ

“ผมเป็นคนรวบรวมรายชื่อผู้ติดยาส่งให้ อบต.” นั้นหมายถึงความไว้วางใจที่พรรคพวกมอบให้ปรีชาตัดสินใจ ซึ่งส่งผลต่อความกังวลของเขา

“พวกที่ไปกินยา บอกผม ให้บอกหมอเอายาแรง ๆ ให้ เพราะมีบางคนเคยไปเลิกยาแล้ว ได้ยาไม่แรงอยู่ไม่ได้ ผมต้องขอโทษหมอ นะครับ ที่รบกวนยากับพวกหมอ” น้ำเสียงปรีชาจริงจัง

“หมอครับ ถ้าพวกเราเลิกไม่ได้รายชื่อพวกเราจะถูกส่งให้ตำรวจมัยครับ”

“มีคนติดยาอีกเยอะครับแต่พวกเค้าไม่กล้า รอดูพวกผมก่อน”

เวลาสนทนาผ่านไปอย่างรวดเร็วแทบไม่น่าเชื่อ ดวงอาทิตย์คล้อยต่ำเกือบลับขอบเขา

“อ้อ หมอครับ หมอรอแป๊บหนึ่งได้มัยครับเดี๋ยวผมมา” ปรีชาพูดอย่างเกรงใจพร้อมกับหายเข้าไปในบ้าน

ปรีชาเข็นล้อเข็นออกมาจากในบ้านโดยมีแม่ที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ใส่สายให้อาหารคาไว้ที่รูจมูกใบหน้าเรียบเฉยร่างกายนั้นบนล้อเข็นได้ด้วยเข็มขัดที่คาดไว้ ปรีชาค่อย ๆ เข็นแม่มาไว้ที่หน้าบ้านไม่ไกลจากพวกเรานัก ท่าทางและแววตาที่อ่อนโยนขณะที่ปรีชาดูแลแม่ช่างแตกต่างจากปรีชาที่ฉันทเจอวันแรกราวกับคนละคน

“หมอครับผมไปไหนไกลไม่ได้ต้องดูแลแม่ ในบ้านไม่มีใครอุ้มแม่ไหนนอกจากผม” ปรีชาพูดขณะที่กลับมาหนึ่งลงที่เดิมแต่ดวงตามองออกไปสุดไกลราวกับจะทะลุมิติของกาลเวลา “แม่ชอบนั่งหน้าบ้าน ตั้งแต่ผมยังเด็ก แม่เล่าให้ฟังว่าแม่อพยพมาจากจีนแผ่นดินใหญ่ ตั้งแต่พ่อเสียไปแม่ก็เลี้ยงดูพวกเรามาและเราก็เริ่มต้นกันที่นี่ พอถึงตอนเย็นแม่ก็จะนั่งพักที่หน้าร้านมองดูผู้คน จนใกล้ค่ำปิดร้านทุกวันเลยครับ ตอนนี้พี่น้องคนอื่นแยกย้ายไปมีครอบครัวกันหมดนาน ๆ มาที แม่รักที่นี่ และไม่ยอมย้ายไปไหน ผมก็เลยต้องอยู่ที่นี้ส่งสารแม่ครับ ถึงตอนนี้แม่จะไม่รู้เรื่องผมก็จะทำในสิ่งที่แม่ชอบครับ ผมพาแม่มานั่งหน้าบ้านทุกเย็นครับ”

ภาพต่าง ๆ วกเวียนมาในความคิด ภาพการกดขี่ข่มเหง ภาพเอร็ดเอาเปรียบ แก่งแย่งชิงดีชิงเด่น ภาพการทอดทิ้งลูกทอดทิ้งบุพพการีที่มีให้เห็นจนชินตาจากสังคมคนดี ขณะที่ภาพชัดเจนเบื้องหน้า

คือภาพของคนที่สังคมไม่ยกสถานะให้และพร้อมจะกีดกันทุกรูปแบบกลับรับผิดชอบการกระทำของตัวเองและทำบทบาทของลูกให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

อคติทางความคิดถูกลบและคงมีประโยคเดียวที่ผุดขึ้นในใจฉันตอนนี้

“ขอโทษนะปรีชา”

เกี่ยวกับผู้เขียน

พรพิมล ศักดิ์สูง ปัจจุบันประจำอยู่ที่โรงพยาบาลแม่จัน จังหวัด

๔

ความสูญเสียที่ไม่สูญสิ้น

บ่ายวันหนึ่งของเดือนเมษายน เดือนที่ท้องฟ้าของอุณหภูมิจึงสูงกว่าทุกเดือน ความร้อนของอากาศในช่วงเวลาบ่ายโมงเศษของที่นี่ มันร้อนแบบแสบผิวกาย ประดุจดังลำแสงของแดดมันแทรกตัวเข้าไปเลาะชั้นใต้ผิวหนังยังไถยังนั้น ด้วยเหตุนี้ฉันเองจึงฝังตัวอยู่ในห้องทำงานที่อยู่ภายใต้อาคารหลังคาสีหม่น ผังสีขาวซีดของอาคารสองชั้นซึ่งตั้งอยู่ด้านหน้าสุดของโรงพยาบาลและตั้งอยู่ระหว่างอาคารสูงกว่าอีกสองอาคาร เพื่อทำงานที่ตนเองรักและถนัดนั่นคือการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพมือให้กับผู้ป่วยภายหลังการบาดเจ็บจากสาเหตุต่าง ๆ ในฐานะนักกิจกรรมบำบัด โดยไม่ยอมให้แสงแดดเข้ามาโลมเลียผิวกาย

ฉันทำงานอยู่ที่นี่มานานกว่า 20 ปี ในฐานะหัวหน้างาน มีหลายคนพูดว่า ทำงานในโรงพยาบาลเหมือนได้ทำบุญทุกวัน เพราะได้ช่วยให้พวกเขาหายป่วย เรื่องนี้ฉันค่อนข้างจะเห็นด้วยอย่างมากเพราะคำว่า “ผู้ป่วย” ฟังแล้วก็น่าเห็นใจ เพราะบางคนป่วยทั้งกายและใจ

“หัวหน้าครับ มีคนไข้มาหนึ่งรายครับผม” เสียงคุ้นหูดังขึ้นที่หน้าห้องทำงาน ฉันจำได้โดยไม่ต้องเงยหน้าขึ้นมองว่าเป็นเสียงของใคร

“เชิญคนไข้รอนในห้องฝึกก่อนเดี๋ยวออกไปนะ” ฉันยื่นมือออกไปรับเอกสารของผู้ป่วยพร้อมกับบอกเจ้าหน้าที่ธุรการ ฉันใช้เวลาอ่านประวัติคนไข้เพียง 3 นาทีก็พอทราบแล้วว่าเป็นผู้ป่วยชายไทย นัชี่ ขวาชาดสนิทจากการปฏิบัติงาน ขณะนี้เหลือเพียงสันี้ว ด้วยข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสารที่มีอยู่ สมองของฉนั้นค่อย ๆ ปล่อยภาพประสพการณ์ในการดูแลผู้ป่วยที่สูญเสียอวัยวะขึ้นมำปรากฏอยู่ในห้วงคำนี้งทันที ฉนั้นเดินออกจากห้องพักส่วนตัวเพื่อตรงไปยังห้องฝึกผู้ป่วยที่อยู่อีกห้องหนึ่งถัดไป ทันทีที่ผลักบานประตูกระจกด้านหน้าห้องเข้าไปสายตาของฉนั้นก็สัมผัสกับร่างของหญิงช่ายวัยกลางคนคู้หนึ่ง ไซ้แนแล้วผู้ป่วยช่ายคนหนึ่ง เขานั่งอยู่ที่เก้าอี้ตัวแรกของโต๊ะ ฉนั้นสังเกตเห็นว่าเขาแต่งตัวดูสะอาดและเรียบร้อยด้วยการสวมกางเกงช่ายาวสีดำ รองเท้าหนังสีดำ เสื้อเชิตแขนสั้นสีชมพูขั้กับผิวที่ค่อนข้างขาวตามแบบฉบับของช่ายไทยเชื้อสายจีน เขานั่งหลังก้มโค้งและทอดสายตานิ้งจ้องมองมือที่บาดเจ็บ โดยที่เก้าอี้ตัวถัดไปเป็นร่างของผู้หญิงวัยใกล้เคียงกัน ผิวขาว รูปร่างท้วมเล็กน้อย เส้นผมผ่านการตบแต่งมาอย่างดี ทาลิปสติกสีชมพูอ่อนนั่งอยู่เป็นเพื่อน ดูจากบุคลิกภาพของทั้งสองคนแล้วบ่งบอกถึงฐานะความเป็นอยู่ได้ว่าไม่ยากจนแน่นอน

“สวัสดีคะ คุณคือผู้ป่วยที่ชื่อนายวีระยุทธ แซ่ลิ้ม นะคะ” ดิฉนั้นทักทาย

“ใช่ค่ะ” ฉันเหลือบตามองหน้าผู้หญิงคนนั้นพร้อมกับยิ้มที่มุมปากให้เล็กน้อย เธอตอบแทนสามีพร้อมกับสบตาฉันคล้ายกับต้องการจะสื่อสารความในใจอะไรสักอย่างเกี่ยวกับผู้ป่วย แต่ฉันแปลไม่ออกถึงความหมายนั้น จึงหันมาถามผู้ป่วยต่อว่า “ขอคู่มือหน่อยได้ไหมคะ” ฉันพูดพร้อมกับยื่นมือออกไปจับมือขวาของผู้ป่วยอย่างระวัง จากนั้น คลายผ้ายึดที่พันมือขวาของผู้ป่วยที่พันทับผ้ากอซอีกชั้นหนึ่งไว้อย่างหนาแน่นออก

“หมอครับมือผมจะใช้งานได้เหมือนเดิมหรือเปล่า”

ฉันแอบดีใจอยู่ข้างในเงียบ ๆ ที่คนไข้กล้าพูดคุยกับฉันเพราะตั้งแต่วันที่ฉันก้าวเท้าเข้ามาในห้องฝึกจนกระทั่งก่อนหน้านี้ ผู้ป่วยนั่งก้มหน้ามองมือของตนเองตลอดเวลา ไม่สบตาใคร ฉันเข้าใจว่าเขาไม่ทราบด้วยซ้ำไปว่าระหว่างนั้นมีผู้ป่วยรายใหม่อีกสามรายกำลังเข้ามารับการฟื้นฟูสมรรถภาพมือในห้องเดียวกันฉันไม่ตอบคำถาม แต่ฉันค้นพบช่องทางที่จะให้ผู้ป่วยเปิดใจระบายความรู้สึกออกมาได้แล้ว

“แล้วคุณวีระยุทธคิดอย่างไรกับมือของตนเองล่ะ” ฉันใช้คำถามปลายเปิด

“โห คุณหมอครับผมหมดสิ้นทุกอย่างเลยนะ ผมเป็นช่างซ่อมนาฬิกาที่ร้านของตัวเอง แล้วผมเป็นอย่างนี้ผมจะทำมาหากินอย่างไรได้อีก หมดกันเลยคราวนี้” ภรรยาเขาเอื้อมมือมาแตะที่มือของสามีประหนึ่งจะปลอบใจ

“แหม ไม่น่าเลยนะผมนะ ตื่นเช้าขึ้นมาอยู่ดี ๆ ก็อยากเข้าไปช่วยลูกน้องทำงาน จึงยื่นมือเข้าไปจะช่วยจับไม้ที่เขากำลังเลื่อยอยู่ แค่อี๋ยวนาทีเท่านั้นเลื่อยที่ลูกน้องถืออยู่มันก็ต็ดนิ้วผม ตอนแรกผมเข้าไปหมดเลยนะ ไม่รู้สึกอะไรเห็นแต่เลือดฟุ้งกระจุย ผมตกใจมากหยิบนิ้วตัวเองขึ้นมา หมุนตัวควานหาผ้ามาอุดบาดแผลไว้ ปากก็ตะโกนเรียกคนเฝ้าว่า ช่วยหน่อยมือถูกต็ด เขาก็วิ่งลงมาจากชั้นบน เข้ามาหาแล้วก็พากันมาที่โรงพยาบาล โอ้โห ผมตกใจทำอะไรไม่ถูกเลย.....ผมคงเซ็นต์ชื่อลำบากแล้วนะเนี่ย จะถอนเงินยังงัย” เขาพร่ำพุดคำพูดเสมือนดังสายน้ำที่พุ่งออกมาจากสันเขื่อนที่เปิดให้น้ำไหลระบายออกมา

“แล้วการที่พันมือซะหนาขนาดเนี่ยเพราะอะไรคะ แผลก็หายดีแล้ว” ฉันถามต่อ คุณวีระยุทธไม่ตอบแต่กลับหลบตาลงต่ำมองมือขวาแล้วใช้มือข้างซ้ายลูบเบา ๆ บริเวณต่อนิ้วที่ไม่มีนิ้วชี้อีกต่อไปแล้ว ฉันไม่ได้ตั้งใจที่จะใช้คำถามเพื่อตอกย้ำความเจ็บปวดให้กับตัวเขา ฉันเพียงต้องการให้คำถามนั้นกระเทาะเอาความเจ็บปวดภายในใจของเขาออกมาเท่านั้น ฉันจึงไม่รอคำตอบจากเขา

“มือของคุณนะนิ้วชี้ขวาขาดระดับโคนพอดี ตอนนี้แผลแห้งดีแล้ว คุณหมอส่งเข้ามาที่นี่เพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพมือ ให้สามารถใช้มือที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ให้ใกล้เคียงปกติที่สุด ปัญหามือของคุณตอนนี้คือมีข้อต่อบริเวณโคนนิ้วกลางและนิ้วนางขวายึดติดเล็กน้อย ทำให้คุณหยิบจับสิ่งของไม่ได้เต็มที่ คุณจะ

ยินดีมาฝึกกับดิฉันที่นี่หรือไม่คะ” คนไข้เงยหน้าจ้องตาฉัน หัวคิ้วทั้งสองข้างถูกยกขึ้นสูง ฉันมองเห็นรอยยิ้มตรงมุมปากของเขาเล็ก ๆ “มือผมฝึกได้หรือครับหมอ” ฉันยิ้มให้พร้อมพยักหน้า จากนั้นก็เขียนใบนัดส่งให้ภรรยาคนไข้รับไว้....

ระหว่างที่ผู้ป่วยมารับการฟื้นฟูสมรรถภาพมือที่หน่วยงานกิจกรรมบำบัด ในช่วงแรก ๆ ฉันจะต้องนั่งพูดคุยกับผู้ป่วยก่อน บางครั้งก็พูดคุยเกี่ยวกับความก้าวหน้าของการใช้มือ บางครั้งก็พูดคุยกันถึงความชอบ ความเชื่อ แม้กระทั่งเรื่องครอบครัวเราก็คุยกัน ผู้ป่วยอยากขอมาฝึกมือให้ได้ทุกวันเพราะอยากหายเร็ว ๆ อยากมีเพื่อนคุย ปรับทุกข์ มาฝึกมือที่นี่แล้วเหมือนได้คุยกับญาติ แต่ก็ไม่วายจะคอยถามอยู่เสมอว่ามีใครที่บาดเจ็บมากกว่าเขาอีกหรือเปล่า ส่วนใหญ่เรามักจะไม่ตอบคำถามแต่ให้ผู้ป่วยได้พูดคุยแลกเปลี่ยนทั้งความรู้และความรู้สึกกันเองโดยให้ผู้ป่วยที่มีอาการบาดเจ็บมากกว่านั่งใกล้ ๆ กับคนไข้ที่บาดเจ็บน้อยกว่าเพื่อให้พวกเขาได้เยียวยาซึ่งกันและกัน

สามเดือนผ่านไป.....

“หัวหน้าครับ คุณวีระยุทธส่งกระเช้าผลไม้และขนมมาสวัสดิ์ ตอนนี้อยู่ที่ห้องฝึกครับ” ชื่อนี้คุ้นหูฉันมาตลอด ฉันจึงเดินออกจากห้องทำงานห้องเดิม ไปยังห้องฝึก ใช้สายตามองผ่านกระจกก่อนก้าวเท้าเข้าไป เพียงแค่มองเห็นรูปร่างด้านหลังของคนที่มารอคอยฉันก็จำได้ว่าเป็นใครคราวนี้เขามาคนเดียว ยังแต่งตัวเรียบร้อยเหมือนเดิม ฉันสังเกตเห็นอย่างชัดเจนว่ามีมือขวาของเขาไม่มีผ้ายัดแม้แต่ชิ้นเดียวผูกติด เขายืนคุยกับเจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ ในห้องอย่างสนิทสนมและท่าทางผ่อนคลาย ผู้ป่วยคนนั้นนั่นเอง คนที่คิดว่าตัวเองสูญเสียทั้งหมดแล้วทุกอย่างเพียงแค่สูญเสียนิ้วมือเพียงนิ้วเดียว ใช้ส้น การสูญเสียของใครบางคนที่ไม่เคย อาจสร้างความรู้สึกเจ็บปวดแสนสาหัสจนทำให้รังเกียจตัวเองและสังคมได้ เช่นเดียวกับชายผู้นี้ที่ไม่เพียงต้องต่อสู้กับความเจ็บปวดของบาดแผลเท่านั้น เขายังต้องต่อสู้กับความรู้สึกแปลกๆ ที่ผุดขึ้นมาในใจ ด้วย นั่นคือความรู้สึกกลัว อาย และความรู้สึกสูญเสียอย่างมากมาย ความรู้สึกเหล่านี้ต้องได้รับการเอาใจใส่จากคนรอบข้างเพราะคนรอบข้างเท่านั้นที่จะช่วยเยียวยา

ทุกๆ ครั้งของการบำบัดฟื้นฟูมือ ฉันและเจ้าหน้าที่ทุกคนในหน่วยงานจะให้ความสำคัญกับความรู้สึกของผู้ป่วยเสมอ ทีมของเราจะดูแลผู้ป่วยเหมือนกำลังดูแลญาติ ผู้ป่วยบางรายสนิทสนมคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่จนรู้สึกว่าเป็นญาติเช่นเดียวกัน เสียงหัวเราะในห้องฝึกผู้ป่วยไม่เคยขาดเลยแม้แต่วันเดียว มีของกิน ผู้ป่วยก็เอามาฝาก พาเจ้าหน้าที่ไปทัศนจร ไปทำบุญ บางครั้งก็มาขอบคุณ เอาบุญมาเผื่อแผ่กัน

“ผมต้องขอบคุณคุณหมอเป็นอย่างมาก พี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคนด้วยนะ เดียวนี้ผมซ่อมนาฬิกาเองได้แล้ว ทำได้เหมือนเดิมทุกอย่างเลย ลงลายมือชื่อเบิกเงินก็ได้ ธนาคารเขาก็โอเค ที่สำคัญผมกล้าพบ

เพื่อนฝูงและออกงานสังคมได้โดยไม่อาย เหมือนมีชีวิตใหม่เลยครับ ผมสูญเสียนิ้วแต่ผมไม่สูญเสียครับ ผมได้ทุกอย่างคืนมาแล้ว” เขาพูดพร้อมกับยกมือข้างขวาให้ดู มือข้างนั้นยังคงเหลือเพียงแค่สี่นิ้วเหมือนวันแรกที่มาบำบัดฟื้นฟูที่นี้ แต่สิ่งใหม่ที่ปรากฏให้เห็นได้ชัดเจนมากคือ แววดตาที่เป็นประกายด้วยความสุข ไม่มีความรู้สึกสูญเสียปรากฏให้เห็นอีกแล้ว

ผู้ป่วยลากลับบ้านไปแล้ว เขากลับไปทำงานเดิมที่ไผ่ผ่นคือซ่อมนาฬิกาในร้านของตนเอง กลับไปเป็นหัวหน้าครอบครัวที่มีความมั่นใจและกลับไปเป็นเพื่อนที่มีนัดออกไปสังสรรค์กันเดือนละหนึ่งครั้งเหมือนที่เคย ฉันทกลับมาวันที่ได้ทำงานในห้องส่วนตัวอีกครั้งแล้วก็ทอดความคิดต่อ..ถึงแม้ฉันจะไม่สามารถต่อนิ้วมือให้กับผู้ป่วยได้ แต่ฉันก็ต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองให้กับผู้ป่วยได้ เขาขอบคุณฉันและทีมงานที่ช่วยเหลือเขาให้มีชีวิตใหม่ เราเองก็ต้องขอบคุณเขาเช่นกันที่ให้โอกาสเราได้ฝึกฝน

ใช้สื่อนะ**ความสูญเสีย** หากไม่ได้รับการประคับประคองจิตใจให้เข้มแข็งพอ อาจส่งผลให้เกิดความสูญเสียได้ งานดูแลรักษาผู้ป่วยแม้จะเป็นไปเพราะหน้าที่แต่ฉันไม่เคยลืมเตือนตัวเองและทีมงานเลยว่าหน้าที่ของเราคือการให้การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่มีความทุกข์ภายหลังการเจ็บป่วย เขาทุกข์เราช่วย เขาสุขเราชื่นใจ ต้องขอบคุณโชคชะตาที่ให้โอกาสเราได้มาทำหน้าที่แบบนี้....ฉันยิ้มเล็ก ๆ ที่มุมปาก รู้สึกเป็นสุขขึ้นมาทันที

“...หัวหน้าครับ มีคนไข้เด็กมาหนึ่งรายครับ โดนประทัด นิ้วเหลือแค่สามนิ้วครับ” ฉันสะดุ้งลุกขึ้นจากเก้าอี้หนึ่ง พรางสายตาหลบหายใจเข้าลึก ๆ เก็บความรู้สึกเป็นสุขนั้นฝังไว้ในใจ เดินออกมายืนมือรับเอกสารจากเจ้าหน้าที่ จากนั้นก็เดินไปที่ห้องฝึกผู้ป่วย ลมเย็นพร้อมละอองฝน จากระเบียงอาคารปลิวมากระทบใบหน้า ทำให้รู้สึกสดชื่นอย่างบอกไม่ถูก นี่เป็นฤดูฝนแล้วสินะ ฉันยิ้มให้กับละอองฝน พร้อมกล่าวขอบคุณอยู่ในใจที่ช่วยให้ฉันสดชื่น หน้าที่อันยิ่งใหญ่ของฉันกำลังจะเริ่มอีกแล้ว...

เกี่ยวกับผู้เขียน :

เดือนงาม ภักดี ปัจจุบันประจำอยู่ที่โรงพยาบาลขอนแก่น

จังหวัดขอนแก่น

คู่หู คู่ใจ!!

“สายรกพันคอ เป็นเด็กชาโคซี่ จะเอาลูกออก” ช่างเป็นคำพูดที่ดูแปลกและน่าตื่นเต้นสำหรับฉันเหลือเกิน!!!

ฉันเป็นนักจิตวิทยา ที่มีหน้าที่ดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาทางจิตใจ เข้านี้ก็คงเป็นเหมือนทุก ๆ วันที่ฉันต้องให้บริการกับผู้ป่วยที่ต้องการการช่วยเหลือทางจิตใจ เพียงแต่ว่าวันนี้ เรื่องราวผู้ป่วยของฉันดูมีสีสันสะดุดใจเหลือเกิน

“ไซโคซิส” หรือ *Psychosis* เป็นคำภาษาอังกฤษ ที่หมอ พยาบาล หรือแม้บางครั้งตัวฉันเองใช้พูดถึงผู้ป่วยจิตเวช...แต่ไม่เคยคิดเลย.....ว่าการที่ผู้ป่วยได้ยินคำนี้บ่อย ๆ จะกลายเป็นคำติดหู และใช้เรียกชื่อเด็กในท้องของเธอว่า “เด็กชาโคซี่” ยิ่งถ้าไม่ฟังดี ๆ ฉันก็เกือบจะเข้าใจไปแล้วเหมือนกันว่า

จากกู๊ดซี!!! ที่เป็นยี่ห้ออ่างช่อดังนี้เอง

แตก...แตก... แตก... “ญาติมาแล้วน้องหนอย” เสียงพี่เจ้าหน้าที่เข็นรถนั่งพร้อมกับเรียกชื่อฉันไปด้วย แล้วฉันก็พบกับผู้หญิงคนหนึ่ง อายุประมาณ 20 ต้น ๆ หน้าตาเรียบเฉยออกไปทางดูลึกล้ำน้อย สวมเสื้อยืดสีแดง กางเกงขาสั้น รองเท้าหนีบเก่า ๆ กลิ่นตัวของเธอลอยละล่องทั่วทุกอณูในห้องที่ฉันใช้คุยกับคนไข้อยู่เป็นประจำ คงไม่ต้องบอกว่าฉันรู้สึกเหม็นจนอยากจะ....ขนาดไหน...แต่ก็อดทนและเริ่มต้นการสนทนาด้วยการถามเธอว่า “ชื่ออะไรจ๊ะ” แต่เธอกลับเงยเบย ไม่ตอบฉันแม้แต่คำเดียว ทำฉันชาไปทั้งตัวเลยทีเดียวนะ

ฉันคิดในใจ “เฮ้ย..คนไข่นี้ยังโงะเนี่ย???”

แต่ฉันก็ไม่ละความพยายาม จึงปรับเปลี่ยนคำถามตามวิชาที่ได้ร่ำเรียนมา “เป็นไงมาจ๊ะ วันนี้เป็นยังไงสุนันท์”

“จะเอาลูกออก สายรกพันคอ เด็กชาโคซี่” ได้ผลแฮะ เธอตอบด้วยเสียงดุดัง ชัดเจน สีหน้ายังคงเรียบเฉย ฉันเริ่มงงว่าเธอพูดถึงอะไรกัน ในเมื่อก่อนหน้านี้แผนกผู้ป่วยนอกบอกฉันว่า หมอให้ส่งมาพบฉันเพราะเธอต้องการเอาเด็กออก!!!

ฉันกดดูคอมพิวเตอร์อย่างรวดเร็วเพื่อทำความรู้จักกับสีสนของฉันในวันนี้ แล้วสีสนของฉันก็ดู
พริ้วไหวมากขึ้นเมื่ออ่านประวัติของเธอ “สุนันท์” เป็นผู้ป่วยจิตเวชที่รับการรักษามานานหลายปี มี
ประวัติการทำร้ายแม่ของเธอหลายต่อหลายครั้งเพราะทานยาไม่ต่อเนื่อง

ฉันนึกคิดในใจ “แล้วตูจะรอดมั๊ยเนี่ย”

แต่ก็เอานะ “ลองดูซักตั้ง” ฉันให้กำลังใจตัวเองเบา ๆ

เมื่อไม่นานมานี้เองเธอมีอาการหลงผิดว่าตัวเองท้อง เธอจึงคิดว่ามีสายรกพันอยู่ที่คอของเธอ
เธอนั่งรถประจำทางมาโรงพยาบาลเพียงลำพังเพื่อจะผ่าท้องเอาลูกออก หลังจากถูกปฏิเสธการผ่า
คลอดมาแล้วครั้งหนึ่ง

ฉันพยายามอธิบายซ้ำแล้วซ้ำเล่าเพื่อบอกให้เธอเข้าใจว่าเธอไม่ได้ท้อง แต่ไม่เป็นผล เธอกัม
หน้าลงกว่าเดิม ไม่ยอมสบตาฉัน ดูเหมือนเธอจะเริ่มกำมือ และขยับตัวตรง เท้าจิกรองเท้าที่ใกล้ขาด
ร่อแร่เต็มที เธอหนึ่งเงิบไปจนฉันเผลอคิดไปว่าอยู่ในที่อันสงบ เยือกเย็นจนฉันแทบขาดใจ ฉันแอบ
มองเธอเป็นระยะและดูเหมือนเธอคงรู้สึกยืนอยู่คนละฟากฝั่งกับฉันไปแล้ว

“จะผ่าออก สายรกพันคอ ไม่กลัวตาย เนี่ย! เด็กชาโคซี่” เธอยืนยันซ้ำ ด้วยเสียงที่ดังมากพอ
จนฉันเริ่มตกใจกลัว ใจฉันเริ่มตุ้ม ๆ ต่อม ๆ

“ฉันจะชาโคซี่ เหมือนเธอบ้างแล้วนะ สุนันท์” ฉันพูดกับตัวเอง

ฉันเริ่มบิตตัวไปมาเพื่อให้ตัวเองได้รู้สึกผ่อนคลายในการพูดคุยกัยลงบ้าง ฉันดึงสติกลับคืนมาและ
จัดกลเม็ดที่ประสบการณ์เคยได้เรียนรู้มา ด้วยการหลอกล่อให้เธอไปตรวจฉีแบบหลอกๆ และกลับมา
ยืนยันอย่างชัดเจนซ้ำคำกับเธอว่า เธอไม่ท้องอย่างแน่นอน แต่เธอก็ยังคงยืนยันคำเดิม ว่าจะเอาลูก
ออก

ฉันพูดกับเธออยู่นาน.....จนฉันเองก็หมดปัญญาที่จะช่วยเหลือเธอ.....

เมื่อคุยกัันไม่เป็นผล...ในที่สุดเราก็กส่งเธอไปรักษาที่รพ.จิตเวชอย่างทุลักทุเล....สุนันท์นอน
รักษาที่โรงพยาบาลจิตเวชนานเกือบเดือนครึ่ง

“พี่หน้อย สุนันท์กลับมาแล้วนะ คราวนี้ดีพี่ กินยาครบเลย” เฮ้อ!! ะวาบ!! ฉันพูดกับตัวเอง
ด้วยภาษาอีสาน ที่บอกถึงความโล่งใจสุด ๆ ของฉัน หลังจากทีวางสายจากน้องอนามัยคนหนึ่ง
จากนั้นไม่กี่วันฉันก็ได้เจอสุนันท์อีกครั้งจากการไปเยี่ยมเธอและแม่ที่บ้าน สุนันท์อยู่กับแม่ และพ่อ
ซึ่งแยกบ้านไปอยู่อีกหลังใกล้ ๆ กันกับบ้านของเธอ

สวณันท์มีพี่น้อง 3 คน ซึ่งแยกครอบครัวไปอยู่หมู่บ้านอื่นหมดแล้ว มีเพียงแม่และพ่อที่อยู่คอยดูแลเธอ พ่อของสวณันท์แยกบ้านออกไปอยู่ใกล้บ้านของ แม่กับสวณันท์เพราะความคับแคบของบ้าน จึงแยกออกไป พ่อของสวณันท์อายุประมาณ 60 เศษ รูปร่างผอมสูง ผิวคล้ำแดง มีอาชีพรับจ้างทำไร่นาที่มีรายได้เป็นวัน ๆ

พ่อของสวณันท์นี้แหละ...ที่คอยช่วยดูแลเวลาเธออาละวาด!!!!

บ้านสวณันท์เป็นบ้านชั้นเดียวดูเก่า ๆ วันที่ฉันไปเยี่ยม ดูเหมือนฝนจะตั้งเค้าว่าจะตก เสียงลมพัดสังกะสีที่เต็มไปด้วยสนิมเกรอะ ดังออก แอด ออก แอด สลับกับเสียงที่ฉันคุยกับแม่และสวณันท์ ฉันไม่รอช้ารีบขอเข้าไปดูในบ้านของเธอ ภายในบ้านมีห้องนอนหนึ่งห้อง ที่สวณันท์นอนกับแม่สองคนในมุ้งเดียวกัน มีห้องครัวเล็กๆ ที่มีหลังคาเพียงครึ่งเดียว บอกถึงความยากจนขั้นขั้นขั้นของเธอเสียเต็มประดา เพราะแม้แต่หลังคาห้องครัวอีกครึ่งหนึ่ง แม่ของเธอบอกว่า “ยังไม่มีปัญญาจะหาเงินมาทำต่อ”

ครอบครัวสวณันท์เป็นชาวไร่ชาวนา ที่ไม่มีที่ทำมาหากินเป็นของตัวเอง ต้องรับจ้างทำกิน แม่เป็นคนจนทุริ เมื่อแต่งงานกับพ่อของเธอ แมื่อย้ายมาอยู่และไม่ได้กลับไปที่บ้านเกิดของเธออีกเลย

ฉันใช้เวลาคุยกับแม่สวณันท์ตามลำพังนอกบ้านครู่หนึ่ง แม่ของเธอรูปร่างผอม ผอมขาวดำ สลับกันแทบแยกกันไม่ออก เธอพูดเสียงสั่นเครือพร้อมกับมองหน้าฉันเป็นระยะ จนสังเกตเห็นดวงตาที่เต็มไปด้วยความเจ็บปวดแต่ไม่สิ้นหวังของเธอ แม้ว่าเธอจะถูกทำร้ายครั้งแล้วครั้งเล่า แต่สิ่งที่เหมือนมีดที่กรีดดวงใจเธอยิ่งกว่าคือสวณันท์ไม่ยอมกินยาและทำให้อาการไม่ทุเลาลงสักที

แม่ของสวณันท์จะเก็บของมีคมทุกอย่างในบ้านไว้ให้พ้นสายตาของสวณันท์เพราะถ้าเธออาละวาดขึ้นมา ช่างก็จุดเธอไม่อยู่จนบ่อยครั้งที่แม่เองก็เอือมระอาเต็มทีกับอารมณ์ร้ายของเธอ

ฉันใช้พูดคุยให้กำลังใจและแนะนำเรื่องยาอยู่ไม่นานฉันก็ขอตัวกลับ พร้อมความชื่นใจที่ตอนนี้สวณันท์ยอมกินยาโดยมีแม่ของเธอดูแลอยู่ใกล้ ๆ

“หมอหน่อย ๆ” ฉันตกใจเสียงเรียกที่ตั้งเหลือเกินของผู้หญิงคนหนึ่ง และเธอก็คือสวณันท์นี่เอง “มาเอาใบเกิดลูก” ฉันอยากจะเป็นลมสัก 100 ครั้งต่อหน้าสวณันท์เมื่อได้ยินสิ่งที่เธอพูด

“สวณันท์เอ๊ย!! เธอยังไม่ยอมจบเธอกลับมาอีกแล้วหรือนี่” ฉันคิดในใจถึงแม้จะรู้ว่าการคิดแบบนี้ไม่ดีนักก็ตาม....

ฉันลองบอกความจริงกับเธออีกครั้ง แต่เธอก็ยังทำหน้านิ่งเฉย แม่ปากปิดสนิท ไม่มองหน้าฉันเลย ฉันรู้สึกเสียวสันหลังขึ้นมา ด้วยกลัวเธอจะกลืนฉันเข้าไปทั้งตัว จึงใช้แผนฉุกเงินด้วยการบอก

เธอลากลับไปกินยาและจะส่งเอกสารลูกไปให้ การมาวันนี้ของสุวนันท์เหมือนมาทำลายกำแพงความหวังของฉันลง...เพราะนั่นหมายความว่า บางทีเธออาจจะกลับไปทำร้ายแม่ของเธออย่างเดิมอีก ถ้าเธอไม่กินยา

ฉันพยายามอยู่หลายวิธีที่จะทำให้เธอกินยาครบตามกำหนด ให้ไปกินยาที่สถานีนอนมัย ให้สม.เอายาไปให้ที่บ้าน แต่เธอก็ยังคงกินบ้าง ไม่กินบ้าง จนฉันเองก็เริ่มเหนื่อยใจและอยากจะปล่อยเธอไปตามทางของเธอเหมือนกัน

แล้วสิ่งมหัศจรรย์ก็เกิดขึ้นกับฉัน ฉันตัดสินใจไปเยี่ยมบ้านสุวนันท์อีกครั้ง...และแล้ว....ฉันก็ได้รู้จักกับหนุ่มน้อยคนนึงอายุน่าจะราว 20 เศษเป็นหนุ่มรูปร่างผอม ผมหยักศก ผิวดำต่างตามแบบฉบับของชาวไร่ชาวนา สายตาเปี่ยมล้นของความมีมิตรไมตรี จนฉันเองก็รู้สึกหวั่นไหวเมื่ออยู่ใกล้ ๆ ด้วย เพราะหนุ่มคนนี่คือที่หมายปองของสุวนันท์.....และฉันเองก็รับหน้าที่กามเทพของวันนี้เสียด้วยซิ!!! อี อี อี

เรานั่งคุยกันอยู่ใต้ถุนบ้านไม้ หลังเล็ก มีไร่นาที่ปลูกข้าวอยู่ล้อมรอบ เขาคนนี้ชื่อสมทวยเป็นชาวไร่ชาวนาที่แต่งงานมาแล้ว 2-3 ปี บ้านอยู่ห่างกันแค่ไม่กี่กิโลจากบ้านสุวนันท์ สมทวยเป็นหนุ่มที่สุวนันท์แอบหลงรักอย่างหัวปักหัวปำ บางวันที่ภรรยาสมทวยไม่อยู่เธอก็จะแอบกระโดดไปนอนบนที่นอนสมทวย หรือไม่ก็เอาผ้ามาซักให้โดยที่สมทวยเองก็ไม่ได้รู้สึกชื่นชอบกับสิ่งที่สุวนันท์ทำมากนัก “เออละซิ มีภรรยาแล้วทำไฉนละ!!”

ฉันเริ่มคุยกับสมทวยถึงเหตุผลที่ฉันต้องมาพบสมทวยที่บ้าน เพื่อขอความเห็นใจแก่สุวนันท์ที่ต้องทานยาจิตเวชเป็นประจำและไม่มีใครในโลกใบนี้อีกแล้วที่พอจะช่วยเหลือสุวนันท์ในตอนนี้ นอกจากสมทวยและภรรยา สมทวยนั่งเงียบไปด้วยเหตุใดฉันก็ไม่อาจจะเดาใจของเค้าได้ เงียบไปอยู่นานจนฉันเองเริ่มไม่มั่นใจว่าวันนี้ฉันจะสามารถนำความหวังอันริบหรี่กลับไปให้สุวนันท์ได้หรือเปล่า.....

“ครับ” ผมจะลองช่วยดู ฉันอยากจะกระโดดไปกอดหนุ่มคนนี้ซะแล้ววว...แหะ! แหะ! อย่าเพิ่งคิดไปไกล ฉันก็แค่รู้สึกดีใจที่สุวนันท์พอมีทางออกแล้ว.....แต่ฉันก็ต้องเก็บอาการไว้และกล่าวขอบคุณสั้น ๆ กับสมทวย และที่สำคัญไปกว่านั้นฉันก็ขอบคุณภรรยาของเขาที่จิตใจที่กว้างเหลือเกิน ..ยินดีช่วยเหลือสุวนันท์

แล้วเรา 4 คนรวมกับแม่สุวนันท์ก็ช่วยกันวางแผนในการให้เธอกินยา โดยจัดเตรียมตระกร้าสี่ชมพูวางไว้บนตมไม้ใหญ่หน้าบ้านของเธอ เพื่อให้สมทวยนำยาในแต่ละมื้อไปให้เธอทานได้อย่างต่อเนื่อง

ในช่วงเช้าและเย็นของทุก ๆ วัน สมุทยกี่จะสลับเปลี่ยนกับภรรยา นำยามาหย่อนลงตะกร้าสีชมพูให้กับสุวนันท์ จนถึงวันนี้ฉันเองก็ยังไม่รู้ว่าสุวนันท์จะทานยาได้ต่อเนื่องแค่ไหน แต่อย่างน้อยวันนี้ฉันก็รู้สึกเบาใจที่ “เด็กซาโคซี” หรือเด็กไซโคซิสที่หมอพุดและสุวนันท์เลียนแบบมาผิด ๆ นั้น หายไปจากความคิดของเธอชั่วขณะ

“วันนี้มาทำอะไรจะสุวนันท์” ฉันทอดเสียงทักทายด้วยความคุ้นเคย ในเช้าวันหนึ่งที่โรงพยาบาล

“มารับยา” เธอยังคงทำหน้าที่เรียบเรียงกับฉันเหมือนเดิม ที่สุดเธอก็เดินจากไปโดยที่ไม่พูดถึงวีรกรรมระหว่าง 2 เราอีกเลย.....ทิ้งให้ฉันยืนยิ้มเป็นผู้ป่วย ไซโคซิสอยู่เพียงลำดับ ด้วยความดีใจ....กับผลงานที่สร้างรอยยิ้มและเสียงหัวเราะทุกครั้งที่ฉันนึกถึงเธอคนนี้.....

“บ๊าย ๆ จ๊ะสุวนันท์ หวังว่าคงไม่มีคำอื่นแปลก ๆ มาอีกนะ”

เกี่ยวกับผู้เขียน :

สุนทรีย์ ดีคำปา ปัจจุบันประจำอยู่ที่โรงพยาบาลครบุรี จังหวัดนครราชสีมา

สุนทรีย์ ดีคำปา

โรงพยาบาลครบุรี จังหวัดนครราชสีมา

ศรัทธา

“ขอบคุณคุณหมอมามากครับที่ทำให้ผมได้มีชีวิตต่อจนถึงทุกวันนี้...” เสียงของลุงจูน ยังคงดังก้องกังวานอยู่ในสมองของฉันทลอดเวลา ลุงจูนท่านนี้แหละที่เป็นผู้เยียวยารักษาบาดแผลในใจของฉันท และเป็นคนที่ทำให้ฉันทมีกำลังใจที่จะต่อสู้กับอุปสรรคในการทำงานต่อไป...

สองเท้าของฉันทก้าวเดิน สองขาของฉันทที่ไม่เคยบรรจงเตะมันออกไป แต่ก็มีเป้าหมายทุกครั้งเสมอ นั้น ได้เริ่มเดินอย่างมีชีวิตชีวาอีกครั้งตั้งแต่ฉันทได้พบเจอลุงจูน...

ชีวิตของฉันทวนเวียนอยู่กับห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้าเล็ก ๆ รอบกายมีแต่เตียงนอน อุปกรณ์ตัด เย็บซ่อมแซมบาดแผลมากมาย ทุก ๆ วันต้องมีเสียงดัง ก้องแก๊ง...ตืดตืด...โกลาหลกริ้วกราว ระคนกับเสียงครวญครางโฮโฮ..ฮือฮือ และในบางเวลาก็คละคลุ้งไปด้วยกลิ่นไอของควาเล็ดจนแทบอยากจะกลั้นหายใจ... นั้นมันก็ไม่ได้กระทบกระเทือนจิตใจของฉันทเท่าไรนัก

แต่ตัวฉันทเอง ก็เป็นเพียงมนุษย์ปุถุชนธรรมดา มีทั้งรัก โลภ โกรธ หลง ปะปนกันไป ฉันทมักอดทนไม่ได้กับคำต่อว่าต่อขาน คำด่าทอต่าง ๆ ที่ได้รับตอบแทนมาจากการให้บริการของฉันท

...และสิ่งเหล่านี้เอง ที่มันก่อให้เกิดแผลเป็นในใจของฉันท มันคอยบั่นทอนจิตใจอย่างแสนสาหัสราวกับมีใครเอามือมาทิ่มแทงที่หัวใจ... แต่ก็ไม่เคยมีใครมาช่วยเยียวยาจิตใจพยาบาลอย่างฉันทได้เลย ความเหนื่อยหน่ายท้อแท้ นั้นเข้ามาเยือนฉันทโดยไม่ได้เชื้อเชิญ บางครั้งก็ได้แต่เฝ้าถามกับตัวเองว่าทำไมเราต้องทน...

จนวันหนึ่ง ณ ห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้าห้องเดิม ยังคงมีเสียงดังจ๊อกแจ๊กจ๊อแจ และเสียงฝีเท้าลงกระทบพื้นเป็นจังหวะ พร้อมเสียงลากเปิดประตูดังครืดๆ...เป็นระยะ

เสียงเครื่องปรับอากาศที่เคยดัง ในตอนนี้แทบจะสิ้นเสียงลงไปเสียแล้ว อุณหภูมิห้องที่กำลังเย็นสบายพอดี ไม่ได้ทำให้ใจของฉันทเย็นสบายตามไปด้วยเลย ยิ่งถ้าได้มองผ่านหลอดช่องประตูออกไปทางด้านนอก ก็เห็นบริเวณระเบียงด้านหน้าที่คับคั่งไปด้วยผู้คน ขาของฉันทเริ่มก้าวไปในจังหวะที่ถี่ขึ้นเรื่อย ๆ โดยอัตโนมัติ

...เวลาผ่านไปไม่นานนัก พายุที่โหมกระหน่ำเข้ามานั้นก็เริ่มจางหายไป กลายเป็นสายลมค่อย ๆ พัดผ่านมาที่ละระลอก อากาศโดยทั่วไปเริ่มเย็นสบาย ในใจของฉันเริ่มผ่อนคลาย

ในขณะที่อะไร ๆ เริ่มจะดีขึ้นมาแล้วนั้น ก็มีคุณลุงท่านหนึ่งอายุราว 50-60 ปี ฉันให้คุณลุงท่านนี้ชื่อว่า “ลุงจุก” ลุงจุกนั้นเดินเข้ามาหาด้วยสีหน้าและแววตาที่แสดงถึงความเจ็บปวดเป็นที่สุด แต่ด้วยความเข้มแข็ง ลุงจุกไม่ได้แสดงอาการเรงเร้าให้ฉันรีบเข้าไปหาเลยแม้แต่นิด

ฉันเองเห็นได้จากสีหน้าและแววตา จึงรีบกุ๊กก๊อเข้าไปหา และถามลุงจุกทันทีว่า “ลุงเป็นอะไรมา?” ลุงจุกตอบด้วยน้ำเสียงแผ่วเบาว่า “เจ็บยอกหน้าอก เป็นมาทั้งคืนเลย” พอฉันได้ฟังดังนั้น ฉันรีบจูงลุงจุกขึ้นเตียงโดยไม่รีรอ พร้อมซักถามอาการต่อ

“ลุง! มันเจ็บอย่างไร” คราวนี้ลุงจุกเริ่มตอบด้วยน้ำเสียงที่ขาด ๆ หาย ๆ และด้วยน้ำเสียงนี้ทำให้ฉันเงยหน้าขึ้นมองลุงจุก สีหน้าลุงจุก แสดงถึงความเจ็บปวดที่มากขึ้นกว่าเดิม

“มันเจ็บ ๆ แน่น ๆ บริเวณหน้าอก นอนก็ไม่ได้ ยืนนอนยิ่งแน่น กินยาแก้ยอกแล้วก็ไม่ได้ขึ้นเลย ปวดมาทั้งคืน” ฉันถามลุงจุกต่อด้วยความรวดเร็วว่า “เจ็บร้าวไปที่อื่นมั๊ย” ลุงจุกก็ตอบฉันทันทีเลย พร้อมทั้งยกมือขึ้นชี้ให้ฉันเห็นตำแหน่งที่แกปวด “ร้าวไปถึงหัวไหล่ มันชาไปหมดเลย”

ฉันสันนิษฐานทันทีเลยว่าลุงจุกต้องเป็นโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลันแน่ ๆ หัวใจของฉันเริ่มเต้นแรงขึ้นโดยไม่รู้ตัว รีบหันไปคว้าเอาออกซิเจนมาให้แกก่อน ปากก็ตะโกนให้เพื่อนหยิบยาอมใต้ลิ้นมาบรรเทาอาการปวด และยาละลายลิ่มเลือดมาให้แกด้วย พร้อมทั้งรายงานหมอที่นั่งตรวจคนไข้อยู่ตรงหน้าเคาน์เตอร์ทันทีโดยไม่รีรอ

ฉันเริ่มทำการตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจให้ลุงจุกในขณะที่หมอกำลังตรวจแกอยู่ “โอ้! เป็นโชคดีที่คลื่นไฟฟ้าหัวใจปกติ” ฉันอุทานขึ้น แต่พอสิ้นเสียงอุทานฉันก็ได้เห็นหน้าขึ้นมองลุงจุกอีกที . . . อะไรกัน! สีหน้าและแววตาของลุงจุกแสดงถึงความเจ็บปวดที่เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมเสียอีก หมอรีบอ่านคลื่นไฟฟ้าหัวใจแล้วบอกว่าลุงจุกมีน้ำท่วมปอดร่วมด้วย

ฉันและหมอ ต่างยืนกันคนละข้างเตียงของลุงจุก เฝ้ามองลุงจุกด้วยใจจดใจจ่อ หมอได้ให้ยาอมใต้ลิ้นบรรเทาปวดเป็นระยะ ๆ แต่ก็ไม่ได้ทำให้อาการเจ็บปวดนั้นหายไปได้ ดังนั้น หมอจึงตัดสินใจที่จะส่งตัวลุงจุกไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลประจำจังหวัด

เมื่อหมอได้ทำการบอกเรื่องนี้กับลุงจุก สิ่งที่แกตอบกลับออกมาคือ “ผมไม่ไปนะหมอ!” อ้อหือ! อะไรกันเนี่ย... ทำไมแกต้องมาดื้อแพ่งกันตอนนี้นี้ด้วย!!

ฉันปากไวถามลุงทันทีว่า “ทำไมล่ะลุง” ลุงจุกตอบฉันด้วยน้ำเสียงเคร่งเครียดว่า “ผมนะ... เป็นหัวหน้าครอบครัว ถ้าผมไม่อยู่ ทุกคนก็จะลำบาก อีกอย่างพวกบ้านเองจะมัวไปเฝ้าผมอยู่ได้อย่างไร งานไม่ได้ทำ เขาจะเอาที่ไหนมากิน ทุกวันนี้ผมต้องทำไร่นาต้องหว่านปุ๋ยดูแลมันทุกวัน ถ้าผมไปแล้วไร่นาผมจะเป็นอย่างไร”

สิ้นสุดคำพูดลุงจุก เหมือนหูของฉันทันทีก็เหมือนหูของฉันทันที บรรยากาศรอบด้านเงียบสงัดราวกับมีแต่ฉันอยู่เพียงลำพัง หมอได้ฟังเช่นนั้น ก็เริ่มบอกถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับตัวของลุงจุกให้แกฟัง ฉันทันทีมองลุงจุกด้วยใจว่างเปล่า รู้เพียงแต่ว่าลุงจุกได้ปฏิเสธหมดตลอด

...จู่ ๆ แวบหนึ่งในความคิดของฉันทันที ภาพของพวกบ้าน ที่ลุงจุกใช้เรียกรรยาของแกก็โผล่ขึ้นมาทันที เหมือนเป็นความหวัง...

หมอจึงเรียกรรยามาคุยทันที เมื่อกรรยาได้รับรู้ถึงอันตรายของโรค จึงรีบเข้าไปพูดกับลุงจุกโดยไม่รีรอ ใช้เวลาไม่นาน ลุงจุกก็ยินดีที่จะเดินทางไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลประจำจังหวัดทันที

ฉันทันทีและเพื่อนอีกหนึ่งคนช่วยกันเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์กู้ชีพ ก่อนการเดินทางให้แน่ใจอีกครั้ง เมื่อทุกอย่างเรียบร้อยก็ทำการเคลื่อนย้ายลุงจุกขึ้นรถโรงพยาบาล ซึ่งในขณะการเคลื่อนย้ายนั้น ลุงจุกเริ่มมีเจ็บหน้าอกรุนแรงขึ้นมาอีก

หมอมีสีหน้าที่กังวลไม่น้อย... แต่ก็จำเป็นที่จะต้องรีบไป ฉันทันทีและเพื่อนรีบขึ้นรถ โดยมีพวกบ้านของลุงจุกนั่งหน้าข้างคนขับ

ระหว่างการเดินทาง... ลุงจุกบ่นเจ็บหน้าอกเป็นระยะ ๆ ฉันทันทีทำการตรวจวัดความดันแล้วปรากฏว่า ความดันเริ่มตก มันบ่งบอกถึงอาการที่แย่งกว่าเดิมอีก และนั่นมันทำให้ฉันทันทีไม่กล้าให้ยาอมได้ติดต่อ

...เออละ! ทีนี้จะทำอย่างไรดีล่ะ ยาก็ให้ไม่ได้ ลุงจุกก็เจ็บไม่หาย ฉันทันทีได้แต่หันไปมองหน้าเพื่อนในใจมันหวาดหวั่นอย่างบอกไม่ถูก

ระยะทางที่เคยไม่ไกลเท่าไร วันนี้นั้นไกลไกล.. เสียจนฉันประมาณมันไม่ได้...

สิ่งที่ดีที่สุดที่ฉันทันทีทำได้ในขณะนั้นก็คือ “การให้กำลังใจ”...

ฉันทันทีบอกลุงจุกตลอดเวลาว่า “ไม่เป็นไรนะลุง เราอยู่กับลุงตรงนี้” คำพูดนี้มันถูกพูดซ้ำไปซ้ำมาอย่างไม่รู้ตัว สลับกับการใช้มือของฉันทันทีลูบไล้ไปมาบริเวณหน้าอกที่ลุงจุกเจ็บปวด อย่างซ้ำ ๆ...

ถึงอย่างนั้นก็ตามลุงจุกก็ยังคงแสดงสีหน้าที่เจ็บปวดอยู่ตลอด เพียงแต่ไม่เพิ่มมากขึ้น...

รถแล่นมาได้เกินครึ่งหนึ่งของเส้นทาง ลุงจุกเริ่มมีสีหน้าที่เปลี่ยนแปลง แววดาทำท่าไม่สู้ดีนัก ฉันทามลุงจุกว่า “เป็นยังไงบ้างลุง”

ลุงจุกตอบฉันมาด้วยน้ำเสียงที่สั่นเครือ และขาดสายว่า “เจ็บจัง! มันเจ็บมากขึ้นกว่าเดิมอีก” ฉันจึงตะโกนให้พนักงานขับรถเร่งฝีเท้าขึ้นอีก!

ยังไม่ทันไร! ลุงจุกก็ร้องขึ้นมาด้วยน้ำเสียงหลง ๆ ว่า “เจ็บมากเลย!”

สุดท้ายของลุงจุกสิ่งที่เกิดขึ้นมาต่อหน้าฉันก็คือ ลุงจุกมีอาการเกร็ง บริเวณใบหน้าเขียวคล้ำอย่างเห็นได้ชัด ฉันไม่รอช้าคว้าอุปกรณ์กู้ชีพทันที

ฉันทำการช่วยหายใจให้ลุงจุก ในขณะที่ลุงจุกเริ่มหยุดหายใจแล้ว! เพื่อนที่นั่งคลำชีพจรมาตลอดทราบทันทีเลยว่าถึงเวลาแล้วที่ต้องบีบหัวใจลุงจุก ...ลุงจุกถูกกระทำทุกอย่างเพื่อที่จะกู้ชีพขึ้นมา

เสียงของฉันทะโกนขึ้นดังก้องรถไปหมดเลย! เพื่อให้พนักงานขับรถ เร่งฝีเท้า และแวะไปยังโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด

ด้วยปฏิภาณไหวพริบดีของพนักงานขับรถ จึงรีบแจ้งวิทยุสื่อสารไปยังโรงพยาบาลใกล้เคียงทันที! เพื่อประสานงานให้รอรับผู้ป่วยหนัก

เมื่อรถเข้าไปถึงโรงพยาบาลดังกล่าวก็ได้มีการรอรับเป็นอย่างดี... ลุงจุกได้รับการช่วยเหลือโดยหมอและเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลนั้นอย่างทันท่วงทีจนหัวใจเริ่มกลับคืนมาเต้นและทำงานได้ตามปกติ

เอ๊ะ! แล้วพวกบ้านของลุงจุกล่ะ.. ตอนนี้เขาจะเป็นอย่างไรบ้างนะ? ฉันไม่มีโอกาสได้คุยกับเขาเลย มีเพียงแค่หมอเท่านั้นที่มีโอกาสได้อธิบายทุกสิ่งทุกอย่างให้เขาฟัง ฉันหวังว่าเขาคงเข้าใจ

ยังไม่ทันไรฉันก็ต้องเริ่มเดินทางต่อเพื่อไปยังโรงพยาบาลที่เป็นจุดหมาย การเดินทางในรอบนี้เป็นการเดินทางที่เต็มไปด้วยความเศร้า สายตาที่ต้องมานั่งมองลุงจุกแต่เพียงฝ่ายเดียว โดยที่แกไม่สามารถตอบโต้บอกความรู้สึกเจ็บปวดกับเราได้อีก...

มันเจ็บแปล็บ... อยู่ลึก ๆ ข้างใน ทุกอย่างแทบสิ้นหวัง นี่คือนสิ่งที่ฉันคิดกับลุงจุกในตอนนั้น เพราะคงยากที่จะกลับมาเป็นเหมือนเดิมได้

เมื่อเดินทางมาถึงโรงพยาบาลประจำจังหวัด ล้อรถเริ่มหยุดหมุนลงอย่างช้า ๆ เหมือนกันกับหน้าที่ของฉันและเพื่อนที่ใกล้จะสิ้นสุดลง...

เมื่อทำการส่งมอบลงจุกได้เรียบร้อยแล้ว ทุกอย่างก็เข้าสู่บรรยากาศที่เงียบสงบ... ไม่มีเสียงพูดของใครให้ได้ยินอีกเลย... คงเหลือไว้แต่ความปวดร้าวที่ไม่อาจลืมได้

วันเวลาผันผ่านไปเรื่อย ๆ ความทรงจำเกี่ยวกับลงจุก ไม่เคยถูกรื้อฟื้นขึ้นมาให้เจ็บปวดอีก . . . จนกระทั่งเช้าวันหนึ่ง ที่ท้องฟ้าเป็นสีฟ้าเกือบทั้งผืน พระอาทิตย์ได้ออกมาอวดโชว์รัศมีอันเปล่งปลั่งได้อย่างสง่างามไม่มีที่ติ แสงของมันสาดเข้ามาในห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้าเล็ก ๆ ของฉัน สร้างความอบอุ่นอย่างน่าประหลาด

และในภายใต้แสงเงาเหล่านั้น ได้มีร่างของชายคนหนึ่งยืนตระงำอยู่ พร้อมกับรอยยิ้มที่เต็มเปี่ยมไปด้วยสิ่งดีที่กำลังจะเข้ามา...

ชายคนนั้นค่อย ๆ ก้าวมาที่ละก้าว พร้อมยกมือทั้งสองข้างขึ้นแสดงความขอบคุณ นัยน์ตาระคนไปด้วยประกายที่แสดงให้เห็นถึงคำที่มากกว่าสิ่งที่เขากำลังจะพูด...

“ขอบคุณ คุณหมอมามากครับ ที่ทำให้ผมมีทุกวันนี้...” นี่คือการพูดแรกที่ชายคนนั้นเอ่ย

...หัวใจของฉันมันเปลี่ยน! ขึ้นมาอีกครั้ง

...ใบหน้าที่เคยมีหลากหลายอารมณ์ตอนนี้มันซาเย็นไร้ซึ่งความรู้สึก

...มือที่อยากจะเอื้อมไปจับแขนชายคนนั้นมันไม่สามารถยกขึ้นไปจับได้ดังใจคิด

ฉันใช้เวลาตั้งสติอยู่ดีใจหนึ่ง แล้วตะโกนออกไปด้วยเสียงที่สั่นเครือว่า “ลงจุก!” ลงจุกได้ยินเสียงที่ฉันเรียก ยิ่งแสดงความรักใจ มากขึ้นกว่าเดิมเป็นหลายร้อยเท่า

ลงจุกไม่รีรอ รีบเดินเข้ามาใกล้ ๆ แล้วจับที่แขนฉันเบา สัมผัสได้ถึงความหยาบกระด้างบนฝ่ามือของผู้ที่ถูกเรียกว่า “กระดูกสันหลังของชาติ”

ลงจุกพูดกับฉันด้วยน้ำเสียงที่คุ้นเคยว่า “ถ้าผมไม่ได้พวกหมอในวันนี้ผมคงไม่ได้มายืนอยู่ตรงนี้ ครอบครัวของผมก็คงจะแย่...” ลงจุกพูดพร้อมยกมือขึ้นไหว้ไว้เหนือหัว

นัยน์ตาของฉัน เริ่มมีน้ำน้อย ๆ มาเอ่ออยู่บริเวณใต้ตา อย่างไม่ทันตั้งตัว

ณ ตอนนั้น ลงจุกเปรียบเหมือนน้ำจากฟ้าที่มาซโลมใจ และเยียวหาหัวใจดวงน้อยๆ ของฉันให้มีพลังมากยิ่งขึ้น ทำให้ฉันได้เรียนรู้อะไรบางอย่างเกี่ยวกับความรู้สึกในครั้งนี้

ฉันเริ่มก้าวเดินต่อไปเรื่อย ๆ โดยมีเรื่องราวของลุงนุญอยู่ข้างในใจฉันตลอดเวลา... ทำให้ฉันไม่เคยคิดท้อแท้เหมือนที่ผ่านมา ถึงแม้ต่อไปนี้อาจจะมีโอกาสที่ถูกต้องว่าต่อخان คำทอมมากกว่าคำชมเชย ฉันก็จะใช้เรื่องราวของลุงนุญนี้แหละมาลอบประโลมจิตใจให้ก้าวเดินต่อไปพร้อมกับการพัฒนาตนเองเพื่อชีวิตอีกหลายชีวิตที่รอฉันอยู่ภายใต้ภาคน้ำ มากกว่าการทำให้ไปเพื่อรอยยิ้มคำชมเชยเพียงไม่กี่คำ...

เกี่ยวกับผู้เขียน :

สรรัตน์ วีรกิจพานิช ปัจจุบันประจำอยู่ที่โรงพยาบาล
ท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชีวิตกับความเชื่อที่แขวนไว้บนเส้นด้าย

“สวัสดิ์ค่ะ... มียายบุญมา ไม่รู้สึกตัวที่บ้านนาแล้ง ค่ะ”

พลเมืองดีโทรมาแจ้งเหตุด้วยเสียงล่ำลือแล้วรีบวางสายไปโดยไม่แจ้งข้อมูล และรายละเอียดใด ๆ

“อะไรเนี่ย....! บอกมาแค่นี้แล้วใครจะรู้ว่าอยู่ที่ไหน ”

ผมอุทานออกมาด้วยอารมณ์ฉุนเฉียวนิด ๆ และยืนครุ่นคิดพร้อมใช้นิ้วชี้เคาะลงที่โต๊ะทำงานดังป๊อก...ป๊อก ...!!! แล้วปรึกษากับเพื่อน ๆ ในห้องอุบัติเหตุฉุกเฉินที่กำลังให้ความสนใจมองมาที่ผมอย่างใจจดใจจ่อ

“เอ....จะทำไมยังดี แจ้งเหตุมาว่าไม่รู้สึกตัวบอกแค่ชื่อผู้ป่วยและบ้านแต่ไม่ทราบรายละเอียดอื่น ๆ เลย”

ขณะนั้นผมกำลังลังเลใจว่าถ้าจะออกไปให้บริการผู้ป่วยก็ไม่แน่ใจว่าจะเจอผู้ป่วยหรือไม่ ทีมงานซึ่งประกอบไปด้วย โกว พนักงานผู้ช่วยฝีมือดี และพี่ชัยพนักงานขับรถผู้เชี่ยวชาญและคุ้นเคยกับเส้นทางเป็นอย่างดี ออกปฏิบัติภารกิจที่ รพพยาบาลเริ่มเคลื่อนตัวอย่างรวดเร็วตั้งแต่วันเป้าหมายคือบ้านนาแล้ง เริ่มจากการเปิดสัญญาณไฟบนหลังคารถพยาบาล พร้อมกับเสียงรถพยาบาลดังขึ้น

วี้...หวอ....วี้....หวอ !!! เสียงไซเรนดังกังวานไปทั่วท้องถนน ผู้คนต่างเปิดเส้นทางเพื่อให้รถวิ่งได้สะดวกขึ้น ทำให้ผมอดยิ้มอย่างมีความสุขไม่ได้ที่เห็นภาพความมีน้ำใจของเพื่อนร่วมทาง ขณะรถกำลังวิ่งอยู่นั้นผมก็สละวนกับการเตรียมความพร้อมบนรถ อุปกรณ์กู้ชีพต่าง ๆ ถูกเตรียมไว้บนรถอย่างเป็นระเบียบ เป็นขั้นตอนและพร้อมใช้งานทันที ผมใช้เวลาไม่นานนักก็เสร็จสิ้นภารกิจในการเตรียมข้าวของเหล่านั้น เวลาที่เหลืออยู่ทำให้ผมครุ่นคิดถึงสภาพผู้ป่วยไปต่าง ๆ นานาพร้อมกับวางแผนให้การช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ

ดูเหมือนว่าระยะทางจะไม่อำนวยมากนักผมมองลอดผ่านไปยังช่องกระจกพบว่าเส้นทางที่มุ่งหน้าไปเป็นถนนลูกรัง มีหลุมบ่อเป็นช่วง ๆ ตามท้องถนนเต็มไปด้วยกรวดหิน กระจายไปทั่ว ทำให้รถต้องวิ่งช้าลงเพราะต้องวิ่งหลบหลุมเหล่านั้น เป้าหมายมองเห็นอยู่ริบหรี่ มองไปตลอดสองข้างทางเป็นทุ่งกว้างที่มีแต่ทรายขาวคลุ้งไปทั่วบริเวณเป็นบรรยากาศความแห้งแล้งภาคอีสานกลางเดือนเมษายน

ต้นไม้เกือบทุกต้นยืนแห้งตายใบร่วงโรยเกลื่อนพื้น กิ่งก้านที่ไร้ใบต้านทานกับลมร้อนเสียงดังเป็นจังหวะ ปานใจจะขาดเมื่อลมร้อนพัดโหมกระหน่ำราวกับมัจจุราชโกรธ

ขณะที่ผมกำลังมองดูสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวนั้นก็เลื้อยไปพบหมู่บ้านแห่งหนึ่งอยู่ข้างหน้า แต่หน้าแปลกทำไมไม่เห็นผู้คนเลยแม้แต่คนเดียว

“พี่ชาย..! ไซ้หมู่บ้านนี้แน่ะ... ทำไมเงียบจังเลย” ผมถามอย่างจذจ้อ

“ครับผม ตำบลนี้มีบ้านนาแล้ง ที่เดียวครับ” พี่ชายตอบอย่างมั่นใจ

ผมมองหาชาวบ้านเพื่อจะได้สอบถามบ้านผู้ป่วยตามข้อมูลที่มีเพียงเล็กน้อย เมื่อรถเดินทางมาถึงชุมประทุหมู่บ้าน ผมพยายามมองหาชื่อป้ายหมู่บ้านแต่ก็ไม่พบ ผมกวาดสายตาไปรอบ ๆ หมู่บ้าน ลักษณะหมู่บ้านค่อนข้างใหญ่ มีถนนคดเคี้ยวและแตกเป็นซอยเล็ก ซอยน้อย หลายซอย ที่ค่อนข้างคับแคบมาก ขณะที่รถแล่นผ่านบ้านเรือนมาได้ประมาณ 3-4 หลังคา ผมสังเกตเห็นชายวัยกลางคนสองคนโบกมือพร้อมกับเดินตรงดิ่งมาที่รถผมอย่างเร่งรีบ

“โชคดีจังเลยครับ พี่ชายคงเป็นผู้แจ้งเหตุแน่ ๆ เค้าตรงมานี้แล้ว” ผมอุทานออกมาด้วยความดีใจ และภาวนาว่าให้เป็นจริง เมื่อชายสองคนนั้นมาถึงรถ ผมรีบเปิดกระจกทักทาย

“สวัสดิ์ครับ คุณลุง ผมเป็นหน่วยกู้ชีพโรงพยาบาลครับ มารับคนไข้ชื่อยายบุญมา ไม่ทราบนามสกุล บอกว่าป่วยไม่รู้สีกตัวครับ”

ชายฉกรรจ์คนหนึ่งทำท่าทางลูกลี้ลูกลั่นจ้องมาที่หน้าผมและบอกว่า

“ไม่มีหรอกครับ คนชื่อ ยายบุญมา”

ผมขมวดคิ้วเข้าหากันอย่างลังเลและฉงนกับคำตอบซึ่งผมตั้งความหวังไว้ว่าคำตอบน่าจะบอกเส้นทางผมได้ ผมหันไปสบตากับโก๋ สีหน้าของโก๋ก็פקความผิดหวังเช่นกัน

“บ้านนี้ไซ้หมู่บ้านนาแล้ง ไซ้ไหมครับ”

ผมถามย้ำเพื่อเช็คข้อมูลความถูกต้อง

“ใช่ครับ” ชายทั้งสองตอบพร้อมเพียงกันเสียงแข็งชัดเจน

ผมเกิดความคิดลังเลขึ้นทันทีว่าจะเดินทางค้นหายายบุญมาต่อหรือว่าจะกลับโรงพยาบาลดี

“จะกลับไปดีมั๊ยนะ หรือว่าเราอาจจะถูกวัยรุ่นโหดมากลั่นแกล้งเหมือนอย่างที่แล้วมา”

ผมทบทวน และบ่นพึมพำอย่างใช้ความคิด

เมื่อรถพยาบาลเดินทางไปถึงทางสี่แยกผมพบกับชายแก่คนหนึ่งอายุราวสี่สิบปี อยู่ในเครื่องแบบสีเทาซึ่งผมเดาเอาน่าจะเป็นผู้นำชุมชน

“สวัสดิ์ครับลุง รู้จักบ้านยายบุญมา ไหมครับ” ผมถามด้วยน้ำเสียงสุภาพแต่ก็เร่งเร้าเอาคำตอบ
นิด ๆ

“ไปทางโน้น แล้วถามเค้าอีกทีนะครับ” ชายคนนั้นชี้ไปเส้นทางรอบหมู่บ้าน ไม่มองหน้าและไม่สบตาผม

ผมใจชื้นขึ้นมาและมีความหวังมากขึ้นที่สามารถเริ่มแกะรอยได้ข้อมูลแล้วเริ่มมีกำลังใจอีกครั้ง
รถพยาบาลวิ่งรอบหมู่บ้านตามคำบอกกล่าวของคุณลุงใจดีคนนั้นเสียงไซเรนดังไปทั่วหมู่บ้าน

เมื่อรถวิ่งจนสุดทางในหมู่บ้าน ก็ยังไม่พบบ้านยายบุญมา อีกเช่นเคยมีเพียงเด็ก ๆ ที่วิ่งตามมาดู
และกลัว ๆ กลัว ๆ ไม่เข้าใกล้รถพยาบาล ผมจึงเปิดกระจกลงและถามชาวบ้านอีกครั้ง ถามคนแล้วคน
เล่าก็โบกชี้ทางให้วนไปวนมาจนกระทั่งมาจุดเริ่มต้นที่เดิม ความรู้สึกในขณะนั้นผมรู้สึกท้อแท้และสับสน
ไปหมดแล้วว่าทำไมต้องโบกทางวนไปมาเช่นนี้ เกิดอะไรขึ้นหรือ หรือว่าต้องการเล่นสนุกอะไรกัน
แน่ ผมและคณะจะปลอดภัยหรือเปล่า ผมก็ได้แต่สงสัยแต่ในความรู้สึกลึก ๆ ตอนนั้นคือความหวัง
ของคุณยายบุญมาที่รอคอยความช่วยเหลือจากผม เมื่อรถแล่นมาได้ซักระยะหนึ่งผมเหลือบไปเห็นหญิง
วัยกลางคนท่าทางสุภาพเรียบร้อยแต่งกายดูดี โบกมือให้แล้วรีบตรงมาที่รถอย่างลุลลลุลลลน ท่าทาง
เหมือนกับจะกลัวใครเห็น เธอรีบสาวเท้ามาแอบอยู่หน้ารถผมอย่างรวดเร็ว

“บ้านยายบุญมาอยู่ตรงโน้น” เธอพูดและชี้ไปยังกระท่อมหลังหนึ่งใกล้ต้นมะค่าซึ่งรถพยาบาล
ผ่านมาเมื่อสักครู่นี้เอง บ้านหลังที่เธอชี้ไปเป็นบ้านที่มีผู้คนจำนวนหนึ่งเดินเข้าออก ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้
ผมได้ถามยายบุญมามาแล้วแต่ได้รับการปฏิเสธ เธอยังบอกอีกว่า

“ฉันต้องรีบโทรให้มารับยายบุญมาและรีบตัดสายกลัวคนอื่นได้ยิน และสังเกตเห็นรถพยาบาลวน
หลายรอบแล้ว”

เธอพูดทิ้งท้ายด้วยเสียงเบาเครือก่อนรีบเดินหนีไปให้พ้นจากรถ

ผมกล่าวขอบคุณและรีบตรงไปบ้านหลังที่เธอชี้ทันที ผมสงสัยในคำพูดนั้นแต่ผมไม่มีเวลาแล้วที่
จะมาซักถามเหตุผลว่าทำไมถึงทำเช่นนั้น เพราะวัตถุประสงค์คือผมต้องหามายายบุญมาให้เจอแล้วรีบ

ช่วยเหลือยายให้เร็วที่สุดนี่คือสิ่งที่ผมควรจะทำในเวลานี้ ตอนนี้ผมไม่สนใจอะไรอีกแล้วเพราะกลัวเสียเวลารอไปอีก คุณยายบุญมาอาจมีอาการทรุดหนักกว่าเดิมอีกเป็นแน่

เมื่อรถเคลื่อนไปทางเข้าถึงปากทางบ้านคุณยาย รถไม่สามารถวิ่งเข้าถึงหน้าบ้านคุณยายได้ ต้องเดินเข้าไปอีกประมาณห้าสิบเมตร ผมแบกกระเป๋าภูชีพสีแดงภายในบรรจุอุปกรณ์การแพทย์ครบครัน ผม โก้ และพีชัยวิ่งลงรถอย่างกระฉับกระเฉงมุ่งหน้าเข้าสู่บ้านคุณยาย ผมต้องยกมือมาปาดเหงื่อเป็นระยะและมีมือหนึ่งก็พยุงกระเป๋าที่สะพายบ่าน้ำหนักกระเป๋าใบนี้สามกิโลกรัมเห็นจะได้ โก้สะพายกระเป๋าปฐมพยาบาล พีชัยแบกกระดานรองหลังสีส้มอ่อนไว้สำหรับยกเคลื่อนย้ายผู้ป่วย แต่ทุกคนก็ไม่ว่างทอดถอนใจและเผยแพร่อุปกรณ์ที่แบกหามหนักเช่นนี้ ด้วยใจที่หมายมั่นที่จะช่วยเหลือคุณยายให้รอดพ้นจากความเจ็บป่วยวิกฤติ โดยไม่รู้ว่สิ่งที่จะเจอข้างหน้าเป็นผู้ป่วยเป็นอะไร แต่ด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพ และหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบชีวิตคนคนหนึ่งประกอบกับใจที่รักในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และแน่วแน่ในสิ่งที่คาดหวังว่าต้องช่วยชีวิตยายให้จนได้ทุกคนจึงลืมความน่าเบื่อหน่ายกับการสาละวนตามหายายเมื่อสักครู่นี้ ๑ ที่ผ่านมา

ถนนทางเข้าบ้านคุณยายไม่สูตินักมีพุ่มไม้กรูกรังไปทั่วบริเวณ บ้านที่แกอาศัยอยู่เป็นกระท่อมเล็ก ๆ ซึ่งทำด้วยเศษไม้เก่า ๆ เถาวัลย์ขึ้นท่วมหลังคาบ้าน หน้าบ้านมีหม้อสำหรับประกอบอาหารดำปี่มีเศษอาหารแห้งกรัง กลิ่นบูดของเศษอาหารเก่า ๆ ที่แห้งเกรอะติดจาน

มีชาวบ้านจำนวนหนึ่งเข้าออก ทันทีที่ชาวบ้านเหล่านั้นเจอผมเดินเข้ามาพร้อมกับทีมสามคน ผมก็กล่าวทักทายชาวบ้านเหล่านั้นอย่างสุภาพโดยแสดงสีหน้าเป็นมิตรยิ้มที่มุมปาก ผู้ชายวัยกลางคนผู้หนึ่งเดินออกมาหาผมทันทีที่แกลเดินออกมาผมตกตะลึงเล็กน้อยจึงไปที่หน้าชายผู้นั้นเพราะเป็นคนเดียวกันกับคนที่บอกทางผมตั้งแต่แรก แล้วชายผู้นั้นพูดว่า

“ผมชื่อ กอบ เป็นผู้ใหญ่บ้านครับ ผมต้องขอโทษด้วยนะครับที่พยายามถ่วงเวลาคุณหมอ เพื่อให้คุณยายได้หมดลมหายใจ พวกเราอยากให้คุณยายได้ใช้ลมหายใจครั้งสุดท้ายอยู่ที่บ้านที่แกเคยอยู่เพราะถ้าคุณหมอนำยายไปโรงพยาบาล ถ้าคุณยายหมดลมหายใจที่โรงพยาบาล คุณยายจะกลับเข้าบ้านไม่ได้ต้องนำไปไว้ที่วัดเพื่อสวดอภิธรรม ผมต้องขอโทษจริง ๆ ครับ ”

ผู้ใหญ่มากอบกล่าวด้วยน้ำเสียงเศร้าและสั่นไม่ยอมสบตาผมเลย ผมจึงขออนุญาตเข้าไปดูคุณยายและรีบตรงเข้าไปประคองบ้านทันที สิ่งที่พบแทบไม่ยากเชื่อสายตา ร่างของยายแก่ ๆ คนหนึ่ง นอนแน่นิ่งไม่รู้สีกตัว พบร่องรอยฟกช้ำเป็นเส้นยาว ลักษณะคงเกิดมาไม่นานนัก ตามแขนขาและลำตัว ข้าง ๆ ร่างที่แน่นิ่งไม่รู้สีกตัวนั้น พบเด็กตัวเล็ก ๆ สวมเสื้อผ้าขาวกระรุ่งกระริ่ง กลิ่นเหม็นสาบ แก้มสองข้างมอมแมมเกรอะด้วยคราบน้ำมูก ผมสิดำพันกันซึ่ฟู นอนทับร่างไม่รู้สีกตัวของยายแก่ ๆ พร้อมหยอกล้อ

กับร่างที่ไร้การตอบสนองนั้น ผมเลื้อยไปเห็นเท้าคุณยายเป็นแผลเน่าตั้งแต่ปลายเท้าซ้ายลามขึ้นมาถึงขาท่อนล่าง กลิ่นเหม็นมาก และสังเกตพบว่ามีหนอนสีขาวจำนวนมากซ่อนไว้ในแผลเน่านั้น ผมตรงเข้าไปประเมินสัญญาณชีพคุณยายทันที พบว่าคุณยายยังหายใจปกติ ความดันโลหิตปกติ ชีพจรเต้นสม่ำเสมอ ตรวจเช็คระดับน้ำตาลในเลือด ปรากฏว่าต่ำมาก ผมจึงแจ้งอาการและแผนการรักษาให้กับผู้ใหญ่อบทราบ

แล้วผมก็ได้รับรู้เรื่องราวของคุณยายว่าอยู่กับหลานสาวสองคน โดยลูกสาวไปทำงานที่ต่างจังหวัดหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว ยายมีฐานะยากจนหาเข้ากินค่า อุดม้อกินมื่อ เป็นแผลเบาหวานมานานแต่ไม่สามารถเดินทางไปล้างแผลได้เพราะสถานีอนามัยก็ไกลไม่มีค่าเดินทางไปรักษา การรักษาโรคเบาหวานจึงไม่ต่อเนื่อง เมื่อเข้านี้ยายบอกว่ามีอาการวิงเวียน เพื่อนบ้านบอกให้แก็ไปโรงพยาบาล แต่แก็บอกว่าเคยมีอาการแบบนี้บ่อย ๆ พักเดี๋ยวก็หาย จนกระทั่งผู้ใหญ่อบ้านเดินมาดูแลอีกครั้งช่วงหลังเที่ยงพบว่าคุณยายมีอาการเหงื่อออกตามตัวพูดเพ้อจำใครไม่ได้ และมีอาการกระตุกเป็นระยะ ๆ ชาวบ้านจึงได้ตกลงกันว่าควรนำหมอธรรม มานั่งสมาธิดูเพราะลักษณะคล้ายผี

หลังจากนั่งสมาธิก็พบว่า เป็นผีเข้าสิงต้องการเข้าพิธีไล่วิญญาณผีออก หมอธรรมจึงใช้ว่านไฟ ซึ่งเป็นสมุนไพรปลูกเสกซึ่งชาวบ้านเชื่อกันว่าไล่ผีได้ ดีเข้าตามตัวคุณยายอยู่หลายครั้งแต่ผีก็ไม่ออกจากร่างคุณยายซักที หมอธรรมบอกว่าเจ้ากรรมนายเวรมารับเอายายไปแล้ว และควรปล่อยให้คุณยายไปสู่สุคติเถิด

“อย่าเอาแก็ไปเลยคุณหมอสงสารแก็ ยังไงแก็ก็ไม่กลับมาหรอก ให้แก็หมดลมหายใจอยู่บ้านเถอะครับ”

ผู้ใหญ่อบ กล่าวด้วยท่าทีสุภาพน้ำเสียงอ่อนน้อมและจริงจัง

ผมพิจารณาที่ร่างอันน่าเวทนาของคุณยายและเด็กน้อยผู้น่าสงสารอีกครั้ง ผมก็นึกถึงแม่ของตนเองขึ้นมาจับจิต ถ้าร่างหญิงผู้นี้คือแม่ผมและเธอต้องตายไปโดยไม่สมควรตายผมจะรับได้มั๊ย ทนได้หรือเปล่า ผมครุ่นคิดและตั้งคำถามในใจ สิ่งที่ผมเห็นข้างหน้าตอนนี้ กระตุ้นให้ผมตั้งใจและมุ่งมั่นว่า ยายจะตายไม่ได้เพราะหลานยายอยู่ไม่ได้แน่ ๆ ถ้าไม่มียาย แล้วเด็กคนนี้จะทำอย่างไรต่อไป อนาคตเด็กคนนี้ล่ะจะเป็นยังไง คุณยายมีสิทธิที่จะไม่ตาย คุณยายมีสิทธิที่จะกลับมาดูแลหลานของแก็ได้ แก็มีโอกาสและเราควรให้สิทธิแก็มีใช้หรือ

“ขอโอกาสให้ผมได้ลองช่วยคุณยายดูเถิดครับ ถ้าไม่ไหวจริง ๆ ผมจะไม่นำไปโรงพยาบาล ”

ผมร้องขอด้วยท่าที่สุภาพนุ่มนวล นัยน์ตาวิงวอน พร้อมยกมือไหว้

ชาวบ้านเห็นผมร้องขอ จึงได้อนุญาตให้ช่วยทำการรักษาคุณยายผมเริ่มให้กลูโคสฉีดเข้าเส้นเลือด และให้น้ำเกลือหยดทางเส้นเลือด เวลาผ่านไปประมาณ 15 นาที คุณยายก็ยังไม่นอนอีก สาเหตุคงมาจากระดับน้ำตาลในเลือดของยายต่ำมานาน ผมจึงโทรศัพท์ขอแผนการรักษาจากแพทย์ที่โรงพยาบาล แพทย์เวรสั่งให้กลูโคสฉีดเข้าเส้นเลือดอีกครั้ง ประมาณสิบนาที คุณยายเริ่มรู้สึกตัว หลานคุณยายยิ้มอย่างตื่นเต้นดีใจ

“ยายตื่นแล้วเหรอะ ทำไมนอนนานจัง”

หลานยายถามด้วยสีหน้าดีใจอย่างเห็นได้ชัด มือเล็กที่เปื้อนดิน ตีเบา ๆ ที่หน้าท้องยาย

แต่คุณยายไม่ตอบเพราะยังสับสนกับสิ่งที่เกิดขึ้นตรงหน้าจากผลของน้ำตาลในกระแสเลือดยังไม่สมดุล ผมจึงขออนุญาตชาวบ้านนำคุณยายส่งโรงพยาบาล คุณยายได้รับการส่งตัวพบศัลยแพทย์ที่โรงพยาบาลประจำจังหวัดเพื่อรักษาแผล

ผมได้มีโอกาสผ่านทางบ้านคุณยาย วันนี้ท้องฟ้าแจ่มใส อากาศเย็นสบายและได้แวะเยี่ยมคุณยายบุญมา เป็นครั้งแรกที่ได้พบคุณยายยิ้ม แม้จะเป็นรอยยิ้มของหญิงวัยชราที่แฝงด้วยริ้วรอยเหี่ยวย่นตามวัย ช่างเป็นรอยยิ้มที่สวยงามเหลือเกิน ผมมองคุณยาย สบสายตา สัมผัสได้ถึงความหวังและกำลังใจที่คุณยายพร้อมจะเผชิญและมีชีวิตอยู่ต่อไป คุณยายนั่งอยู่หน้าบ้านพร้อมกับลูกสาว และหลานสาว สิ่งที่ผมสังเกตเห็นคือบ้านปูนชั้นเดียวขนาดพออยู่และดูทำทางบ้านมั่นคงและน่าอยู่มาก คุณยายยิ้มทันทีที่พบผมเดินมา ยายยิ้มและร้องทักอย่างมีความสุข เมื่อยายพูดยายยิ้มไปด้วย แววตาใสส่องประกาย ผมถามคุณยายถึงความเป็นอยู่และได้ทราบมาว่าได้รับการช่วยเหลือจากท่านนายอำเภอและองค์การบริหารส่วนตำบลที่ระดมชาวบ้านมาช่วยกันสร้างบ้านและนอกจากนี้ยังได้รับเบี้ยผู้พิการและรถเข็นโยกผู้พิการอีกด้วย

ผมรู้สึกยินดีกับคุณยายและมีความสุขมาก รู้สึกขอบคุณท่านนายอำเภอและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ให้ความสนใจและให้ความสำคัญในสิ่งที่ผมได้นำเสนอในที่ประชุมในเวทีประชุมหัวหน้าส่วนราชการประจำเดือนถึงความเป็นอยู่ของคุณยาย หลังจากที่ผมได้กลับจากการให้ความช่วยเหลือคุณยาย ในวันนี้

เกี่ยวกับผู้เขียน

ปรีชา ชาดง ปัจจุบันประจำอยู่ที่โรงพยาบาล

นาที่ฉุกเฉิน

แสงแดดเริ่มจางฉันกับน้องก้อย น้องแนน น้องจอย และน้องพล ซึ่งเป็นคนขับรถ ช่วยกันขนอุปกรณ์เครื่องมือทำฟันใส่รถตู้สีม่วงสดใส แต่ภายในช่างโโรโกลิ่ลนดี ปราศจากเบาะนั่งข้างหลังแอร์รวมไปถึงวิทยุเทปติดรถ บางครั้งแตรสัญญาณไฟใช้ไม่ได้ เบรกไม่ค่อยดี ความเร็วจำกัดอยู่ที่ 40 กม/ชม บางส่วนของรถมีสนิมขึ้นจนเขรอะและผุกร่อนตามสภาพอายุการใช้งานที่นานมาก ซึ่งได้รับตกทอดจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด แต่รถตู้สีม่วงคันนี้ก็เป้นพาหนะให้เราออกไปปฏิบัติงานละแวกใกล้ ๆ โรงพยาบาลเรื่อยมา วันนี้ก็เช่นเดียวกันเจ้ารถโโรโกลิ่ลนคันนี้ก็พาเรามาถึงยังสถานีตำรวจประจำอำเภอ ทันทีที่ก้าวลงจากรถฉันก็ได้ยินเสียงน้องจอยอุทานลั่น

“ปาดตโระ!!!! ปี่ ปี่ มะเกียง สุกเหมาะขนาดเลย ไคอยากแต่ บี้ดเฮาเก็บมากินบ่

เสียงน้องจอยชักชวนฉันให้ลิ้มลองรสผลไม้ชนิดหนึ่งซึ่งภาษาพื้นบ้านทางภาคเหนือ เรียกว่า มะเกียง หรือภาษาที่เราใช้เรียกกันโดยทั่วไป ก็คือ ลูกหว้า นั่นเอง

“ไหนนะ” ฉันร้องถาม

“ไหนดนะ ๆ ต้นสูง ๆ บนหลังคาในวัด” น้องจอยตอบพร้อมแหงนหน้าและชี้มือขึ้นไปตามทิศทางที่บอก ฉันแหงนหน้าตามมือน้องจอย ทันทีที่สายตาดฉันกระทบเข้ากับลูกมะเกียงสีดำอมม่วง ผิวมันวาว สุกอมอยู่เต็มต้น

ฉันใช้ลิ้นแตะเพดานบนในปาก และกลืนน้ำลายลงคอเมื่อนึกถึงรสชาติของมัน

“อืม เหมาะแต่ ๆ แต่ว่า.....เฮาเก็บมะตอนบ่ บะเดี้ยวเฮาจะก้านก่อนนอ”

ฉันเตือนน้องจอยให้ทำงานเสร็จก่อนแล้วค่อยเก็บกินในตอนพักกลางวัน

“เจ้า” น้องจอยตอบฉันพร้อมหลุบสายตาลงพื้นด้วยอาการผิดหวัง

ขณะที่ฉันกำลังวุ่นวายกับการเตรียมเครื่องมือทำฟัน สายตาดของฉันก็เลื้อยไปเห็น น้องหญิงพยาบาลวิชาชีพ นั่งอยู่ที่เก้าอี้ไม้สีด้าปะปนกับผู้คนมากมายที่มาติดต่อราชการ น้องหญิงมีท่าทางอึดโรยคล้ายผ่านการอดนอนมาก่อน

“น้องหญิง มาทำอะไรจ๊ะ วันนี้ไม่ทำงานหรอ” ฉันเริ่มทัก

“หนูมาทำธุระจะพี่ พี่เพิ่งลงเวรตึกเมื่อเช้า แล้วพวกพี่จะมาทำอะไรกันจ๊ะ” น้องหนึ่งตอบและย้อนถามต่อ

“อ้อ พี่ ๆ มาทำฟันให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจ๊ะ”

ห้องกระจกเล็ก ๆ ข้างสถานีตำรวจติดกับวัด คือที่ที่เราใช้เป็นสถานที่ทำฟัน ในช่วงเวลาใกล้เที่ยง เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าประชุมเกือบทั้งหมดเหลือเพียงเวรยามและที่กำลังทำฟันอยู่ ขณะที่ฉันกำลังตั้งใจจดจ่ออยู่กับการอุดฟัน ทันใดนั้น!! ฉันก็ได้ยินเสียงคล้ายกิ่งไม้หักตามด้วยเสียงของหนักตกจากที่สูง ดัง ตูบ!! ฉันหยุดชะงักทันทีและรีบลุกขึ้นหันหาที่มาของเสียง พร้อมกับเรียกน้องก้อย

“ก้อย ก้อย รีบไปดูซิ เสียงอะไร มีใครเป็นอะไรมั๊ย”

ฉันหันกลับมาเพื่อจะทำฟันต่อ แต่ต้องชะงักอีกครั้งเมื่อเสียงน้องก้อยตะโกนสวนมาอย่างร้อนรนระคนตกใจ

“พี่ ๆ ทำไงดี เด็กตกต้นมะเกี๋ยง เลือดท่วมหัว ออกปากออกจมูก เต็มไปหมดเลย”

ใจฉันเต้นแรงตามเสียงน้องก้อย ในเสี้ยววินาทีนั้นฉันคิดว่ายังไม่ต้องช่วยเหลือเด็ก แต่ศักยภาพของฉันแค่ทันตภิบาลคนหนึ่งให้บริการรักษาเฉพาะในช่องปากเท่านั้น แล้วฉันจะช่วยอะไรเด็กได้บ้าง

“ใช่แล้ว.....น้องหนึ่งไง” แวบหนึ่งที่ฉันนึกถึง ฉันจึงรีบบอกน้องก้อยไปด้วยน้ำเสียงร้อนรน

“ก้อย ๆ รีบตามน้องหนึ่ง มาดูเด็กเร็ว เร็วเข้า” ฉันวางเครื่องมือพร้อมกับบอกยุติการทำฟันลงชั่วคราว แล้ววิ่งตามน้องก้อยและน้องหนึ่งไปติด ๆ

โอ้ คุณพระช่วย! ภาพที่ฉันเห็นตรงหน้า ใจฉันแทบหยุดเต้น โช้ เด็กเอ๋ยเด็กน้อย!! น่าเวทนาเหลือเกิน เด็กผู้ชายอายุประมาณ 10 ปี รุนราวคราวเดียวกับลูกฉัน รูปร่างผอม นอนปะปนอยู่กับกิ่งไม้หัก ลูกมะเกี๋ยงเล็ก ๆ กระจัดกระจาย เลือดแดงฉานไหลนองเต็มพื้น เด็กนอนแน่นิ่งไม่ไหวติง ผิวกายซีดเซียว มีเลือดออกที่ศีรษะ จมูกปากอย่างไม่ขาดสาย ตาสองข้างปรือคล้ายจะปิด หายใจเป็นเฮือก ๆ ทำให้ฉันคิดถึงลูกขึ้นมาจับใจ “ถ้าเด็กคนนี้เป็นลูกฉันล่ะ..... ไม่ ไม่ เด็กคนนี้จะต้องไม่เป็นอะไร” ฉันร่ำร้องอยู่ในใจ

ขณะนั้นน้องหนึ่งจับชีพจรและประคองศีรษะเด็กเพื่อให้หายใจสะดวก หัวใจฉันเต้นแรงอีกครั้ง แสงบันดาลใจจากโถมเข้ามาอย่างมากมายว่าต้องช่วยเด็กคนนี้ให้ได้ ฉันรีบถามน้องหนึ่งอย่างร้อนรน

“หนึ่ง ทำอะไรต่อ รีบบอกพี่มา เร็วเข้า เด็กแยแล้ว”

“พี่เรียกรถโรงพยาบาล รถตำรวจก็ได้ หาไม้กระดานรองหลังให้หนูเร็ว”

น้องหนึ่งออกคำสั่งรัวเป็นชุด ฉันรีบมองหาไม้กระดานพร้อมตะโกนบอกต่อ

ในขณะที่คนอื่น ๆ ยืนนิ่งตกตะลึงทำอะไรไม่ถูก

“พล พล โทรเรียกรถโรงพยาบาล รถตำรวจก็ได้ ด่วนเลย เร็ว ๆ เข้า”

“ไม้กระดาน ๆ อยู่ไหน เร็ว ๆ ซ้ายไม่มี ขวาไม่มี ใครก็ได้ช่วยฉันที...”

ขณะที่ฉันเริ่มกระวนกระวายทำอะไรไม่ถูก พลันสายตาฉันก็เหลือบไปเห็นโต๊ะตัวหนึ่งที่มีแผ่นกระดานติดปูไว้อย่างแน่นหนา ฉันออกแรงดึงพร้อมกระชากมันสุดแรง มันติดมือฉันมาอย่างง่ายดาย โดยไม่รู้ว่าฉันเอาแรงมาจากไหน ทำให้ฉันนึกถึงคนแบกตุ๋นหนีออกมาจากเหตุการณ์ไฟไหม้ ฉันรีบวิ่งถือกลับมา พร้อมกับที่พ่อของเด็กวิ่งมาถึงตัวลูก ฉันกลืนน้ำลายลำบากเหมือนมีก้อนอะไรมาจุกที่ลำคอ กับภาพที่ฉันเห็น.....

ความรักของพ่อช่างยิ่งใหญ่เหลือเกิน พ่อเด็กรีบคุกเข่าข้างตัวลูกมือประคองศีรษะพร้อมก้มหัวลงใช้ปากดูดเลือดเสมหะเศษมะเขี๋ยงที่ทะลักออกมาจากปากและจมูกของลูกสลบกับร้องไห้ด้วยเสียงอันทัง

“ฟลุค ๆ ฟลุคลูกพ่อ โธ่ ตื่น ๆ ตื่นลูก อย่าหลับ ๆ อือ ๆ อือ ๆ”

ภาพผู้ชายคนหนึ่งร้องไห้เหมือนถูกพรากของรักไป แต่กลับไม่มีน้ำตาไหลออกมาเลย แต่ฉันกลับรู้สึกได้ถึงน้ำใส ๆ ที่กำลังคลออยู่กับขอบตาของตัวเอง ทำให้มีพลังที่จะต่อสู้กับอุปสรรคข้างหน้าได้อย่างไม่ย่อท้อ ฉันกับน้องหนึ่งช่วยกันใช้ไม้กระดานรองหลังน้องฟลุค ปากก็ตะโกนถามอย่างเร่งรีบ

“รถได้หรือยัง ถึงไหนแล้ว ว่าไง เร็ว ๆ เข้า”

“รถโรงพยาบาลกำลังตามคนขับอยู่ รถสายตรวจก็อยู่ไกล รอหน่อยพี่”

น้องพลวิ่งตะโกนบอกมาจากหน้าสถานีตำรวจ ฉันตัดสินใจทันที พร้อมตะโกนสั่ง

“พล พล เอารถสีม่วงเราออกมาเร็ว รอไม่ได้แล้ว เร็ว ๆ”

เสียงรถตู้ดังกระหึ่มมาด้วยความเร็วยังลานวัด พวกเรารีบนำน้องฟลุคขึ้นรถอย่างรวดเร็ว

พร้อมกันนั้นฉันได้ร้องบอกคนขับ

“พล เหยียบรถให้ถึง โรงพยาบาล เร็วที่สุด ”

“ปิ่น.....ๆ...” เสียงเครื่องยนต์เก่า ๆ ที่ถูกเร่งเครื่องอย่างแรง ไม่ได้ทำให้ฉันคลายใจลงได้เลย

ขณะที่ตาน้องพลุกปิดลง เลือดเสมหะเศษมะเกี๋ยงก็ยังออกจากปากและจมูกตลอดเวลา พ่อน้องพลุกทั้งพัวร้องสลับกับใช้ปากดูดเลือดให้ลูกตลอดเวลาเช่นกัน น้ำตาฉันคลอเต็มเบ้า และภาวนาอยู่ในใจ ขอให้เด็กมีชีวิตรอดเถอะนะ ฉันต้องสะดุ้งอีกครั้งเมื่อได้ยินเสียงน้องหนึ่งร้องบอก

“พ่อ พ่อ ไม่เป็นไรนะ เดี่ยวก็ถึงมือหมอแล้ว ระวังคอลูกหน่อย ”

พร้อมกันนั้นก็ร้องบอกฉันต่อ

“พี่ ๆ ดูเด็กที่ จับชีพจรด้วย หนูจะโทรบอกโรงพยาบาลเตรียมเครื่องช่วยหายใจให้พร้อม”

ฉันรีบทำตามคำสั่งแล้วตอบน้องหนึ่งทันที “จ๊ะ จ๊ะ ชีพจรเต้นดี หายใจดีอยู่”

รถเริ่มแล่นเข้าสู่ย่านชุมชนหน้าตลาด ฉันยกตัวขึ้นมองไปข้างหน้า มีคนพลุกพล่านและสัญจรไปมา ฉันเริ่มกลัวสิ่งใหม่ที่จะเข้ามา รถสภาพไม่ดี ที่สำคัญ เบรกไม่ค่อยดี โอ !! ไม่นะ !! อุบัติเหตุซ้ำสองจะไม่เกิดขึ้นและจะต้องไม่มีอะไรมาขวางการมีชีวิตรอดของเด็กคนนี้ ฉันต้องทำอะไรสักอย่าง ! โดยไม่รีรอ....ฉันก้าวข้ามหลังพ่อเด็ก มือคว้าได้ถุงพลาสติก ปากก็ร้องบอกน้องหนึ่ง

“หนึ่ง ดูเด็กดี ๆ นะ พี่จะไปโบกรถ”

“จ๊ะ จ๊ะ พี่” น้องหนึ่งร้องตอบ

ฉันก้าวข้ามและลอดตัวไปยังเบาะด้านหน้าข้างคนขับอีกครั้งแล้วโผล่ศีรษะออกนอกหน้าต่างรถ พร้อมโบกสะบัดถุงพลาสติกไปมา ปากก็ร้องตะโกนสุดเสียงให้ดังที่สุดเท่าที่จะทำได้

“หลักทางน้อยคำ ขอทางน้อยคำ หลักน้อย หลบน้อย เร็ว ๆ” รถสองข้างทางที่มองเห็นฉันมาแต่ไกลรีบหลบและหลักทางให้ แต่สิ่งที่ฉันไม่ยอมให้มันเกิด มันกำลังจะเกิดขึ้น..รถที่กำลังห่อตะบึงอย่างสุดขีด อีก 300 เมตร จะถึงโรงพยาบาลซึ่งมีสี่แยกตัดผ่านอยู่

มีหญิงชรารูปร่างผอมสวมผ้าถุงปั่นจักรยาน ที่ฉันมองเห็นมาแต่ไกล แต่สิ่งที่น่ากลัวไปกว่านั้น หญิงชรากำลังปั่นจักรยานอยู่กลางถนนเลี้ยวไปเลี้ยวมา และกำลังจะเลี้ยวขวาทิศทางที่รถเรากำลังจะ

แขง ฉันทดตัวลงจากหน้าต่างทันทีมือกำถุงพลาสติกแน่นกว่าเดิม ทำขวาเหยียบและกดลงที่พื้นรถอย่างสุดแรง ประหนึ่งว่า..ฉันเป็นคนขับรถเอง พร้อมกันนั้นฉันได้ร้องออกไปทันที

“พล ระวัง! เบรก ” เอี้ยดตด... เสียงล้อรถดกกับถนนซึ่งถูกบังคับให้หยุดทันที

ทำให้ฉันต้องรีบหลับตาและเบือนหน้าหนีโดยอัตโนมัติ เพื่อไม่อยากจะให้เห็นสิ่งที่จะเกิดอยู่ตรงหน้า

“ยาย ยาย หลบรถ เร็ว เร็ว” ฉันค่อย ๆ ลืมตาเมื่อได้ยินเสียงน้องพลร้องบอก รถเรากับรถยาย จอดสนิทติดกันแต่ไม่มีใครเป็นอะไร ยายยืนจับจักรยานเบิกตามองรถเราด้วยความตื่นตระหนก ระคนสงสัยแต่ก็รีบจูงจักรยานหลบเข้าข้างทางโดยเร็ว ฉันรีบหันหลังกลับมาข้างหลัง และร้องถาม

“หนึ่ง หนึ่ง เป็นไงมั่ง”

“ไม่เป็นไรพี่ แต่เด็กหายใจช้าลง ไปต่อเลยพี่ เร็ว ๆ เลย” รถถูกเร่งเครื่องส่งอีกครั้ง

ที่ห้องฉุกเฉินที่มแพทย์พยาบาลเพื่อนร่วมงานของฉันต่างพากันช่วยเหลือน้องพลทุกอย่างเต็มที่ น้องพลถูกส่งตัวไปรักษาต่อยังโรงพยาบาลจังหวัด ยังมีความวิตกกังวลอยู่ในใจฉันมากมาย

น้องพลจะเป็นเจ้าชายนิทราไหม....

น้องพลจะมีโอกาสกลับมาวิ่งเล่นกับเพื่อน กลับมาเรียนหนังสือกับคุณครูของเขามั้ย...

ที่สำคัญพ่อที่รักและห่วงใยลูกเกินกว่าจะบรรยายนี้จะมีโอกาสได้อบกอดชื่นชมลูกคนนี้

อีกมั้ย..

น้องพล ผีได้ทำหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพและอย่างเต็มหัวใจของทันตภิบาลคนหนึ่ง ที่พึงจะกระทำได้ ฉันภาวนาในใจ ให้น้องมีชีวิตกลับมาอยู่ร่วมกับครอบครัวอีกครั้งเถอะนะ

รสชาติของมือกลางวันมันช่างจี๊ดจ๊าดลิ้นดีสำหรับฉัน บรรยาการการทำงานในภาคบ่ายเงียบเหงาอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ทุกคนรู้สึกสลดหดหู่ และไม่มีใครเอ่ยถึง มะเกี๋ยง อีกเลย

ทันทีที่ฉันกลับมาถึงโรงพยาบาล ฉันรู้สึกเศร้าเพิ่มขึ้นอีก เมื่อได้ฟังเรื่องเล่าระหว่างการนำน้องพลส่งโรงพยาบาลจังหวัด 70 กว่ากิโลเมตร จากโรงพยาบาลของฉันถึงตัวจังหวัด น้องพยาบาลทุก

คนที่ไปส่งน้ำตาไหลตื้นตันใจกับภาพความรักที่พอมีต่อลูก น้องฟลุคยังอาเจียนออกมาตลอดเวลา สาย ยางดูดน้ำลายดูดไม่ทัน พ่อดึงใช้ปากช่วยดูดสลับกันไปตลอดเวลา ช่วงหนึ่งน้องฟลุคมีอาการน่าเป็น หวังมาก หยุดยหายใจไปชั่วขณะ เกือบจะต้องแวะขอความช่วยเหลือฉุกเฉินยังโรงพยาบาลทางผ่าน ก่อนจะไปถึงโรงพยาบาลจังหวัด ฉันกลับบ้านด้วยความสลดหดหู่ ในใจยังว่าวุ่นด้วยความกังวลถึง น้องฟลุคตลอดเวลา

ไม่ถึงสามวันต่อมา คำภาวนาของฉันเป็นจริงหรือไม่ ฟ้าหลังพายุฝนช่างงดงามสำหรับฉัน เหลือเกิน เมื่อฉันได้ทราบข่าวว่า น้องฟลุคอาการดีขึ้นเป็นลำดับ เริ่มรู้สึกตัวแล้ว ขณะนี้รอรับการผ่าตัด สมองอยู่

เวลาผ่านไปเกือบ 2 อาทิตย์ ขณะที่ฉันกำลังเก็บเอกสารเข้าแฟ้มอยู่ ฉันได้ยิน เสียงของ น้องนิตตะโกนเรียกด้วยความตื่นเต้นดังมาแต่ไกล

“พี่ ๆ เร็ว เร็ว ไปดูเด็กที่ตกต้นไม้เกียงเร็ว ดีแล้ว มาทำกายภาพบำบัดที่แพทย์แผนไทยนะ” ฉันเบิกตา หัวใจเต้นแรง เต็มไปด้วยความยินดี ฉันรีบวางมือจากเอกสาร ขานตอบพร้อมชักชวนน้อง ก้อยและน้องจอย

“เธอ ! เด็กเป็นไงบ้าง เดินได้ไหม เร็ว เร็ว พวกเราไปดูกัน ” โดยไม่รอคำตอบฉันสาวเท้า ไปตามระเบียบทางเดินสีม่วงสดใสหลังคาสีเขียวงามตา ต้นไม้ข้างระเบียบดูจะยินดีไปกับฉัน ต่างชู กิ่งก้านใบปะทะกับสายลมเบา ๆ ทำให้ฉันสุขใจยิ่งนัก เมื่อถึงประตู เท่าฉันกลับชะงักลง น้องก้อย และน้องจอย เดินผ่านหน้าฉันไป ฉันกลัว..... กลัวว่า น้องฟลุคจะไม่ปกติ

ฉันค่อย ๆ สอดสายตาและก้าวเท้าช้า ๆ เข้าไปในห้องฟื้นฟูสภาพ พื้นกระเบื้องเย็นตาผ้าม่าน สีฟ้าสดใสรับกับผ้าปูเตียงสีเขียวสดชื่น อา...ฉันยิ้มละมัยที่มุมปากอย่างมีความสุข กับภาพที่เห็น...แม้ น้องฟลุคกำลังใช้นิ้วนิ้วบริเวณหางตาทั้ง 2 ข้างของน้องฟลุคอย่างทะนุถนอม น้องฟลุค ศีรษะผ่านการ โทนมีร่องรอยการเย็บแผลและมีผ้าก๊อสนี้อาบน้ำปิดบางส่วนไว้ ตาซ้ายเอียงมาด้านขวาเล็กน้อย ที่ลำคอมี ท่อเล็ก ๆ ที่แพทย์ใส่เอาไว้สำหรับช่วยให้น้องฟลุคหายใจสะดวกขึ้น

แม่ห้องฟลุคหันมายิ้มให้กับฉัน ฉันรู้สึกได้กับรอยยิ้มที่แม่ห้องฟลุคส่งมาให้ฉัน มันเต็มต้นหัวใจไปหมด จนฉันต้องยกมือขึ้นสัมผัสมือแม่ห้องฟลุคและบีบเบา ๆ เพื่อส่งผ่านความรู้สึกซึ่งกันและกัน พวกเรายิ้มกว้างอีกครั้งเมื่อห้องฟลุคส่งเสียงตอบออกมาอย่างชัดเจนเมื่อมีคนถามชื่อ

“ผม ห้องฟลุค ครับ ”

ห้องฟลุคต้องลาหยุดเรียนในขณะเดียวกันแม่ต้องหยุดทำงาน เพื่อดูแลลูก พ่อต้องทำงานซ่อมรถต่อไป เกือบสามเดือนที่แม่ต้องพาห้องฟลุคมาล้างแผลที่โรงพยาบาล ทำกายภาพบำบัดดวงตาให้ลูกที่บ้านทุกวัน ห้องฟลุคอาการดีขึ้นตามลำดับแผลที่ศีรษะและลำคอหายสนิทแต่ยังมีร่องรอยแผลเป็นปรากฏอยู่ ส่วนดวงตาข้างซ้ายก็ยังเอียงเล็กน้อย

มันช่างเป็นพลังความรักที่ยิ่งใหญ่เหลือเกิน หรือคือปาฏิหาริย์ ฉันเฝ้าบอกและถามตัวเอง อยู่เสมอกับการมีชีวิตรอดของห้องฟลุค มีโอกาสได้มีชีวิตอยู่กับครอบครัวอีกครั้ง พ่อแม่ได้มีโอกาสโอบกอดชื่นชมลูกด้วยความรักอีกครั้ง ห้องฟลุคกลับมาหยอกล้อกับน้องสาวตัวเล็ก ๆ ของเขา เช่นเดิม เรียนหนังสือ และวิ่งเล่นกับเพื่อนๆ ได้ตามปกติ รอยยิ้มและดวงตาของแม่ห้องฟลุคเปล่งประกายส่งมาขอบคุณฉัน บ่งบอกถึงความสุขใจ แต่คุณแม่มั้ย..... ฉันกลับสุขใจยิ่งกว่า มันเปรียบเสมือนน้ำทิพย์ที่หลั่งมาเป็นกำลังใจ เป็นพลังให้ฉันได้ทำหน้าที่ต่อไป สวรรค์ได้ให้โอกาสที่วิเศษสุดในชีวิตของฉันจริง ๆ ที่ให้ฉันได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ในตำแหน่งหน้าที่ทันตภิบาลคนหนึ่งขององค์กร แม้ว่าจะเป็นบุคลากรระดับปลายแถวก็ตาม แต่ฉันก็ภูมิใจในคุณค่าของตัวเอง

“ แม่มิได้เป็นชาмуไร ก็จงภูมิใจที่ได้เป็นสมุนเขา

ไม่ว่าเราจะเป็นอะไรจงพอใจ และเป็นให้ดีที่สุด ”

เกี่ยวกับผู้เขียน

ปาณิสรา ปิมแปง ปัจจุบันประจำอยู่ที่โรงพยาบาลปง จังหวัดพะเยา

อยู่..... เพื่อใคร

ตะวันโพล้เพล้ ระบายสีส้ม เหลืองบาดตา แต่งแต้มพื้นฟ้ามัวซัว ที่ความมืดสลัวกำลังค่อย ๆ คืบคลาน ฉันขี่จักรยานอย่างอ้อยอิ่ง ไปบนถนนแคบ ๆ ที่ขรุขระจากการใช้งานอย่างยาวนานของพาหนะนาหานาชนิด สายตาเหลือบมองแมกไม้ บ้านช่องที่คุ้นตา เจ้าแมวน้อยที่วิ่งเล่นไล่จับกัน รวมทั้งสุนัขตัวจิ๋วที่พยายามโผล่หน้าจากซีกทรงประตูบ้าน ส่งเสียงเห่าคนผ่านไปมา ฉันอมยิ้ม ทักทายทุกสิ่ง หวังหนึ่งของความคิดคำนึง เมื่อ 6 เดือนก่อนนี้เอง บนเส้นทางเดียวกันนี้ ฉันเคยขี่จักรยานไป ร้องไห้ไป เมื่อนึกถึงบ้านที่ว่างเปล่า ณ ปลายทาง

“จิตใจฉันดีขึ้น ตั้งแต่เมื่อใดนะ” ฉันคิดถามตัวเอง แล้วภาพของ “บ้านน้อย” ก็ปรากฏแจ่มชัดขึ้น

เราพบกันครั้งแรก ในห้องสีเหลืองแคบ ๆ ซึ่งเป็นห้องให้คำปรึกษาของโรงพยาบาล บ้านน้อยเป็นหญิงอายุ 50 ปีเศษ ตัวเล็ก ผอมบาง ผิวสองสี ผมยาวที่มีผมหยอกขาวแซมประปรายรวบไว้อย่างไม่เรียบร้อยนัก ใบหน้าเล็ก ๆ ที่มีริ้วรอยของความชรา และปิ่นดำจากผ้าที่แก้มทั้งสองข้าง สะท้อนถึงชีวิตที่ทำงานกลางแดด บ้านน้อย ถูกส่งมาพบฉัน เนื่องจากกินยาเกินขนาดเพื่อพยายามฆ่าตัวตาย โชคดีที่มีคนมาพบเข้าและพาบ้านน้อยส่งโรงพยาบาลใกล้บ้านได้ทันเวลา บ้านน้อยจึงไม่ได้รับผลรุนแรงจากการพยายามฆ่าตัวตายครั้งนั้น เมื่อได้รับการดูแลทางร่างกายแล้ว แพทย์ผู้รักษาก็ไม่ได้นั่งนอนใจ ที่จะส่งต่อบ้านน้อยมารับการบำบัดด้านจิตใจจากโรงพยาบาลจิตเวช เพื่อป้องกันการพยายามฆ่าตัวตายซ้ำอีก

ฉันเป็นนักสังคมสงเคราะห์ของโรงพยาบาลจิตเวช และเพิ่งผ่านการอบรมหลักสูตรการให้การปรึกษาผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายมาหยก ๆ จึงไม่อาจปฏิเสธหน้าที่ในการให้การปรึกษาการเจ็บป่วยกรณีอย่างบ้านน้อยได้ แม้ว่าส่วนลึกในใจขณะนั้น จิตใจฉันช่างซึมเซา ไร้ชีวิตชีวา

ความไม่แจ่มใสนี้ เริ่มต้นเมื่อสองปีก่อนหลังการสูญเสียพ่อที่รัก ฉันก็ไม่เหลือใครที่ใกล้ชิดพอจะเรียกได้ว่าเป็นครอบครัวของฉันอย่างแท้จริง ฉันอยู่ลำพังในบ้านที่กรุงเทพฯ เกือบสองปี ก่อนที่จะตัดสินใจย้ายมาทำงานที่โรงพยาบาลจิตเวชในต่างจังหวัดแห่งนี้ ซึ่งบรรยากาศแปลกใหม่ของชนบทก็ช่วยให้ฉันกระชุ่มกระชวยขึ้นมาได้บ้าง แต่ทว่าในขณะใดที่ฉันอยู่ตามลำพัง ความโหวงเหวงในใจก็มักจะแทรกตัวเข้ามาเสมอ และดูเหมือนว่าความรู้สึกนี้จะยิ่งรุนแรงขึ้นในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ ที่ฉันต้องกลับไปดูแลบ้านที่กรุงเทพฯ ขณะที่จักรยานเข้าบ้าน ฉันปล่อยให้ น้ำตารินไหล พร้อมกับคำถามที่มักจะผุดขึ้นในใจ เสมอว่า “ฉันจะอยู่ไปเพื่อใคร”

ในการพูดคุยกันครั้งแรกนั้น ฉันรับรู้ได้ถึงความท้อแท้ ความเหงา และความรู้สึกโดดเดี่ยวที่เกาะกุมใจบ้าน้อย จากสีหน้าที่หม่นหมอง แววตาที่ไร้ความแวววาว และคำพูดแผ่วเบาว่า “ป่าไม่รู้จะอยู่ไปทำไม ใคร ๆ ก็ทิ้งป่าไปหมด”

บ้าน้อยได้เล่าชีวิตที่ผ่านมา ให้ฟังว่าบ้าน้อยมีอาชีพทำนา และรับจ้างทั่วไป เดิมชีวิต

ความเป็นอยู่ก็ไม่ลำบากนัก เพราะบ้าน้อยพอมีที่นาทำกินของตัวเอง ประกอบกับความขยันขันแข็งในการทำงาน รู้จักอดออม บ้าน้อยจึงพอมีเงินไว้ใช้สอย ส่งเสียลูกชายคนเดียวจนเรียนจบ ปวส. และยังมีเงินส่วนหนึ่งเก็บออมไว้ใช้ยามเดือดร้อน ความทุกข์ใจของบ้าน้อยเริ่มก่อตัวมานานับสิบปี เริ่มจากสามีไปติดผู้หญิงใหม่ บ้าน้อยทนไม่ได้ จึงเป็นฝ่ายขอลิกรา สามีจึงแยกจากบ้าน้อยไปอยู่กับภรรยาใหม่ ส่วนลูกชายคนเดียว ก็ไปทำงานที่กรุงเทพฯ และค่อย ๆ ห่างจากบ้านไป นาน ๆ ครั้งก็กลับมาเยี่ยมแม่ ก็มักจะมีแต่เรื่องมาขอรบกวนเงินทองจากแม่ ขณะที่บ้าน้อยก็เริ่มมีโรคภัยมาเยี่ยมเยือน ไม่ว่าจะเป็นอาการปวดเมื่อยจากการทำงาน รวมทั้งโรคเบาหวานที่แม้ว่าไม่มีอาการรุนแรงนัก ก็ส่งผลให้ทำงานหนักแบบเดิมไม่ได้ ต้องเอาเงินที่อดออมมาใช้จ่ายจนหมด

แต่สิ่งที่เป็นความทุกข์ยิ่งกว่าการเจ็บป่วยทางกายและการขาดเงินทอง ก็คือ ความเหงาในใจจากการขาดความรักของคนรอบข้าง ซึ่งแม้ว่าฉันจะพยายามช่วยบ้าน้อย โดยให้บ้าน้อยมองหามีใครสักคนที่มีความหมายเพียงพอให้บ้าน้อยนึกถึงและอยากมีชีวิตอยู่ บ้าน้อยก็หาไม่พบ

บนหนทางที่เดียวดาย และมีดมืด การรู้ว่ามิแสงสว่างจากใครสักคน จุดประกายขึ้นมา แม้จะเป็นเพียงแสงเทียนดวงน้อยจากคนแปลกหน้า ก็อาจทำให้รู้สึกอบอุ่นใจขึ้น และพร้อมที่จะก้าวเดินต่อไปในหนทางนั้น ฉันจึงได้แต่เพียงปลอบโยนบ้าน้อยด้วยใจของฉัน

“บ้าน้อยคะ ถ้าบ้าน้อยคิดว่าชีวิตไม่มีใครจริง ๆ อยากให้บ้าน้อยคิดว่ายังมีหนูที่ห่วงใยบ้าน้อย หนูคงเสียใจมากถ้าบ้าน้อยทำร้ายตัวเองอีก ถ้าบ้าน้อยกลัวอะไร บ้าน้อยมาคุยกับหนูได้ทุกเวลาคะ”

ฉันกล่าวกับบ้าน้อยด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล ขณะที่เอื้อมมือไปสัมผัสมือของบ้าน้อยเบา ๆ

บ้าน้อยสบตาฉันนิ่ง ภายใต้อสีหน้าและแววตาที่เศร้าสร้อยนั้น ฉันเห็นประกายในแววตาแวบหนึ่งตามมาด้วยน้ำใส ๆ คลอตา ฉันไม่รู้หรอกที่จะสัพทอีกคร้้ง เพื่อให้แน่ใจว่าบ้าน้อยรับรู้ความรู้สึกของฉัน

“บ้านน้อย รับประทานได้ไหมคะ ว่าจะไม่คิดสั้นอีก หรือถ้าเกิดความคิดขึ้นมาอีก อย่างน้อยก็ให้มาหาหนู”

คราวนี้ บ้านน้อยผงกหัวตอบรับ ด้วยสีหน้าที่คล้ายเศร้ากว่าตอนแรก

การสนทนาของเราจึงจบลง ฉันบอกตัวเองว่า “ไม่ว่าต่อไปจะเป็นอย่างไร วันนี้เราได้พยายามทำสิ่งที่ดีที่สุดในการช่วยเหลือคน ๆ หนึ่งแล้ว”

วันรุ่งขึ้น ฉันพอมีเวลาว่างช่วงบ่าย จึงเกิดความคิดว่าควรใช้เวลาไปเยี่ยมบ้านบ้านน้อย ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากโรงพยาบาลเท่าไรนัก การเยี่ยมบ้าน น่าจะทำให้ฉันรู้จักบ้านน้อยมากขึ้น

แล้วฉันก็พบว่าที่หมายของฉัน เป็นบ้านไม้หลังเล็กแข็งแรงพอสมควร บ้านนั้นยกพื้น ใต้ถุนสูงแบบเดียวกับบ้านในชนบทที่เราเห็นกันชินตา บริเวณใต้ถุนบ้าน มีข้าวของเครื่องใช้ที่จัดวางอย่างสะอาดเรียบร้อย แต่ทว่าบ้านนั้นช่างดูสงัดเงียบ ไร้ผู้คน

ฉันตะโกนเรียก “บ้านน้อย ๆ” หลายครั้ง ก็ไม่มีเสียงใด ๆ ตอบมา ฉันจึงตัดสินใจเดินสำรวจละแวกบ้านใกล้ ๆ เผื่อว่าจะพบคนรู้จักบ้านน้อยที่สามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับฉันได้บ้าง ฉันหยุดที่บ้านหลังหนึ่ง ซึ่งมีสตรีในวัยสูงอายุ และสาวใหญ่ประมาณ 5 คนนั่งล้อมวงคุยกันอยู่ เมื่อฉันแนะนำตัวและบอกวัตถุประสงค์ในการมาเยี่ยมเยียนของฉัน ทุกคนยิ้มแย้มต้อนรับฉันด้วยดี มีบางคนรีบให้ข้อมูลว่า “วันนี้บ้านน้อยไม่อยู่ จะ ไม่รู้เหมือนกันว่าไปไหน”

หญิงสูงอายุคนหนึ่ง ซึ่งฉันได้ยินคนอื่นเรียกว่า “ป้าพิน” ได้เชิญชวนให้ฉันนั่งที่เก้าอี้ว่างตัวหนึ่งในขณะที่คนอื่น ๆ ยังคงนั่งล้อมวง และแสดงท่าทีสนใจที่จะพูดคุยด้วย ฉันเริ่มทำความรู้จักกับทุกคน ฉันจึงได้รับรู้ว่าในวงสนทนานี้ มีป้าพิน และสาวใหญ่อีกคนเป็นญาติห่างๆ ของบ้านน้อย ส่วนอีกสามคนเป็นเพื่อนบ้าน

“บ้านน้อยนะคิดมากไปเอง ก็ไม่เห็นมีเรื่องอะไรมากมาย ถึงกับต้องคิดสั้น คนอื่นที่เขายกกว่านี้ เขายังไม่คิดสั้น”

ป้าพินเอ่ยขึ้น เมื่อฉันถามขึ้นก่อนว่า “มีใครทราบไหมคะว่า บ้านน้อยมีปัญหาอะไร จึงคิดสั้น”

คำพูดบ่นนี้ สะท้อนลึกในใจฉันนัก “การตัดสินใจชีวิตของใครคนหนึ่งนั้น อาจเกิดขึ้นด้วยเหตุปัจจัยที่อาจรู้เหตุผลเพียงพอ เมื่อเรามองเขาอย่างผิวเผิน”

ฉันนึกถึงวันก่อน เมื่อฉันถามบ้าน้อยว่า “เวลาที่มีทุกข์ใจ บ้าน้อยปรึกษาใครได้บ้างคะ”

บ้าน้อยตอบว่า “พอป้าจะปรึกษาใคร ก็ไม่มีใครฟัง” “มีแต่คนบอกว่าอย่าคิดมาก ... คิดไปทำไมเรื่องแค่นี้”

ฉันเริ่มเข้าใจบ้าน้อยมากขึ้นว่า นอกจากบ้าน้อยจะท้อแท้ใจจากชีวิตที่ไม่สมหวังแล้ว บ้าน้อยยังจมจ่อมกับความเหงาที่บาดลึกยิ่งขึ้น เพราะไม่มีใครที่จะอดทนและใส่ใจรับฟังความทุกข์ใจนั้น

ฉันได้ช่วยเหลือบ้าน้อยอีกครั้ง โดยตั้งใจให้ทุกคนเห็นว่า ทุกคนสามารถช่วยเหลือบ้าน้อยได้ โดยการให้ความใส่ใจ ถามไถ่ทุกข์สุข รู้จักรับฟังบ้าน้อย และชักชวนบ้าน้อยทำกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น ฉันรับรู้ว่าคุณคนได้ยื่นคำพูดของฉันจากสีหน้าที่เปี่ยมด้วยรอยยิ้มอย่างเต็มใจที่จะช่วยเหลือ

บ้าน้อยมาหาฉันอีกครั้งในสามวันต่อมา สีหน้าบ้าน้อยดูแจ่มใสขึ้น บ้าน้อยกล่าวขอบคุณฉันที่ไปเยี่ยมบ้านของเธอ และแล้วอยู่ ๆ บ้าน้อยก็เริ่มนั่งเงียบ สายตาจับจ้องหน้าฉันเหมือนกำลังครุ่นคิดอะไรสักอย่างเกี่ยวกับตัวฉัน

ฉันเริ่มระแวง คิดในใจว่า ‘นี่เราไปทำอะไรที่ทำให้บ้าน้อยไม่ชอบหรือเปล่า... ถึงได้จ้องหน้าเรา จ้องเอา ๆ อย่างนั้น’

ความเงียบเกิดขึ้นอีตื้อใจหนึ่ง ก่อนที่ บ้าน้อย เอ่ยด้วยน้ำเสียงค่อย ๆ ว่า

“คุณช่วยอะไรป้าสักอย่างได้ไหม”

ฉันคิดในใจด้วยความวิตก

‘....จะมีอะไรหรือนี่ ป้าจะให้ฉันช่วยอะไร แล้วถ้ามันเป็นเรื่องที่ผมช่วยไม่ได้ละ ฉันจะตอบอย่างไร....’

“ป้าต้องบอกก่อนว่าจะให้ช่วยอะไร” ฉันเริ่มถามกลับ เพื่อคลายความกังวล

บ้าน้อยนิ่งอีกอีตื้อใจหนึ่ง ก่อนจะพูดอย่างติด ๆ ขัด ๆ ว่า

“ป้า.. อยากให้คุณ ช่วย...ทวงเงิน..จาก...สามีเก่าป้าได้ไหม เขาเอาเงินป้าไปนานแล้ว ...สองหมื่นบาท ... ป้าเคยไปทวงเขาหลายครั้ง .. เขาก็ไม่คืนให้.. ถ้าป้าได้เงินนี้คืน ป้าคงมีเงินไปทำทุนค้าขายและเก็บไว้ใช้จ่ายได้ ..” พูดจบ ฉันได้ยินเสียงบ้านน้อยถอนหายใจ

แต่ความหนักใจกลับมาอยู่ที่ฉันแทน ฉันนั่งใช้ความคิดตัดสินใจ ชั่วแฉะหนึ่งของความคิดนั้น ฉันซึมซับกระแสความรู้สึกของบ้านน้อยอย่างแจ่มชัด กระแสแห่งความอ่อนใจของคนกำลังจมน้ำที่มีคนบนฝั่งหยิบยื่นไม้กิ่งไม้เล็ก ๆ ให้เกาะพอให้มีสติประคองพาตัวเองให้ว่ายน้ำเข้าฝั่งให้ได้ หากคนช่วยเหลือนั้นรีบ ปลอยกิ่งไม้ทิ้งไป ก็คงยากที่คนที่เพิ่งจมน้ำนั้นจะมีกำลังช่วยเหลือตัวเองต่อไปได้

ในที่สุดฉันตอบบ้านน้อย อย่างไม่ลังเลใจ ว่า

“ก็ได้ค่ะ หนูจะลองช่วยบ้านน้อย แต่ไม่สามารถรับประกันว่าจะสำเร็จ”

ฉันพูดต่อรองกับบ้านน้อย ตามข้อเท็จจริงว่าการทวงหนี้คนนั้น โอกาสที่จะได้คืนมีน้อยมาก ฉันไม่อยากให้บ้านน้อยคาดหวังเกินไปกับสิ่งที่มีโอกาสสำเร็จได้ยาก

มันเป็นวันที่ร้อนจัด แสงแดดแผดกล้า ฉันนั่งรถตู้ของโรงพยาบาลมาตามลำพังกับคนขับรถ รถของเราวิ่งบนเส้นทางถนนลูกรังที่ราบเรียบแต่คละคลุ้งไปด้วยละอองฝุ่นสีเทา ผ่านทุ่งนา มุ่งเข้าสู่เขตหมู่บ้านที่มีบ้านเรือนเรียงราย กระจายตลอดสองข้างทาง ฉันเคยทำงานนอกพื้นที่โรงพยาบาลเช่นนี้บ่อย ๆ เพื่อไปเยี่ยมบ้านผู้ป่วยจิตเวช แต่ครั้งนี้ ฉันกำลังจะไปทำหน้าที่อย่างหนึ่ง ที่ไม่คิดว่าผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลืออย่างฉันจะต้องทำ

ขณะที่รถเข้าใกล้จุดหมาย ใจฉันเริ่มเต้นแรง คิดในใจว่า

“.....ขนาดใครมาติดหนี้ฉันเอง ฉันยังทวงหนี้ใครไม่เป็น.....แล้ววันนี้ฉันจะพบอะไรนะ....ฉันจะโดนเขาไล่ออกจากบ้านหรือเปล่า.....ฉันจะพูดกับเขาอย่างไรดีนะ.....” ฉันเริ่มสับสนใจสั่นกลัว ไล่ความกังวล จิตที่แนบอยู่กับลมหายใจเข้าออกนั้นพอจะช่วยให้จิตใจฉันสงบลง และให้ทางออกว่าฉันควรจะทำอย่างไรต่อไป

รถมาจอด ณ จุดหมายที่หน้าร้านขายของชำแห่งหนึ่งในหมู่บ้าน ลักษณะร้านเป็น ครึ่งตึกครึ่งไม้สองชั้น มีข้าวของจัดค่อนข้างเป็นระเบียบอยู่เต็มร้าน ข้างหน้าร้านฉันเห็นชายวัย 50 ปีเศษ ดูภูมิฐาน ด้วยผิวสองสี รูปร่างสูงใหญ่ แข็งแรง ผมสั้นเกรียน และการแต่งกายที่สะอาดสะอ้าน

ฉันลงจากรถ และบอกชายผู้อาวุโสตรงหน้าว่า ฉันมาที่ร้านเขา เพื่อหาคุณพงษ์ ฉันประหลาดใจเล็กน้อยที่เขาตอบกลับมาว่า “ผมเองครับ พงษ์”

คุณพงษ์ สามีเก่าของบ้าน้อย ตูดีกว่าที่ฉันนึกภาพเอาไว้ ฉันรีบยกมือไหว้เขาด้วยท่าที่อ่อนน้อมและยิ้มอย่างอ่อนหวานที่สุด รวากับกำลังการระอาจารย์ผู้มีพระคุณ ครั้งแรกสีหน้าเขาตึง ๆ แต่เมื่อรับรู้ว่าเป็นนักสังคมสงเคราะห์มาจากโรงพยาบาล จะมาขอความช่วยเหลือบางอย่าง เขาก็ได้เชื้อเชิญให้ฉันนั่งที่ม้านั่งตัวหนึ่ง และยังคงสนใจด้วยการหาน้ำเย็นมาต้อนรับ ฉันตัดสินใจเอ่ยธุระของฉันด้วย น้ำเสียงที่สงบเย็น แววดตาที่เป็นมิตร และท่าทีที่สงบเสถียร

“...ดิฉันมาด้วยเรื่องของบ้าน้อย คุณคงรู้จักบ้าน้อยนะคะ บ้าน้อยเพิ่งกินยาพยายามฆ่าตัวตาย แต่โชคดีที่หมอช่วยเธอไว้ได้ ดิฉันเป็นผู้ดูแลจิตใจของบ้าน้อย วันนี้ดิฉันมาพบคุณตามที่บ้าน้อยขอร้องขอขณะนี้บ้าน้อยกำลังเดือดร้อนเรื่องเงินมาก บ้าน้อยอยากให้คุณช่วยเหลือเธอเรื่องเงินประมาณ 2 หมื่นบาท ดิฉันคิดว่าถ้าคุณจะกรุณา ช่วยบ้าน้อยในเรื่องนี้ได้ บ้าน้อยคงจะดีขึ้นได้อย่างมาก คุณพอจะช่วยบ้าน้อยได้ไหมคะ”

เขานิ่งฟังขณะฉันพูด สบตาฉันแวบหนึ่ง แล้วเริ่มมีสีหน้าครุ่นคิด เหมือนกำลังขังใจอะไรบางอย่าง

ฉันสูดลมหายใจ เบี่ยงสายตาดูทิวทัศน์บ้านเรือนข้างหน้า รอคอยคำตอบด้วยใจจดจ่อ.....

ชั่วครู่เดียว เขาได้ทำลายความเงียบ โดยกล่าวด้วยน้ำเสียงเบา ๆ และสุภาพว่า “ก็ได้ครับ อีกวันสองวันผมจะเอาไปให้เขา”

คำพูดสั้น ๆ ทำให้ฉันงงเล็กน้อย นึกในใจว่า “ทำไมเขาตอบรับอย่างง่ายดายอย่างนี้” ในขณะเดียวกันก็รู้สึกโล่งอกที่ฉันไม่ต้องเจาะเจอกับคำพูดร้าย ๆ ใด ๆ

เมื่อเขาจับปากเช่นนั้น ฉันก็ทำได้เพียงพูดขอบคุณ และยกมือไหว้ลาเขา ขณะที่ยังไม่หายในสิ่งที่พบ ระคนด้วยความไม่ปักใจแน่ใจว่าเขาจะทำตามอย่างที่รับปาก “เขาอาจจะรับปากอย่างขอไปทีก็ได้ ก็ต้องคอยลุ้นต่อ” ฉันอดคิดในแง่ลบไม่ได้

“ดีใจจัง ที่เจอคุณอ้อยวันนี้ ป้าเอาขนมที่ทำเองมาฝากค่ะ”

ฉันเงยหน้าจากกองเอกสาร ตามเสียงเรียก อ้อ!..บ้าน้อยนั่นเอง เจ้าของเสียงดูอ่อนเยาว์ขึ้นด้วยเสื้อเชิ้ตลายดอกสีสด แววดตาแจ่มใส ระเบิดด้วยรอยยิ้ม เธอหัวเราะขม และรีบส่งให้ฉันด้วย

ท่าทางดีอกดีใจ ฉันยิ้มตอบและกล่าวขอบคุณในไมตรีของเธอ ขณะที่เธอยิ้มตอบนั้น พลังบางอย่างได้หลังไหลอาบอím และเปล่งประกายวับวาวในใจฉัน

คล้อยหลังบ้าน้อย ฉันนึกภาพบ้าน้อยเมื่อเดือนก่อน ที่เดินยืมรำ เข้ามาขอบคุณที่ฉันช่วยเหลือได้สำเร็จ สามีก่าบ้าน้อยได้เอาเงินมาคืนบ้าน้อยหลังจากวันที่ฉันไปพบเขาเพียงสองวัน ชาวนี้สร้างความยินดีระคนประหลาดใจให้ฉันยิ่งนัก มันเป็นความสำเร็จที่เหนือการคาดหวัง ฉันนึกขอบคุณลุงพงษ์ ว่า “เนื้อแท้เขาก็ไม่ใช่คนเลวร้ายอะไร”

ตะวันลับขอบฟ้าไปแล้ว พร้อมกับแสงไฟนีออนริมถนนที่ส่องประกายกระจ่างนวลตาเข้ามาแทนที่ ล้อจักรยานได้นำพาฉันมาหยุดหน้านิवासสถานของฉัน บ้านหลังนี้ยังคงไร้ผู้คน แต่ใจฉันไม่เจียบงัน และอ้างว้างอีกต่อไป หลายเดือนที่ผ่านมา ฉันได้สัมผัสความสุขที่เกิดจากการเป็นผู้ให้ ด้วยการให้ ฉันจึงได้สัมผัสความดีงามในผู้คนที่อาจไม่มีโอกาสรับรู้ แต่เมื่อเราใส่ใจสัมผัส และเชื่อเชิญความดีงามนั้นด้วยอหัยาศัยไมตรี ความดีงามที่อาจซ่อนอยู่ลึก ๆ ในใจของผู้คน ก็พร้อมจะแสดงตัวออกมาให้ชื่นชม

ฉันเปิดประตูเข้าบ้าน พร้อมกับที่คำตอบหนึ่ง ปรากฏเด่นชัดกลางใจที่โปร่งเบา และสุกสว่าง ฉันบอกตัวเองว่า ฉันได้คำตอบแล้วว่า “.....ฉันจะอยู่เพื่อใคร.....”

เกี่ยวกับผู้เขียน

รวีวรรณ ศรีสุชาติ ปัจจุบันประจำอยู่ที่สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรุงเทพฯ

.....

ขอบคุณจากใจ

ฉันหักพวงมาลัยพารถเข้าจอดริมอาคารผู้ป่วยนอกเมื่อรถคันอื่น ๆ เริ่มสตาร์ทเครื่องเพื่อมุ่งหน้ากลับบ้าน วันลาพักร้อนของฉันจบลงเร็วไปกว่า 10 ชั่วโมงเมื่อได้รับโทรศัพท์จากพยาบาล “หมอคะ ตามเคสมาแอดมิทแล้วนะคะ พี่ฝากหมอทรายช่วยเขียนรับให้แล้ว”

โรงพยาบาลเราเป็นโรงพยาบาลฟื้นฟูที่รับคนไข้ในช่วงที่พ้นจากภาวะวิกฤตเพื่อมาฟื้นฟูสมรรถภาพ การมานอนในโรงพยาบาลมักเป็นการจองเตียงล่วงหน้าเพื่อมาพักระยะยาวประมาณ 1-2 เดือนให้คนไข้ได้ฟื้นฟูสภาพอย่างเต็มที่ ซึ่งแพทย์เจ้าของไข้จะทำหน้าที่ตรวจคัดกรองและจองเตียงเพื่อพักนอน โดยปกติแล้วฉันควรเป็นคนเขียนรับผู้ป่วยด้วยตัวเองแต่วันนี้ด้วยธุระส่วนตัวที่รีบเร่งทำให้จำเป็นต้องฝากเพื่อนดูแลคนไข้แทน

โรงพยาบาลฉันอยู่เขตใกล้กรุงเทพมหานคร แต่โชคดีที่ผู้อำนวยการคนแรกวางพื้นที่ไว้อย่างกว้างขวางล้อมรั้วโปร่งด้านหน้าและหลัง ขนาบข้างด้วยคูน้ำเล็ก ๆ มีสนามหญ้าด้านหน้าให้คนไข้ได้มาพักผ่อนหย่อนใจ ตัวโรงพยาบาลเป็นหมู่ตึกเดี่ยว ๆ หลายหลังเชื่อมกันด้วยทางเดินยาวเหมือนโรงพยาบาลชุมชนตามต่างจังหวัดมากกว่าโรงพยาบาลกลางกรุง ฉันก้าวผ่านทางเดินยาวที่ทอดเชื่อมระหว่างตึกกายภาพบำบัด กิจกรรมบำบัด มุ่งหน้าสู่ตึกหอผู้ป่วยที่อยู่ด้านใน แดดอ่อนยามเย็นสาดตามทางเดินที่ทอดยาว คนไข้สูงอายุในชุดเขียวเกาะราวข้างทางหัดยืนกับสามีหรือภรรยาประปรายตามรายทาง อีกกลุ่มที่ดูอายุน้อยกว่าชวนเพื่อนเข็นรถเข็นคู่ใจมาจับจองทางเดินหน้าหอผู้ป่วยที่หันหน้าเข้าหาสนามหญ้าสีเขียวสดขนาดใหญ่ด้านหลัง รอคอยแมทซ์ซ้อมฟุตบอลประจำวันของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล บ้างที่ดูคุ้นหน้าคุ้นตากันอยู่ก็โบกไม้โบกมือทักทายฉัน

เมื่อฉันก้าวเท้าขึ้นยังริมระเบียงหน้าหอผู้ป่วยบนชั้น 2 คนไข้ส่วนใหญ่ที่กินอาหารเย็นร่วมกันที่โต๊ะอาหารกลางบริเวณระเบียงนั้นเริ่มอ้อมและลุกไปบ้างแล้ว หลังจากทบทวนประวัติที่ถูกส่งมาของคุณอ้อม พยาบาลก็ชี้ให้ฉันดูผู้หญิงวัย 30 ต้น ๆ ที่เพิ่งกินอาหารเย็นเสร็จและยังนั่งคุยกับแม่อายุที่ระเบียงนั่นเอง คุณอ้อมเป็นผู้หญิงรูปร่างสูง แม้เธอจะนั่งอยู่บนรถเข็นก็สูงเกือบเท่าคุณแม่ของเธอ ลมเย็นพัดผมยาวของเธอปลิวเมื่อเธอหันหน้ามามีมกว้างให้ ตอนที่ฉันเดินไปทักทาย

เธอยิ้มละไมขณะเล่าเรื่องชีวิตของเธอ คุณอ้อมทำงานเป็นเลขานุการส่วนตัวของประธานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งใจกลางกรุงเทพมหานคร แววดาเธอเป็นประกายตอนที่ฉันถามว่าแล้วงานเลขาคส่วนตัวมันทำอะไรหรือ

“ฉันก็ตามเจ้านายค่ะ ทำรายงาน นำเสนองาน ดูทั้งงานส่วนตัว งานบริษัท ดีลกับลูกค้า แล้วก็คอนแทคคนในบริษัทช่วยประสานงานด้วย บางทีก็ขับรถให้ด้วย ไปหมดนะคะ กรุงเทพฯ ต่างจังหวัด” คุณอ้อมพูดเร็ว แก้วเสียงชัดเจนแบบคนที่คุ้นชินกับการอยู่ต่อหน้าคนหมู่มากและมั่นใจในตัวเองอยู่เสมอ และปฏิเสธไม่ได้เลยว่าเธอดูเป็นคนร่าเริงแม้จะนั่งอยู่บนรถเข็นก็ตามที่ คุณแม่เธอรีบเสริมขึ้นด้วยน้ำเสียงภูมิใจ

“โอ๊ยย เจ้านายเค้าไวใจอะหมอ ให้อ้อมทำอะไรก็ได้หมด นี่ตอนที่เข้าโรงบาลใหม่ๆ เค้าก็โทรมาถามอาการเรื่อยๆ เป็นยังไงบ้าง เค้าให้หยุดดูแลตัวเองปีนึงเลยนะคะ ว่าให้กายภาพให้เต็มที่”

ฉันเลยหันไปสนใจคุณแม่บ้าง

“เอ ปกติแม่อยู่อุดรฯ ไข่ม้อยคะ นี่ก็ย้ายมาอยู่กับคุณอ้อมที่กรุงเทพฯ เลยเธอ”

คุณแม่คุณอ้อมเป็นผู้หญิงร่างอ้วนต่างจากลูกสาว ทำให้ฉันนึกถึงคนไข้ภาคอีสานส่วนมากที่มักจะพูดเก่งและเป็นกันเอง เธอทราดตัวลงนั่งทันทีที่ได้ยินคำถามถามเธอโดยตรง “อ้อ เดิมนะ อ้อมเค้าอยู่กรุงเทพฯ คนเดียวค่ะ เช้าห้องอยู่แถว ๆ โอโศกนะ ก็ขึ้นรถไฟฟ้าไปทำงาน สะดวกดีนะหมอ”

ฉันพยักเพยิตอย่างเห็นด้วย แหม อย่างนี้เรียกว่าคนบ้านเดียวกันได้เลย

“ส่วนแม่กับพ่อ อยู่กันสองคนที่อุดรฯ นุ่น นาน ๆ ทีก็มาเยี่ยมเค้าที่ อ้อมเค้างานยุ่ง แต่หลังเกิดเรื่องนี้ แม่ก็เลยให้เค้าคืนห้องซะ ย้ายไปอยู่กับพ่อกับแม่ดีกว่า แม่จะได้คอยดูแลใกล้ชิดหน่อย”

ฉันหันกลับไปหาคุณอ้อม เหลือบเห็นแววดาเธอดูหม่นลงไปเล็กน้อย คุณแม่ก็เริ่มบรรยายต่อ

“ที่บ้านนะหมอ แม่จัดห้องให้เค้าใหม่เลย เมื่อก่อนอยู่ชั้นบน ตอนนี่ขึ้นไม่ได้ไข่ม้อย ก็เลยจัดห้องใหม่ให้ชั้นล่าง เปิดไปห้องน้ำอยู่ใกล้ ๆ กันเลยนะ ในบ้านชั้นล่างตรงบันได 3 ชั้นเนี่ย ก็ฝึกจับเค้าขึ้นอยู่หมอดูในรูปแล้วไข่ม้อยคะ” เธอพูดถึงรูปภาพบ้านและภาพคนไข้ที่มีการถ่ายเอกสารแนบมากับประวัติเก่าจากโรงพยาบาลเดิม ระหว่างที่คุณแม่และคุณอ้อมผลัดกันเล่า เสริมกันบ้าง แย่งกันบ้าง สมองฉันก็ใคร่ครวญถึงสิ่งที่จะสามารถทำให้ผู้หญิงทั้ง 2 คนนี้ วันนั้นเราคุยกันอยู่ชั่วโหม่งกว่าจนฟ้าเริ่มมืด ฉันจึงสรุปโปรแกรมที่วางแผนจะทำการในช่วงสองเดือนข้างหน้าซึ่งได้รับคำตอบรับจากเธอทั้งสองด้วยรอยยิ้ม

ไฟตามทางเดินในโรงพยาบาลเริ่มสว่างขึ้นตัดกับสีท้องฟ้ายามโพล้เพล้ นักฟุตบอลในสนามเริ่มนั่งพักเหนื่อย คนหนุ่มบนรถเข็นชวนกันละจากเวทีเชียร์บอลชั่วคราวกลับมาสนใจโทรทัศน์ที่เปิดทิ้งไว้ที่ประตูหอผู้ป่วย สายลมแผ่ว ๆ ต้องผิวน้ำช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย ฉันย้อนคิดถึงเรื่องราวทั้งหมดอีกครั้ง ฉันดูเล่นโซเชียลมีเดียมากเกินไป หลายครั้งเป็นผู้หญิงที่อายุใกล้เคียงตัวเองและนี่ไม่ใช่ครั้งแรกที่ทำให้ฉันถามตัวเองว่าถ้าฉันเป็นเช่นนั้นบ้าง ฉันจะอย่างไร

คุณอ้อม สาวมั่นประจำบริษัท ใคร ๆ ก็รู้จักเธอ เพื่อนร่วมงานรัก รุ่นพี่ไว้ใจ รุ่นน้องนับถือ ลูกสาวคนเดียวของพ่อแม่ คำวันหนึ่งหลังงานเลี้ยงฉลองกับเพื่อน ๆ เธอขับรถกลับคนเดียว บนถนนรัชดาภิเษกยามค่ำคืนที่รถแต่ละคันวิ่งด้วยความเร็วไม่ต่ำกว่า 80 กิโลเมตรต่อชั่วโมง รถจักรยานยนต์คันหนึ่งเฉลเข้ามาใกล้ เมื่อคุณอ้อมหักพวงมาลัยหลบนั้นเธอคงไม่คิดว่าการพลิกคว่ำจะทำให้กระดูกสันคอของเธอหักจนทำให้เธอเป็นอัมพาต เพราะหยังดีอยู่บ้างที่เธอไม่ถึงกับขยับแขนขาไม่ได้เลย เพียงอ่อนแรงไปบางส่วน แต่ก็เป็นส่วนที่เปลี่ยนชีวิตของเธอไปจนไม่เหมือนเดิมอีกเลย

ฉันยังจำน้ำเสียงเสียตายของเธอได้เมื่อเธอบอกว่ารถคันนั้นเป็นคันแรกของเธอที่เพิ่งผ่อนส่งหมดก่อนหน้าเหตุการณ์นั้นเพียงเดือนเดียว แม้จะยืม ทำทางแจ่มใสเข้มแข็ง แต่ฉันก็ยังเห็นแววตาที่บ่งบอกความกลัดกลุ้มกังวลใจทุกครั้งที่แม่เล่าถึงการดูแลเธอที่บ้าน มือที่ไม่มีแรงของเธอทำให้แม่ต้องคอยรินน้ำใส่แก้วพลาสติกให้ในปริมาณที่ไม่มากเกินไปกว่าอ้อมมือทั้ง 2 จะช่วยประคองไหว ก่อนจากกันเธอมองฉันด้วยความหวัง ฉันเข้าใจความคาดหวังชนิดนั้นดี คนไข้อัมพาตทุกรายอยากได้ยินคำยืนยันจากปากหมอว่าเขาจะหาย ในเวลาเท่านั้นเท่านี้ แม้จะไม่ได้พูดออกมาฉันก็แทบได้ยินเสียงนั้น “บอกฉันมาเถอะหมอ จะต้องทำอะไร กายภาพอย่างไรก็ได้ ขอให้ฉันหายพิการ” แม้คุณอ้อมจะเป็นคนไข้อัมพาตทั้งตัวที่มีการฟื้นตัวของกล้ามเนื้อมากกว่าทุก ๆ คนที่ฉันเคยพบ นักกายภาพที่โรงพยาบาลเดิมถึงกับเริ่มพุงเธอขึ้นยืนเดินแล้วด้วยซ้ำ แต่การเดินได้ไม่ได้หมายถึงชีวิตที่เหมือนเดิมเป็นปกติทุกอย่าง โดยเฉพาะเมื่อกล้ามเนื้อมือทั้ง 2 ข้างของเธอเป็นส่วนที่อ่อนแรงที่มากที่สุด ฉันรู้ว่าวิถีชีวิตเธอจะต้องเปลี่ยนไป

โปรแกรมการฟื้นฟูคุณอ้อมดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ผ่านไป 1 เดือนที่มีผู้ดูแลคุณอ้อมซึ่งประกอบด้วยฉัน พยาบาลเจ้าของไข้ นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักให้คำปรึกษาคนพิการ โภชนากร ก็มาประชุมกันตามปกติ เราลงความเห็นกันว่าคุณอ้อมบรรลุเป้าหมายการฟื้นฟูที่เราทุกคนตั้งไว้ครบถ้วนแล้ว เธอสามารถลุกขึ้นและเดินได้เองโดยไม่ต้องอาศัยเครื่องช่วยเดินแม้จะยังไม่มั่นคงมาก แต่ก็เดินได้เองในระยะใกล้ ๆ ซึ่งเรามั่นใจว่าเธอเดินเองในบ้านได้อย่างแน่นอน นักกิจกรรมบำบัดจัดแปลงซอน ส้อมให้เธอกินอาหารอย่างสะดวกมากขึ้น สอนวิธีใส่เสื้อผ้า เธอสามารถสวมเสื้อกางเกงที่ไม่มีกระดุมได้อย่างคล่องแคล่ว พยาบาลช่วยสอนวิธีที่เธอจะเข้าห้องน้ำและอาบน้ำด้วยตัวเองได้อย่างปลอดภัยโดยไม่ต้องให้แม่คอยช่วยอยู่ใกล้ ๆ ฉันตรวจเช็คและดูแลปัญหาเกี่ยวกับกระเพาะปัสสาวะของ

เธอที่ทำให้เธอปัสสาวะไม่สุดและติดเชื้อมีเป็นครั้งคราว เรียกได้ว่าเราคุยกันตั้งแต่วิธีกินข้าวจนถึงวิธีล้างกันเลยทีเดียว ไม่บ่อยครั้งนักที่การฟื้นฟูคนไข้ล้มเหลวจะสำเร็จสมบูรณ์ภายในช่วงการพักรักษาในโรงพยาบาลเพียง 1 ครั้ง ฉันกับทีมจึงค่อนข้างภูมิใจ เราเชิญคุณอ้อมกับแม่มาร่วมพูดคุยกันเพื่อวางแผนการกลับบ้าน คุณอ้อมเฝ้าไข้ที่ที่หักท่ายทุกคนในห้องเรียบริย

“เมื่อวานนี้ฝ่ายบุคคลที่บริษัทโทรมาหาอ้อม ถามว่าจะกลับไปทำงานได้เมื่อไหร่”

คุณอ้อมหันหน้ามาหาฉันราวกับจะให้ฉันเป็นผู้ตอบคำถามนั้นแทน ขณะที่ฉันควานหาคำตอบอยู่นั้น เธอก็ต่อยด้วยประโยคที่สองทันที

“อ้อมยังไม่ได้ลองใช้โน้ตบุ๊กเลยคะ”

โรงพยาบาลเรามีห้องฝึกทักษะคนพิการให้ มีเครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะอยู่ 2 เครื่อง ปัญหาคงไม่ได้อยู่ที่เครื่อง แต่อยู่ที่มือของคุณอ้อมมากกว่า ฉันหันไปหาผู้ช่วยหมายเลขหนึ่ง น้องปุ่นนักกิจกรรมบำบัดเสริมขึ้นมาทันทีเหมือนรู้ตัวตัวเอง

“ปู่ฝึกเพิ่มให้ละคะ เดี่ยวจะทดลองทำอุปกรณ์ช่วยกดแป้นพิมพ์ถ้าใช้มือไม่ถนัด”

ทีมเราเปลี่ยนเป้าหมายต่อไปใน 1 เดือนข้างหน้า ไม่ใช่เพียงการช่วยเหลือตัวเองได้พื้นฐานอย่างที่คนไข้ทั่วไปต้องการ แต่เป็นการกลับไปทำงาน

ฉันเริ่มคุยกับคุณอ้อมถึงลักษณะงานที่เป็นไปได้ซึ่งเธอยังอ้างอิงไม่แน่ใจ ทำทางเธอบอกว่าเธออยากกลับไปทำงานในลักษณะใกล้เคียงเดิม ใกล้เคียงผู้หญิงมั่นใจคนเดิมของบริษัทให้มากที่สุด เธอไม่ได้ต้องการอยู่ที่อุดรธานี แต่อยากกลับมาอยู่ในเมืองหลวงที่เป็นเหมือนบ้านของเธอ อยากเป็นที่ไว้เนื้อเชื่อใจของผู้คนรอบข้างอย่างเดิม ฝ่ายบุคคลของบริษัทติดต่อมาที่ฉันถามความเป็นไปได้ในการหายของคุณอ้อม ทำให้ฉันได้โอกาสในการถามความเป็นไปได้ในการปรับเปลี่ยนงาน ซึ่งดูเหมือนทางที่ทำงานจะยินดีให้คุณอ้อมนั่งทำงานในออฟฟิศแทนการตะลอนตามเจ้านายไปทุกที่ ซึ่งทำให้ฉันโล่งใจไม่น้อย

คุณอ้อมเพียรฝึกพิมพ์ดีดทุกวัน นิ้วมือทั้ง 10 ของเธอสามารถขยับปลายนิ้วลงและแป้นพิมพ์ได้เพียง 4 นิ้วเท่านั้น แต่สองในสี่นิ้วนั้นก็แรงน้อยเกินกว่าจะใช้ได้ต่อเนื่องนานกว่า 1 นาที ผู้หญิงที่เคยพิมพ์สัมผัสเพื่อทำรายงานหลายสิบหน้าทุกวันต้องใช้เวลาในการพิมพ์งาน 1 ย่อหน้านานถึง 15 นาทีด้วยความเมื่อยล้าระดับวังมาราธอน แต่เธอก็ไม่ละความพยายามด้วยความมั่นใจว่าการฝึกหมายถึงกำลังที่ฟื้นคืนและเธอจะเริ่มดีขึ้น

การพิมพ์ดีดของคุณอัมพาฉันย้อนระลึกไปถึงหญิงพิการอีกคนซึ่งฉันเคยพบในที่ประชุมระดับนานาชาติ คุณบีไม่ได้มาร่วมประชุมแต่เธอมาทำงานเป็นล่าม ภาพเธอนั่งรถเข็นอยู่หลังห้องแปลภาษาอังกฤษเป็นไทยคำต่อคำ ใช้อินเตอร์เน็ตอย่างคล่องแคล่วแวบเข้ามาในความทรงจำของฉัน คงดีไม่น้อยถ้าผู้หญิง 2 คนนี้ได้พบกัน คุณบีเป็นอัมพาตตั้งแต่อายุน้อย ดันรนช่วยเหลือตนเองมานับ 10 ปี นอกจากจะทำงานเลี้ยงตัวเองได้แล้วเธอยังทำงานให้ศูนย์การดำรงชีวิตอิสระของคนพิการในกรุงเทพมหานครอีกด้วย ฉันเสาะหาเบอร์โทรศัพท์ติดต่อเธอ และเธอก็ยิ่งกว่าเต็มใจมาพบคุณอัม วันของผู้หญิงวัยเดียวกัน 2 คนนี้ได้พบกัน ฉันเหมือนเป็นคนนอกวงการไปในทันที ฉันได้ฟังเรื่องการใช้ชีวิตของคนพิการที่ฉันคิดว่าฉันรู้ดี แท้จริง ๆ แล้วเธอ 2 คนตรงหน้าฉันต่างหากที่รู้ดีที่สุด คำแรกที่คุณบีถามคุณอัมหลังจากแนะนำตัวกันแล้ว คือ

“อัม ตัดเล็บเองรึยังคะ”

ฉันออกไป การทำที่ตัดเล็บให้คนไข้พิการเคยมีเขียนไว้ในตำราทางการแพทย์ฟันพุซัคเล่มที่ฉันเคยอ่านแน่นอน ฉันรู้ว่าจะต้องทำอะไร แต่กับคนไข้ที่ฉันตั้งใจดูแลที่สุดคนหนึ่ง ฉันลืมเรื่องนี้ไปได้อย่างไร

คุณอัมเบิกตาโต แล้วยิ้มกว้างอย่างคนที่ได้ยินคำถามถูกใจ

“โอ๊ย ทำยังไงดีคะ อัมแอบกลัว ๆ ทุกครั้งที่แม่ตัดเล็บให้เลย มันเสียว ๆ นะ”

ฉันจดไว้ในใจเลยว่า หลังจากนี้สิ่งแรกที่ฉันจะต้องทำคือ บอกน้องปูให้มาประยุกต์ที่ตัดเล็บให้คุณอัมให้เสร็จภายในวันสองวันนี้ให้ได้

คุณแม่คุณอัมเดินมารินน้ำให้ลูกสาวและเพื่อนร่วมวง เมื่อท่านเดินจากไป คุณบีมองตามและเอ่ยขึ้นราวจะรู้ใจ

“การทำให้คนใกล้ตัวเราเชื่อว่าเราช่วยตัวเองได้นั้นยากที่สุดนะคะ”

คุณอัมหันขยับ พยักหน้าทันที

“ตอนสมัยบีเป็นใหม่ ๆ นะ แม่จะเข้ามาทำให้ทุกอย่างเลย จริง ๆ แล้วเค้ารู้สึกผิดนะ ถ้าไม่ทำก็เหมือนเขาจะเลยหน้าที่ เรายิ่งอยากทำอะไรทุกอย่างแต่ถ้าแม่ไม่ช่วย พอแขกไปใครมาเห็นเข้า เค้าก็จะว่าเออซึ้ง ๆ หน้าเลย ไม่ก็เอาไปนินทาว่าพ่อแม่บ้านนี้ไม่รักลูก กว่าบีจะทำให้ที่บ้านเข้าใจได้นะ โอ้ยยย ยากมาก บีต้องดูแล แม่ไม่ต้องมาทำให้ละ หยุดเลย บีจะทำเอง”

คุณอัมหัวเราะชอบใจ ฉันนึกถึงทุกครั้งที่คุณบอกญาติคนไข้ถึงทฤษฎีการช่วยเหลือตนเอง ‘คุณต้องให้คนไข้ทำอะไรเองนะคะ ถ้าไม่ทำอะไรคือไม่ได้ฝึกแล้วเขาก็ทำอะไรเองไม่ได้’ ฉันคิดแล้วว่าเพราะญาติไม่รู้

แต่จริง ๆ เขาอาจจะรู้ก็ได้ แต่ฉันไม่เคยเข้าใจว่าทำไมเขาต้องทำเพราะความรู้สึกผิด ฉันรักษาแต่คนไข้ไม่เคยรักษาใจญาติจริง ๆ เสียด้วยสิ

“เรื่องหมอมด หมอผี หมอน้ำมนต์ก็เหมือนกันละ สมัยเด็ก ๆ บ๊ี้ไปมาทั่วประเทศ ใครว่าที่ไหนดีแม่ชอบไปหมด จนบ๊ี้เหนื่อยต้องขอพอล เลิกดีกว่า จะตระเวนหาหมอไปชั่วชีวิต ก็ไม่ต้องทำมาหากินกันพอดี”

คุณอ้อมสนับสนุนทันที “ใช่ค่ะ ๆ นี่มีคนมาแนะนำแม่เยอะเหมือนกันให้พาอ้อมไป แต่ก็ไม่ค่อยได้ไปเยอะ อ้อมไม่ค่อยอยากไปด้วยละ” ฉันไม่เคยรู้เลยนะเห็นว่าคนไข้ฉันเคยไปรดน้ำมนต์ เธอเป็นสาวทำงาน แถมการศึกษาสูงกันทั้งพ่อ แม่ ลูกนะ

“อ้อมม แล้วตอนบ๊ี้เลิกไปรดน้ำมนต์ หาหมอผีนะ คนที่มาแนะนำมายืนด่าแม่บ๊ี้หน้าบ้านด้วยว่าอย่าอย่าไม่รักลูก มีหมอดี ๆ ก็ไม่พาไปหา บ๊ี้ซะอีกต้องคอยปลอบใจแม่ เพราะงั้นคุณอ้อมต้องแข่งไฉนละคะ”

หลังจากเรื่องนั้น ฉันได้ฟังเรื่องต่าง ๆ มากมาย ตั้งแต่วิธีแต่งหน้าไปทำงานของคนที่อยู่บนรถเข็น วิธีเลือกเสื้อชั้นใน วิธีเข้าห้องน้ำสาธารณะ วิธีไปซื้อบั้ง วิธีที่จะขึ้นรถไฟฟ้าไปเที่ยว วิธีคุยกับคนอื่นว่าตัวฉันทำไมไม่เหมือนเพื่อน และอื่น ๆ อีกร้อยแปด คุณบ๊ี้ยังโชว์โน้ตบุ๊กเครื่องยักษ์ของเธอพร้อมวิธีใช้ให้คุณอ้อมดูด้วย เธอใช้เพียงแค่ 2-3 นิ้วและสันมือเล็กน้อยแต่พิมพ์ได้เร็วไม่แพ้คนปกติเลยที่เดียว และเธอจบการคุยกัน 3 ชั่วโมงด้วยการถามคุณอ้อมว่ารู้มัยว่าเรา 2 คนที่อยู่บนรถเข็นนั้นกอดกันได้ ขยับมาทางนี้ละ บ๊ี้ขอกอดคุณอ้อมหน่อย

หลังจากวันนั้น 2 สาวกลายเป็นเพื่อนกัน คุณอ้อมขอบคุณฉันไม่รู้กี่รอบต่อกี่รอบ และไม่นานนักเธอก็กลับไปอยู่บ้าน เตรียมความพร้อมสำหรับตัวเองในการไปทำงาน คุณอ้อมเป็นหนึ่งในคนไข้ไม่กี่คนที่ฉันยอมให้เบอร์โทรศัพท์ หลังจากนั้นไม่ถึงเดือนฉันไม่ต้องรอพยาบาลโทรติดตามผล คุณอ้อมส่ง message มาบอกฉันด้วยตัวเองว่า “ฉันเดินไปขึ้นรถไฟฟ้าคนเดียวมาแล้วนะคะ แล้วฉันจะกลับไปทำงานเดือนหน้าแล้ว ขอขอบคุณมากค่ะ”

จริง ๆ แล้วเป็นฉันหรือเปล่าที่ควรเอ่ยคำนั้น

เกี่ยวกับผู้เขียน :

พญ.ชลฤดี ศรีสุภผล ปัจจุบันประจำอยู่ที่ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพการแพทย์

ความมืด

ตุ๊ด ตุ๊ด !!! “ สวัสดิ์ดีค่ะ สุขภาพจิตค่ะ” น้ำเสียงนุ่มนวล ไพเราะจากปลายสายตอบรับ

“พี่สุ ดึกหญิงมีคนไข้กินยาฆ่าตัวตายจะส่งให้คำปรึกษาค่ะ” ฉันตอบกลับไป

“ตอนนี้พี่ไม่ว่าง ให้คำปรึกษาไปก่อนเลยนะถ้ารีบ”

“

“ก็ได้พี่” เสียงตุ๊ดนกร้าวตอบกลับไป

ฉันเหมือนถูกสะกด แขนทั้งสองข้างที่ขยับไปมาตอนนี้มันหนักอึ้งขาแขนปลายมือทั้งคู่คล้ายกับกำก้อนน้ำแข็งเอาไว้ ปลายเท้าที่ยืนอยู่บนก้อนน้ำแข็ง แต่ภายในใจคล้ายกับว่ามันจะร้อนจนทะลุผ่านช่องอกออกมา เสียงมันดังรัว ตึก ตึก ตึก ตึก ตึก ถี่เร็ว

ภายในห้องพยาบาล พี่หนู พยาบาลหัวหน้าตึกกำลังเดินเข้าออกห้องเตรียมยา กับห้องพักฟื้นคนไข้ เพื่อให้การพยาบาลตามคำสั่งการรักษาของแพทย์บางคนก็มาตรวจคนไข้ของตัวเองแล้ว พี่วิ พยาบาลรองหัวหน้าตึกกำลังสาละวนเดินไปรอบ ๆ เตียงของคนไข้ข้างนอกห้องพยาบาลพร้อมแพทย์อีกคนที่ยืนรอดูผลของคนไข้ที่ปลายเตียง สัม พยาบาลเวรที่เหลืออยู่อีกหนึ่งคนกำลังก้ม ๆ เงย ๆ สายตาจับจ้องอยู่ที่ปฏิทิน ในมือข้างซ้ายถือกระดาษสี่เหลี่ยมไว้ มือขวากำปากกาขยับข้อมือไปมา

ฉันเงยหน้าออกจากโต๊ะตัวใหญ่สีน้ำตาลอ่อนตรงหน้ามองออกไปข้างนอกห้องพยาบาล ผู้คนมากมายทั้งเด็ก ผู้ใหญ่ ต่างเดินสวนกันไปมา แสงแดดจ้าส่องให้เห็นไอร้อนพวยพุ่งออกมาคล้ายกาน้ำร้อนที่ภายในกาน้ำกำลังระเหยออกมาจากความร้อนสูง ทั้งรถยนต์ รถมอเตอร์ไซด์ที่ขับขีสวนกันไปมา คันแล้วคันเล่า ในความวุ่นวายนี้มันยิ่งทำให้ใจฉันเริ่มเต้นถี่และเร็วมากขึ้นอีก ปลายมือ ปลายเท้าที่มันเหมือนมีน้ำแข็งมาทับเพิ่มมากขึ้น แต่ทุกอย่างก็ยังคงต้องดำเนินไปตามแบบแผนของการทำงานในแต่ละวัน เวิร์เข้าอีกวันที่วุ่นวายเหมือนเช่นทุกวัน ทุกคนยังคงทำหน้าที่ของตัวเองตามแบบแผนการทำงาน มันยังคงเป็นอีกวันที่มีภาระงานที่มากมายมาให้เราจัดการ

“อีกแล้วนะ เป็นแบบนี้อีกแล้ว” เสียงสันแฉิ่งดังออกมาหลังจากวางสายโทรศัพท์ลง

“มีอะไรเธอ” พี่นุถาม

“ก็พี่สุนะ เป็นอีกแล้ว มีคนใช้คิดฆ่าตัวตายจะส่งให้คำปรึกษากับออกไม่ว่างให้เราให้คำปรึกษาเองอีกแล้ว” ตอนนีสีหน้าที่เคยอ่อนโยนของสั้มที่เคยเต็มไปด้วยรอยยิ้ม กลายเป็นแววตาที่แข็งกร้าว มุมปากถูกม้วนแน่น

“พี่สุเป็นแบบนี้บ่อยมากเลยนะ” พี่นุตอบกลับ

พี่สุเป็นผู้หญิงพุดน้อย เสียงนุ่มนวล แววตาอ่อนโยน ผมตัดเป็นลอนสีน้ำตาลทองสลัดกับสีเทาเป็นบางเส้น ทำให้ดูสวยสะดุดตา ค่อย ๆ ก้าวเดินไปในแต่ละที่อย่างนุ่มนวล ยิ้มทักทายผู้คนรอบข้างที่เดินสวนผ่านกันไปทุกคนเสมอ

แสงแดดสีส้มจางอบอุ่น ที่ปลายขอบฟ้า ลอดออกมาจากแนวกิ่งกลางของภูเขาที่ตั้งขนานไปกับโรงพยาบาล ห้องฟ้าที่เคยเป็นสีฟ้าอ่อน ๆ กลับกลายเป็นสีส้มอ่อนเกือบทั่วทั้งห้องฟ้า ชายชราสวมชุดคนไข้ของโรงพยาบาลที่นั่งทอดอารมณ์ปล่อยให้มันไหลไปกับแม่น้ำสายตรงหน้า หญิงสาวกำลังจุมพือเด็กน้อยเดินลัดเลาะไปบริเวณริมน้ำ ชายอีกคนมือหนึ่งถือถ้วยใบน้อย อีกมือหนึ่งถือผ้าผืนเล็ก ๆ เดินตามไป สายตาจดจ้องอยู่ที่ทั้งคู่อย่างไม่ลดละสายตา

กลิ่นเลือดฟุ้งกระจายคลละคลุ้งไปทั่วทั้งห้องฉุกเฉิน เต็มทั้งสามเตียงภายในห้องตอนนี้เต็มไปด้วยคนไข้ที่นอนรอให้การรักษ า เพลนอนที่จอดอยู่ตรงกลางของห้องนั้นชายวัยรุ่นนอนร้องคราง “ โอ๊ย โอ๊ย !!! ” มีเม็ดทรายเล็กติดไปทุกพื้นของร่างกายที่ตั้งแต่ศีรษะจรดมาถึงปลายเท้า กางเกงขาสั้นสีน้ำเงินที่เปิดให้เห็นขาข้างซ้ายที่มันบิดเบี้ยวไปซ้ายไปขวาสลัดกัน ตั้งแต่ต้นขาไล่ลงมาถึงน่อง มือสองข้างที่บิดปายไปมา “ เจ็บตรงไหนบ้างครับ ” เสียงแหบพร่าคล้ายพื้นดินที่ไม่มีน้ำหล่อเลี้ยงของน้องเบสท์ เวชกิจฉุกเฉิน ดังคู่ไปกับชายบนเปลนอนตรงหน้า พี่อ้อย พยาบาลหัวหน้าเวรห้องฉุกเฉินวันนี้กำลังเดินไปมารอบเปลนอนตรงหน้า มือข้างหนึ่งถือกระดาด อีกมือถือปากกาขยับข้อมือไปมา พี่กลอย พยาบาลเวรห้องฉุกเฉินอีกคนยืนอยู่ข้างศีรษะของชายเปลนอนตรงหน้า ก้ม ๆ เงย ๆ มือทั้งสองข้างสวมถุงมือสีขาว ขุ่น แต่ตอนนี้มันเต็มไปด้วยสีแดงฉาน คลุมอยู่บนสีขาวขุ่นเดิมจนแทบมองไม่เห็น

“อ้อย เตี่ยวพี่ขอรถไปรับคนไข้จิตเวชตอนตีสี่นะ ขอพยาบาลไปด้วยอีกหนึ่งคน ” เสียงนุ่มนวลแผ่วเบาที่คุ้นหูแว่วเข้ามา

“คะ !! ” เสียงคล้ายไม้ซุงท่อนใหญ่ที่ถูกลากเป็นทางยาวของพี่อ้อยตอบรับ สายตาไม่ได้ละจากกองเอกสารตรงหน้าเพื่อเตรียมจะส่งคนไข้ต่อไปโรงพยาบาลอื่นตามคำสั่งของแพทย์เวรห้องฉุกเฉิน

ตอนนี้ความมืดมิดเข้ามาแทนท้องฟ้าสีส้มอ่อนที่เห็นก่อนหน้านี้จนหมด มีเพียงเสาสูงตั้งเด่นอยู่ภายนอกโรงพยาบาลที่มีแสงสีส้มจ้าออกมาเพื่อให้แสงสว่างไสวสู่กับความมืดมิด สีส้มจืดจางกับสีดำสนิทเป็นจุด ๆ ไปตามแนวรั้วของโรงพยาบาล รถราที่เคยวิ่งสวนกันไปมาทั้งวัน ตอนนี้ไม่มีรถวิ่งสวนกันไปมาเหมือนเคย มีเพียงเสียงพรีพรีของลมที่พัดมากระทบกับธงที่ติดไว้ตามแนวรั้วของโรงพยาบาล แขนทั้งสองข้างของฉันทอนนี้มันคล้ายกับว่าจะไม่สามารถที่จะยกแก้วน้ำเพื่อดื่มเองได้เลย ทั้งที่มันเคยช่วยให้ฉันสามารถยกคนไข้วัวจนได้สบาย ขาทั้งสองข้างที่เคยเดินวันละหลายร้อยรอบ ตอนนี้มันกลับล้าหนักแข็งคล้ายท่อนซุง

“อย่าลืมนะตอนตีสี่ !!! ” เสียงแจ๊นของฟี่อ้อยลอยออกมาปนกับเสียง ฮี ฮี ตามมาจากลำคอทะลุผ่านรอยยิ้มฉีกกว้างจนเห็นฟันเรียงเป็นรั้วสีขาว

“ทำไมล่ะ คนไข้เป็นอะไร ทำไมเราต้องไปตอนตีสี่ด้วยล่ะ” แขนสองข้างของฉันทอนนี้มีอาการชาอีกแล้วมือเท้ามันกลับมาเย็นเหมือนถูกน้ำแข็งมาถมทับอีกแล้ว

“ฟี่ก็ไม่รู้เหมือนกันรู้แต่ว่าเป็นคนไข้จิตเวช ก็รู้ ๆ กันอยู่ว่าฟี่สับสนแปลก ๆ อย่างนี้แหละ”

ทำไม ทำไม ทำไมต้องเป็นฉันทอนนี้ มันหลุดลอยออกมาจากใจของฉันทอนนี้ ภายในห้องสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ ที่มีเตียงพับสีฟ้ากางยาวออกมาพอดีกับตัวของฉันทอนนี้ ผ้าห่มสีขาววางอยู่ปลายเตียง มือของฉันทอนนี้กดโทรศัพท์ที่คำว่า “บันทึก” เวลาปลูก 4.00 นาฬิกา แฮ่!!! ยังไงก็ต้องทำตามหน้าที่อยู่ดี !!!

กริ่ง กริ่ง !!! แสงสว่างสีขาวจากจอสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ ในมือของฉันทอนนี้ ทำไมเลขสี่มันถึงพร่าลางกลายเป็นสองตัวซ้อนกันได้ กระพริบตาพริบ ๆ มันก็ยังเป็นสองตัวอยู่ดี

กริ่ง กริ่ง !!! แสงสว่างสีขาวจากจอสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ ในมือของฉันทอนนี้มันดังอีกแล้ว ตีสี่ห้าหน้าที่แล้วภาพที่มองเห็นมันยังคงเป็นภาพซ้อนอยู่ แฮ่ !!! เสียงประตูถูกเปิดออก

แสงไฟส่องสว่างไปบนทางเดินเป็นแนวส่องให้เห็นทางเดินยาวออกไป ภายนอกตัวอาคารเสาไปสูงตระหง่านต้นเดิมยังส่องแสงสีส้มจ๋ายู่ที่เดิม แสงไฟสีขาวจากโรงจอดรถส่องให้เห็นรถมอเตอร์ไซด์ที่จอดเรียงเป็นแถว ดูสบายตาไม่มีผู้คนเดินขวักไขว่ไปมา มีเพียงชายคนหนึ่งที่อยู่ในมือของเขายังหนึ่งถือด้ามเหล็กของที่ตัดผงและมืออีกข้างก็ถือไม้กวาดกำลังกวาดเศษสีน้ำตาลเข้มบนลานถนนเบื้องหน้าของเขาเอง เสียงลมที่มากกระทบกับธงยังคงพรีพรีพร้อมเพรียงกันอยู่ ไม่เพียงสายลมที่มากกระทบธงนั้นแต่มันยังโชยมาปะทะกับผิวกายของฉันทอนนี้ทำให้รู้สึกถึงความเย็นสบาย แขนและขาทั้งสองข้างที่เมื่อคืนมันแสนจะหนักอึ้งตอนนี้มันกลับเบาจนฉันทอนนี้แทบจะลอยไปพร้อมกับสายลมที่พัดผ่านเข้ามา

“ อ้าวพี่!!! ” ฉันสะดุ้งตัวใหญ่ถูกยกโดยไม่รู้ตัว ผู้หญิงเบื้องหน้าที่เห็นเป็นผู้หญิงที่ฉันรู้สึกคุ้นตา แต่ไม่ได้แต่งหน้าหรือจัดแต่งทรงผมในแบบที่ฉันคุ้นเคย มีเพียงแว่นตาค้นเดิมที่มันยังทำให้ฉันรู้สึกคุ้นเคย สวมเสื้อยืดสีขาว กางเกงสามส่วนสีน้ำตาล สวมรองเท้าแตะ “ เราไปกับพี่ใช้หรือเปล่า ” เสียงนั้นยิ่งทำให้ฉันเริ่มคุ้นมากขึ้น “ พี่มานานหรือยัง ” ฉันถามกลับ “ พี่ก็เพิ่งมาถึงเหมือนกัน ” ฉันรู้สึกโล่งใจอย่างบอกไม่ถูก

รถฉุกเฉินมาจอดเทียบหน้าห้องที่จอต้อนรับคนไข้ ฉันเดินตามพี่สุไปขึ้นรถคันที่ รถเคลื่อนออกจากโรงพยาบาล ภายนอกโรงพยาบาลในตอนนั้นมองไปข้างหน้ามีแต่สีดำมืดสนิทจนแทบมองไม่เห็นอะไร มีเพียงแสงไฟดวงน้อย ๆ ที่เห็นอยู่ไกล ๆ ราวกับว่าเป็นหิ่งห้อยตัวน้อย ที่เรียงรายไปตามข้างทาง รถเคลื่อนไปด้วยความเร็วแต่มันยังพอทำให้สามารถมองเห็นบ้านที่เรียงอยู่ข้างทางในหมู่บ้าน แสงไฟจากบ้านแต่ละหลังส่องสว่างให้เห็นว่าประตูบานใหญ่ที่ตั้งอยู่หน้าบ้านมันยังคงปิดสนิทราวกับว่ามันไม่มีใครพักอาศัยอยู่ภายในบ้านเลย

“ แวะรับเหรียญด้วยนะ ” พี่สุบอกเสียงนุ่ม

ในใจฉันมีหลังป้ายบอกชื่อสถานีนอนมัย ชายวัยกลางคนรูปร่างสันทัด แว่นตากรอบสีทองอันหนา สวมเสื้อกีฬา กางเกงขาสั้นสีกรมท่า พี่เหรียญยืนรอรับพวกเราอยู่เพื่อเป็นผู้นำทางไปสู่เป้าหมายของเรา

จากความคิดที่มีเพียงแสงไฟที่ส่องให้แสงสว่างจากหน้ารถที่คอยบอกทาง ไฟหิ่งห้อยข้างทางที่เรียงรายอยู่ข้างทาง ตอนนั้นมันเริ่มค่อย ๆ ไกลรถเข้ามาเรื่อย ๆ รถจอดอยู่ลานกว้างมีเพียงไฟสลัวส่องมาให้พอเห็นทางเดิน มันค่อย ๆ เริ่มชัดเจนมากขึ้น บ้านหลังสูงข้างหน้าเป็นบ้านไม้มีใต้ถุนสูง มีแสงไฟรอดออกมาจากช่องว่างของไม้กระดานที่ตีเรียงต่อกันเป็นฝาผนังของบ้าน แต่มันก็มีเสียงชายหนุ่มดังรอดออกมาตามช่องว่างนั้นด้วย

“ แม่ผมไม่ไป พ่อผมไม่ไป ผมกลัว !!! ” เสียงนี้ลอยออกมาตามช่องว่างของบ้านช้า ๆ พวกเราก้าวเดินไปบนบันไดไม้แต่ละขั้นอย่างแผ่วเบา ความคิดค่อยจางหายไปทีละน้อย ผ้าที่เห็นเบื้องหน้าคือ บ้างโล่ง กว้างกวาดสายตาไปรอบมีเสื้อผ้าแขวนระเกะระกะอยู่ตามเสาไม้ของบ้าน “ หอมมาแล้ว หอมมาแล้วลูก ” เสียงออกมาจากหญิงวัยกลางคนร่างท้วม ผมสั้นตัดหยิก สีดำแซมขาว คิ้วทั้งคู่ขมวดผูกกันไว้ แว่นตาจับจ้องไปยังกลุ่มชายวัยกลางคนที่ภายในกลุ่มคนนั้นกำลังปกป้องอะไรบางอย่างไว้ภายใน แว่นตาที่มองมามีร่องรอยของความหวังแอบซ่อนอยู่ สวมเสื้อสีเหลืองหม่น กางเกงที่ตัดเย็บมาจากผ้าทอพื้นเมืองที่ไม่มีลวดลายอะไรมาตกแต่งให้เห็นความสวยงาม “ ไม่เป็นไรลูก หอมมาช่วยใจ ”

กลุ่มชายที่ถูกจับต้องด้วยสายตาทุกคู่ยื่นเรียงตัวกันเป็นแนวของกำแพงเพื่อกันสิ่งหนึ่งเอาไว้ เสียงร้องประโยคเดิม ๆ น้ำเสียงที่ร่อนรนปนไปกับเสียงสะอื้น ดังออกมาจากกำแพงนี้อยู่เป็นระยะๆ

ชัยวัฒน์ ชายหนุ่มวัย 32 ปี รูปร่างสันทนต์ หน้าตาคมเข้ม ผอมยาวประป่า หยักศกไหลเป็นคลื่น ไหลลงมาตั้งแต่โคนจตปลายผม บางที่จับกันเป็นกระจุก สวมเสื้อกันหนาวสีดำคอเสื้อ แขนเสื้อขีดเป็น ประปรายบางที่ กางเกงยีนส์สีซีดขาวทั้งตัว ขาดกระรุ่งกระริ่งจนเผยให้เห็นความหยาบกร้านของหัวเข่า เป็นสีน้ำตาลหม่น แววดาทั้งคู่ออกกิ้งไปมา หลบสายตาผู้คนที่จับจ้องมาที่เขา ยืนโอนเอนไปตาม แรงถาโถมของกำแพงมนุษย์ แขนทั้งสองข้างของเขาตอนนี้กำลังช่วยกันบิดไปมาต้านกับแรงแขนของ กำแพงมนุษย์ที่กักกันเขาไว้

“ชัยวัฒน์ เป็นยังไงบ้างเหนื่อยหรือเปล่า ได้นอนพักบ้างหรือยัง” ท่าที่เรียบเฉย พร้อมน้ำเสียงที่ นุ่มนวล ลอยมาปะทะกำแพงมนุษย์ ส่งให้กำแพงที่ถูกปิดเอาไว้เปิดออกกลายเป็นแนวรั้วขนานคู่ไปกับ ตัวของ ชัยวัฒน์

“ผมกลัว อย่าทำอะไรผม พ่อ แม่ อย่าทิ้งผม ผมกลัวแล้ว” เสียงสั่นเครือของชัยวัฒน์ เอ่ยออกมา

“ยังไม่ได้นอนเลยหมอ” แม่ของชัยวัฒน์ตอบออกมาด้วยเสียงแหบพร่า

“พักหน่อยมียัยชัยวัฒน์ กินอะไรหรือยัง หิวหรือเปล่า กินนมก่อนมัย” แววดาอ่อนโยนสื่อถึงความ เอื้ออาทรที่ทะลุผ่านกรอบแว่นตาสีขาวที่ฉั่นคั่นเคยออกไปสู่ชัยวัฒน์

“ฉีดยาเลยมัยหมอ” กำแพงที่ขนานอยู่กับตัวของชัยวัฒน์ส่งเสียงทุ้มออกมา

“ชัยวัฒน์ เตี่ยหมอจะฉีดยาที่ทำให้ชัยวัฒน์รู้สึกสบายขึ้นนะ” น้ำเสียงยังคงนุ่มนวลเหมือนที่ฉั่น คั่นเคย “ไม่เอาผมไม่ฉีด ผมกลัว แม่ พ่อ ผมกลัว”

ร่างกายของฉั่นตอนนี้ดูราวกับเป็นฝุ่นละออง อนุเล็ก ๆ ที่ลมกำลังจะพัดพาออกไปตามรอยห่าง ของตัวบ้าน ตาที่เห็นทุกภาพชัดเจนตอนนี้มันกลับพร่ามัว มันซ่อนเบลอจนมองไม่ชัดจากน้ำอุ่น ๆ ที่มัน กำลังเอ่อออกมาที่ขอบตา

ชายหนุ่มที่หวาดระแวงอยู่ก่อนหน้านี้ ตอนนี้เขาค่อย ๆ พยุงตัวเองลุกขึ้นนั่ง สายตาจับจ้องอยู่ที่ พ่อและแม่ของเขา แขนและขาของเขาที่ก่อนหน้านี้ไม่สามารถจะควบคุมได้ด้วยตัวเอง

“เดี๋ยวลด อบต.จะมารับนะชัยวัฒน์” พี่เหรีญบอก

ความมืดมืดที่ผ่านมาเมื่อตอนตีสี่ ตอนนี้สีดำจางลงจนกลายเป็นสีเทา ภาพของบ้านที่เห็นเพียง
เลื่อนรางตอนนี้มันกลับชัดเจนมากขึ้น รถ อบต.กำลังค่อย ๆ เคลื่อนตัวไถลออกไปจากบ้านมุ่งหน้าพา
ชัยวัฒน์ไปโรงพยาบาลสวนปรุงเพื่อรับการรักษา ฉันแทบไม่ได้ทำอะไรเลยนอกจากจดยาและยีน
สังเกตการณ์อยู่ข้าง ๆ เหตุการณ์ ทุกอย่างที่เราเห็นตอนนี้เป็นภาพที่เหมือนกับฉันกำลังนั่งดูหนังเรื่องหนึ่ง
จากโทรทัศน์สีขาวดำสมัยก่อน ทุกอย่างที่เราเห็นเป็นเพียงภาพสีขาวดำ แต่ภาพเดียวที่เราเห็นชัดเป็นสีสน
สดใสในตอนนี้เป็นภาพของผู้หญิงตรงหน้าของฉันที่แม้จะไม่ได้แต่งแต้มความสวยงามใด ๆ ไปบน
ร่างกายของตัวเอง แต่กลายเป็นภาพของผู้หญิงตัวเล็ก ๆ ที่คอยบริหารจัดการเรื่องราวตรงหน้าให้จบลงตาม
การวางแผน ตอนนี้อยู่รูปร่างเล็ก ๆ มันกลับขยายใหญ่สีสนชัดเจนมากจนฉันมองไม่เห็นอะไรนอกจากเธอ
คนนี้ คนอื่นๆ จะได้เห็นแบบฉันหรือเปล่า.....

เกี่ยวกับผู้เขียน :

พรรณนิภา ไชยดก ปัจจุบันประจำอยู่ที่โรงพยาบาลศรีสขนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ฟ้าหลังฝนของริน

ฝนหยุดตกแล้ว...ท้องฟ้าที่ปกคลุมไปด้วยเมฆหมอกสีดำทะมึนเมื่อ 2 ชั่วโมงที่แล้วกลับกลายเป็นท้องฟ้าสีครามสดใส แสงแดดจาง ๆ ค่อย ๆ เผยรับกับสีที่เปลี่ยนไปของท้องฟ้า ฉันยืนอยู่มุมหนึ่งของบ้าน พร้อมกับสายตาใจเข้าเต็มปอดอย่างแรง แล้วรำพึงกับตัวเองว่า “นี่กว่าวันนี้ฝนจะตกทั้งวันซะแล้ว ไม่ชอบเลยฝนตกเนี่ย ไปไหนมาไหนลำบาก” ทันใดนั้น เสียงโทรศัพท์ก็ดังขึ้น กริ่ง กริ่ง... ก่อนจะยกหูขึ้นมาคุย ฉันคิดในใจว่า สงสัยจะเป็นริน แล้วในที่สุดก็เป็นที่ไปตามคาดหมาย รินเดินทางมาถึงแล้ว วันนี้ฉันมีนัดกับรินที่คลังเลือดกลาง หลังวางหูโทรศัพท์ ฉันไม่รอช้า คว้ามอเตอร์ไซด์คันเก่าคู่กายได้ ก็รีบขี่ไปที่จุดนัดหมายทันที

รินเป็นหญิงสาวที่เพิ่งผ่านพ้นวัยแรกรุ่น หน้าตาสะสวย ผิวสีเข้ม นัยน์ตาคมขำ ฉันมีโอกาสรู้จักรินเพราะรินคือแม่ของคนไข้ ที่มานอนรักษาอยู่ที่ตึกที่ฉันทำงานอยู่ ฉันยังจำภาพแรกของรินได้เสมอ วันนั้นรินอุ้มลูกน้อยวัย 7 เดือนเศษมารับการรักษาโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวและหนักไปกว่านั้น รินต้องต่อสู้กับโรคมะเร็งร้ายกับลูกแต่เพียงลำพัง โดยปราศจากพ่อของลูก มีเพียงยาย แม่ของรินเท่านั้นที่คอยเป็นห่วงเป็นใยและเฝ้าดูแลหลานไม่เคยห่าง

หลังจากต่อสู้กับมะเร็งร้ายได้ปีกว่า รินและลูกก็ต้องพ่ายแพ้ให้กับมันอย่างเลือกไม่ได้ หลังจากสูญเสียลูกไป สามีมาขอเลิก ด้วยเหตุผลที่เห็นแก่ตัวสันติว่า “ผมเจอคนที่ดีกว่ารินแล้ว” ในงานศพของลูก รินผู้คนที่มาร่วมในงานต่างกล่าวขานกันถึงรูปภาพที่ตั้งหน้าศพ ยามที่รินเพ่งมองดูรูปภาพก็ชวนให้หวนนึกถึงความทรงจำที่มีต่อลูก แต่มากไปกว่านั้นรินรู้สึกขอบคุณที่ทีมการพยาบาลหอบุญผู้ป่วยเด็กมะเร็งที่ทำโครงการภาพประทับใจ โดยที่ทีมหวังว่าภาพประทับใจที่มอบให้ทุกคนครบถ้วน จะมีความหมายที่สุดในวันที่ไม่มีลูกอยู่แล้ว แต่สำหรับรินนั้น มันมีความหมายมากกว่าภาพประทับใจ เพราะภาพที่ทีมมอบให้ รินได้ใช้เป็นภาพตั้งหน้าศพลูก รินรู้สึกขอบคุณที่ทีมการพยาบาลและ หมอทุกคนที่ดีต่อริน จึงได้เขียนจดหมายกลับไปด้วยความขอบคุณ ท้ายจดหมายรินได้ฝากบทกลอนแห่ง ความคิดถึง ถึงลูกที่รินรัก

คำว่าลูกยังผูกในดวงจิต

แม่เฝ้าคิดคร่ำครวญคณึงหา

ไอ้ลูกน้อยแม่เฝ้าคอยเจ้ากลับมา

กลับมาหาชบอภของแม่เอย

หลังงานศพลูก รินเอาแต่กินเหล้าเมาชนิดไม่ลืมหูลืมตา 3 เดือนที่รินจมปลักอยู่กับเหล้าไม่ยอมไปไหน จนกระทั่งวันหนึ่งรินอาเจียนเป็นเลือด และวันนั้นรินเริ่มรู้แล้วว่าเหล้าไม่ได้ช่วยให้รินคลายจากความทุกข์ ที่เกิดจากการสูญเสียลูกน้อยเลย ฉันเขียนจดหมายติดตามให้กำลังใจรินในนามทีมการพยาบาลหอผู้ป่วยเด็กมะเร็ง และโทรศัพท์ติดตามถามข่าวรินอย่างต่อเนื่องด้วยความเป็นห่วง ภายใต้อโครงการการดูแลเพื่อให้พ้นผ่านจากภาวะเศร้าโศกจากการสูญเสีย ฉันแนะนำให้รินไปพบหมอเพื่อตรวจร่างกาย และค้นหาสาเหตุของอาการอาเจียนเป็นเลือด รินทำตามที่ฉันแนะนำอย่างว่าง่าย เวลาผ่านไป รินมีอาการดีขึ้น และคิดว่าไม่ควรจะทำตัวเหลวไหล เหล้าไม่ใช่สิ่งที่จะแก้ปัญหา ฉันบอกรินว่า “รินควรจะตั้งสติใหม่นะ และตั้งหน้าตั้งตาทำงาน รินยังมีคนที่รอคอยรินอยู่”

เมื่อคิดได้รินมุ่งหน้าเข้ากรุงเทพฯ และตั้งหน้าตั้งตาทำงานเก็บเงินเพื่อจะได้เงินมาทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับลูก และฝากไว้สำหรับเป็นทุนการศึกษาให้กับลูกสาวคนโตที่เกิดกับสามีคนก่อน ในรายของริน ฉันต้องเฝ้าติดตามอย่างใกล้ชิด อาจจะมากกว่าครอบครัวสูญเสียอื่น ๆ ที่ฉันดูแล้วว่าทุกคนผ่านความเศร้าโศกไปได้ด้วยความราบรื่น และดูจะไม่มีอุปสรรคเท่าใดนัก แต่ริน ฉันต้องติดตามทางโทรศัพท์บ่อยครั้ง เพื่อให้แน่ใจว่าเธอสบายดี และในที่สุดเมื่อเวลาผ่านไปได้ 4 เดือนที่ฉันนำทางคลินิกกุมารเวชกรรมของเรา จัดกิจกรรมค่ายสร้างเสริมพลังชีวิตผู้ป่วยเด็กโรคมะเร็งและผู้ดูแลขึ้น ฉันจึงตัดสินใจชวนรินไปด้วย เพื่อจะดูว่ารินเป็นอย่างไรแล้ว รินตอบตกลงที่จะไปกับเรา และครั้งนี้ที่พบริน รินดีขึ้นมาก ฉันจึงรู้สึกวางใจ จากนั้นการสื่อสารระหว่างรินกับฉันก็เป็นไปอย่างต่อเนื่อง จนคิดว่ารินน่าจะสบายดีแล้ว และในการจัดกิจกรรมค่ายสร้างเสริมพลังชีวิต ในครั้งต่อมา รินขอมาร่วมกิจกรรมกับเราอีกครั้ง รินมาในฐานะจิตอาสา เพื่อให้การช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กับเพื่อนผู้สูญเสีย

รินบอกกับเพื่อน ๆ ในกลุ่มขณะนั่งทำกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ถึงสิ่งที่ทำให้รินผ่านช่วงเวลาที่ย่ำแย่จากการสูญเสียลูกที่รินรักเท่าชีวิตมาได้ คือการมีเพื่อนที่ดีและหมั่นสร้างบุญสร้างกุศล “คุยกับเพื่อนก็ช่วยให้เรามีกำลังใจ ทำให้เราอบอุ่นใจ ไม่ว่าจะเป็นยังไง เพื่อนก็ยังอยู่กับเรา บางทีหนูก็หาอะไรทำให้ลืม ๆ ไป บางทีหนูก็ไปวัดทำบุญ” และประโยคหนึ่งที่รินเอ่ยขึ้นมาในวงสนทนาคือ “1 ปี หนูผ่านแล้ว หนูสบายแล้วตอนนี้” และรินยังฝากข้อคิดบางอย่างทิ้งท้ายในวงสนทนาว่า “สิ่งที่หนูได้จากการสูญเสียครั้งนี้คือมิตรภาพจากทีมการดูแลรักษา ลูก ทั้งพี่พี่พยาบาล คุณหมอ และที่ยิ่งใหญ่ไปกว่านั้นคือ หนูได้กลับมาอยู่กับลูกสาว” และทุกครั้งทีกลับมาจากค่ายรินจะชวนฉันไปบริจาคเลือดที่คลังเลือดกลางเสมอ เพราะรินเชื่อว่าเลือดทุกหยดของริน จะช่วยต่อเวลาและความหวังให้กับคนไข้อีกหลายต่อหลายคน และหวังลึก ๆ ว่ากุศลนี้จะส่งไปถึงลูกของรินที่จากไปด้วย

ฟ้าหลังฝน ย่อมเป็นฟ้าที่สดใสงดงามเสมอ และวันนี้เป็นวันที่รินได้พบกับคำว่าฟ้าหลังฝน รินกลับมาที่คลังเลือดกลางอีกครั้งในวันนี้ด้วยหัวใจที่แข็งแกร่ง และเปี่ยมไปด้วยพลัง เมื่อเสร็จจากการ

บริจาคเลือด รินชวนฉันไปที่ตึกเด็กมะเร็งเพื่อนำสิ่งของที่รินซื้อมาบริจาคให้กับเด็ก ที่เจ็บป่วย พร้อมทั้งมาทักทายพี่พี่พยาบาลที่เคยดูแลลูกของรินและขอบคุณสำหรับการช่วยเหลือให้กำลังใจรินมาโดยตลอด นับจากวันที่น้องจากไปจนกระทั่งถึงวันนี้ รวมระยะเวลา 2 ปีแล้ว ปัจจุบันรินมีงานทำที่ดี มีเงินพอที่จะส่งให้แม่ได้ใช้จ่ายและดูแลลูกสาวของรินอีกคน ฉันส่งรินขึ้นรถกลับบ้านหลังเสร็จจากบริจาคของที่ตึก พร้อมกับคำพูดอวยพรริน

“ขอให้รินโชคดีนะ พี่ยังเป็นกำลังใจให้รินเสมอ มีปัญหาอะไรหรือต้องการให้เราช่วยเหลือ พวกพี่ยินดี หรือถ้ามีค่ายอีกจะชวนนะ”

รินส่งยิ้มหวานให้ฉัน และยิ้มวันนี้ของรินฉันเชื่อว่า รินมีความสุข รินผ่านแล้วเหมือนที่รินพูดจริง

๗

เกี่ยวกับผู้เขียน :

สุธีรา พิมพ์รส ปัจจุบันประจำอยู่ที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์

ความฝันวันวาร

บานประตูที่ปิดสนิทถูกแง้มออก สายตาที่กวาดมองเข้าไปสะดุดกับหญิงวัยกลางคน แววดาอ่อนล้าคลอด้วยหยาดน้ำใส ๆ ริมฝีปากขยับร้องครวญครางสลับกับกัตรีมฝีปากด้วยความเจ็บปวดเป็นระยะ ๆ ผมยาวรุงรังระไบหน้า รูปร่างซูบผอม ผิวคล้ำราวกับกรำแดดมานาน ในมือกำบิดผ้าขนหนูสีมอ ๆ จนมองไม่ออกว่าเดิมเป็นสีอะไร ท่านอนตะแคงบนเตียงขาข้างขวาวางพาดบนตะแกรงทำแผลที่ปูด้วยผ้าขาวสะอาด ขากางเกงเก่า ๆ ถูกดึงขึ้นเหนือเข่า เผยให้เห็นบาดแผลที่ไม่มีผิวหนังปกคลุมตั้งแต่หลังเท้า น่องจนถึงให้หัวเข่า มีน้ำเหลืองไหลเยิ้มเกรอะกรังด้วยคราบสีเหลืองบ้าง สีเขียวบ้าง ผิวหนังบางแห่งแห้งดำสนิท เมื่อแทรกตัวผ่านประตูเข้าไปภายในห้อง กลิ่นเน่าเหม็นราวกับซากสัตว์ โชยและจมูกจนกลบกลิ่นยาที่คุ้นเคยไปหมดสิ้น

“ป้าครับ ตกลงหมอจะให้นอนโรงพยาบาลนะ ลองทำแผลดูก่อนนะครับ ถ้าแผลไม่ดีขึ้น ค่อยว่ากันอีกครั้ง นะป้านะ” หมอภาคย์เอ่ยด้วยน้ำเสียงเจือความหนักใจ ดวงตาวาววับเป็นประกายของความมุ่งมั่นปะปนความสับสนตามวัยที่ไม่อาจปิดบังทะลุแว่นตากกรอบสีเข้มบนดวงหน้าขาวสะอาด รูปร่างโปร่งบางบ่งบอกถึงเชื้อชาติดั้งเดิมได้เป็นอย่างดี

อาการพັກหน้าเบา ๆ พร้อมกับเสียงถอนหายใจอย่างแรง ทำให้อดที่จะเหลียวไม่ได้ แผลจริงจัง.....ฉันพบรอยยิ้มกระจางตาเปื้อนไบหน้าตอบซุบซิดนั้นราวกับสนใจอะไรบางอย่างเพียงแวบเดียว ก่อนจะเอามือผอมบางมาป้ายหน้าผาก ดวงตาที่มองไปไกลราวจะทะลุกำแพงห้อง สีหน้าอมทุกข์ดั้งเดิมฉันรู้สึกแปลก ๆ ขึ้นมาในใจ

สำหรับโรงพยาบาลชุมชน ในต่างจังหวัด เวลาบ่าย ๆ ผู้รับบริการไม่ค่อยมากนัก พอมีเวลาวางจากงานประจำ คืองานห้องบัตร ฉันชอบเข้าไปในห้องฉุกเฉิน (ห้อง ER) ใครจะรู้ว่าภายในห้องสีเหลี่ยมแห่งนี้ มีเรื่องราวที่มีสีสัน มีเรื่องตื่นเต้นให้ได้พบเจอ มีปัญหาที่ต้องแก้ไขตัดสินใจมากมาย เวลาที่จะผ่านไปอย่างรวดเร็ว การเข้าไปซุกอยู่ในห้องฉุกเฉินเป็นช่วงเวลาที่มีความสุขมาก ด้วยรู้สึกว่าจะได้ทำอะไรที่เหมาะสมกับฉันมากกว่าห้องบัตร

แทบทุกวัน จะมีเสียงร้องครวญครางทั้งเด็ก ผู้ใหญ่ ผู้ชาย ผู้หญิง ให้ได้ยินเสมอ วันนี้ก็เหมือนวันก่อน ๆ เสียงดัง “โอ๊ย อูยยย” ชวนให้ก้าวขาอย่างรวดเร็ว เข้าไปตามนิสยของฉันที่ชอบงานในห้องฉุกเฉินอย่างมาก

“วันนี้สุด ๆ เลย ช่วยหมอภาคย์ทำแผลคนไข้เบาหวานของตึกหญิง แผลใหญ่มาก ยืนเมื่อยแล้ว เมื่อยอีก ตั้งแต่ก่อนเที่ยง เพิ่งเสร็จ กลืนสุดยอต สงสัยฉันจะกินข้าวเที่ยงไม่ลงแน่กลืนมันยังติดจุกอยู่ เลย” เพื่อนที่เป็นพยาบาลประจำห้องฉุกเฉิน บอกเล่าเป็นชุด ขณะกำลังสาละว่นกับการดมยาตาม ทำท่าจะอืดพะอิม ใบหน้ายังคงมีร่องรอยของความอ่อนล้าหลงเหลืออยู่ให้เห็น

“ใช้คนไข้ที่เป็นแผลที่ขา เมื่อวานหรือเปล่า”

“ใช่เลย! คนไข้เป็นเบาหวานด้วย”

ฉันอดถามด้วยความสงสัยไม่ได้ว่า “เอ๊ะ ทำไม ป้าแกปล่อยให้แผลเป็นมากขนาดนั้น ไม่ได้รักษา ที่ไหนมาก่อนหรือ ?”

“ป้าแกบอกว่า รักษาเบาหวานกับทำแผลที่โรงพยาบาลใหญ่มาแล้ว เพราะไปทำงานรับจ้างที่นั่น แต่ไม่รู้ทำไมกลับมารักษาที่โรงพยาบาลเล็ก ๆ อย่างเรา” พร้อมกับรำพึงรำพันต่อไปว่า “เฮ้อ! สงสัย พรุ่งนี้ต้องบอกหมอภาคย์ให้ทำแผลตอนบ่ายดีกว่า แแค่แผลยากคนเดียวเสียเวลาเป็นชั่วโมงเลย ตอน เช้าคนไข้ยังเยอะทำงานไม่ทัน”

เสียงกักพันดังกรอดเบา ๆ สลับเสียงร้องที่แผ่ความเจ็บปวด ผ่นเบา แหบโหย จากปากบางซัด แดกแห่ง

“เจ็บหนอยนะครีบบ้า ผมต้องเลาะเอาเนื้อดำ ๆ ออก อดทนหนอยนะป้า” เสียงหมอภาคย์บอกกับ บ้าพร คนไข้คนเดิมที่เป็นหัวข้อสนทนาเมื่อบ่ายวันวาน ฉันขันอาสาขอเป็นผู้ช่วยคุณหมอภาคย์ทำแผลให้ บ้าพรมา 2-3 วันแล้ว เป็นแผลที่มีขนาดใหญ่และรุนแรงมากในชีวิตการทำงานที่ฉันได้สัมผัส สมควรจะได้รับ การดูแลจากโรงพยาบาลที่มีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางจริง ๆ กว่ากระบวนการทำแผลจะเสร็จสิ้น ในแต่ละวัน ฉันจะมีอาการปวดคอ หลังที่ต้องก้มขดตัวติดต่อกันเป็นเวลานาน อีกทั้งขาที่ล้าเต็มที

ทุกครั้งก่อนทำแผลบ้าพรจะพูดในทำนองเดียวกัน ด้วยน้ำเสียงเด็ดเดี่ยวว่า “คุณหมอคะ! ทำแผล บ้าเต็มทีเลยนะ ป้าไม่ว่าหรอก ทนได้แต่ป้าไม่ไปโรงพยาบาลใหญ่จะขอรักษาที่นี่แหละ” พร้อมกับยกมือ ไหว้ รวากับร้องขอทั้งชีวิตนี้ไว้ที่นี่

ช่วงเวลาที่ได้พูดคุยขณะทำแผลให้บ้าพร ทำให้รู้ว่าบ้าพรเป็นคนพื้นเพอยู่ในอำเภอขามเฒ่าลักษ์ บุรี อยู่กับลูกสาวอายุประมาณ 20 ปี เพียงลำพังสองคน สามีเสียแล้ว มีบ้านอยู่ละแวกเดียวกันในหมู่บ้าน ออชีพทำนาแต่ด้วยผลผลิตที่ได้ไม่เพียงพอในการดำรงชีวิต เมื่อว่างจากการทำนาจะเดินทางไป ตามจังหวัดใกล้เคียงเพื่อรับจ้างทั่วไปเท่าที่จะหาได้ ทำให้โรคประจำตัวคือ โรคเบาหวานได้รับการรักษา ไม่ค่อยต่อเนื่องนัก เปลี่ยนโรงพยาบาลไปเรื่อย ๆ ตามจังหวัดที่ได้ไปขายแรงงาน ส่วนแผลที่ขาขวาไม่

รู้ว่าไปถูกอะไร อยู่ดี ๆ ก็พุงพองขึ้นมาบริเวณหลังเท้า จึงไปรักษาที่โรงพยาบาลใหญ่...ประมาณ 2 สัปดาห์ ขอลับมารักษาโรงพยาบาลใกล้บ้าน

“แผลบ้านะ กว้างมาก ยังต้องเลาะเนื้อตาย ขูดแผลเพิ่มขึ้นทุกวันเลยนะ ป้าได้กลิ่นแผลของ ป้ามัย ทำไมป้าไม่ยอมไปโรงพยาบาลใหญ่ล่ะ ถ้าไม่จำเป็นจริง ๆ หมอก็ไม่ส่งไปโรงพยาบาลใหญ่หรอกนะ ป้ากลัวอะไรหรือ” ฉันเก็บความสงสัยเอาไว้ไม่ไหว จนต้องถามในเช้าวันหนึ่ง

ป้าพรเจียบไปพักหนึ่ง แวดตาแห้งแล้งไร้ประกาย คิ้วขมวดมุ่น หน้าผากเป็นร่องลึก อาการถอนหายใจบางเบาอ่อนล้า ดวงตาที่ปิดลงช้า ๆ สายธารของความทุกข์ใจที่รินไหลอาบดวงหน้าทุกข์ระทม พร้อมกับเสียงเศร้าปนสะอื้น

“ป้าไม่ยอมโดนตัดขา ความจริงที่มารักษาที่นี่ ไม่ใช่เพราะใกล้บ้านอย่างเดียวหรอกนะ แต่ ป้าหนีจากโรงพยาบาลใหญ่มา เพราะหมอที่นี่จะตัดขาป้าทิ้ง”

“ป้าไม่ยอมเสียขาไป ป้าจะอดทนให้ถึงที่สุด อย่าส่งป้าไปตัดขาเลยนะ ถ้าไม่มีขา ป้าจะทำอะไรกิน” น้ำเสียงขำขบคันอารมณ์ พร้อมใจที่อ่อนยวบลง

นับตั้งแต่วันที่ฉันได้รับรู้ถึงความรู้สึก ความหวังของป้าพร ฉันตั้งใจว่า “ฉันจะขอเป็นส่วนหนึ่งในการต่อสู้ที่ยิ่งใหญ่ของป้าพร” ฉันจะอดทนและต่อสู้กับความเมื่อยล้า ความร้อน กลิ่นเน่าเหม็น ใช่! มันช่างน้อยนิดราวเถ้าธุลี เมื่อเทียบกับความเจ็บปวดทางกายและทรมานทรมานในใจของป้าพร

ความทรมานใจจะเท่ากับความเจ็บปวดที่ได้เห็น เนื้อหนังของตนที่ถูกเชือดเฉือนไปโดยไม่สามารถขัดขวางหรือต่อรองได้เลย เลือดแดงชุ่มจากการขูดด้วยเหล็กที่แหลมคมดัง “แควก.. แควก” ...และ เสียง “กริบ.. กริบ” ของกรรไกรขาววัดัดเล็มเนื้อหนังออกไปทีละเล็กละน้อยมีเลือดพุ่งเป็นฝอยราวกับน้ำพุ จากนั้นขัดแผลด้วยยาฟอกแผลที่แสนจะแสบร้อนราวราดด้วยน้ำกรด น้ำยาฆ่าเชื้อสีดำ ๆ ที่โปะแผลที่ไร้ให้สะดุ้งแปลบแสบในหัวอก กว่าจะปิดผ้าก็อช ดิดพลาสติกได้ในแต่ละครั้งของการทำแผล กล้ามเนื้อของป้าพรก็สั่นระริก หดริ้วแรงที่จะขยับกาย อนิจจา..วันวารกับวันนี้ไม่ได้ต่างกัน วันเวลามันผ่านไปอย่างเชื่องช้าเหลือเกิน

“ทำไมนะ! ทำไมแผลไม่ดีขึ้น ” ฉันได้แต่คิดในใจหลังจากเปิดแผลให้คุณหมอโชติดู แต่ไม่กล้าบอกป้าพร แผลลุกลามจากเท้าไปจนถึงต้นขา คุณหมอมายืนมองป้าพรอยู่ปลายเตียงทำแผล สีหน้าเครียด ใช้นิ้วมือดันกรอบแว่นตาเล็กน้อยเป็นกิริยาคุ้นเคยที่รู้กันว่า มีอะไรบางอย่างไม่ค่อยจะดีนัก พลังบอกด้วยน้ำเสียงเจือความหนักใจว่า

“อืม! ป้า หมอว่าแผลไม่ค่อยดีขึ้นเลยนะ บางที พุงนี้ หมออาจจะส่งโรงพยาบาลใหญ่ล่ะ”

อาการผวาตัวเล็กน้อย ก่อนจะค่อย ๆ ลงนอนอย่างช้า ๆ น้ำตาซึมให้เห็นชัดเจน ริมฝีปากม้วนเกือบเป็นเส้นตรง

“ป้าไม่อยากไปเลย ขออยู่ที่นี้ได้มั๊ยหมอ” ป้าพรตอรองด้วยน้ำเสียงวิงวอน

ฉันทราบพร้อมกับถอนหายใจด้วยความโล่งอก เมื่อคุณหมอภาคย์ หันมาสบตาฉัน ก่อนจะบอกกับป้าพรว่า “ป้าจะทนไหวเหรอ ถ้าอยู่ต่อ หมอต้องทำแผลเป็นวันละ 2 ครั้งนะ” นึกได้ทันทีว่าคุณหมอภาคย์ยังจำเรื่องราวของป้าพรที่ฉันเล่าให้ฟังได้ดี และไม่ลืมที่จะใส่ใจกับความฝันของป้าพร

การทำแผลเพิ่มขึ้นจากวันละครึ่ง เป็นวันละ 2 ครั้ง ระยะเวลาในการทำแผลยาวนานขึ้นเช่นกัน ช่วงเช้าใช้เวลา 1-2 ชั่วโมง และช่วงเย็นอีก เกือบชั่วโมง ฉันได้แต่ปลอบใจป้าพรว่า “อดทน หน่อยนะ ป้า เดี่ยวหนูจะค่อย ๆ ทำให้ หนูไม่ได้กับบอกได้นะจ๊ะ เราจะได้พักเป็นระยะ ” ฉันได้แต่มองป้าพรที่นอนบนเตียงด้วยความเวทนา ร่างบอบบางซูบผอมแบนแทบจะกลืนเป็นเนื้อเดียวกับเบาะนอน ลมหายใจรวนริน แทบขาดใจด้วยความเจ็บปวด ที่ยาแก้ปวดขนาดไหนก็ไม่ใช่ผลให้ลดความเจ็บปวดของหญิงชราได้เลย

อา! ป้าพรจะ-อ-ด-ท-น-สู้-สู้-สู้ ได้อีกนานแค่ไหน ? บาดแผลที่ถูกตัดเนื้อตาย เลาะเล็มเลยมาถึงต้นขามองเห็นเนื้อหนังมังสาที่มี เส้นเลือด เส้นเอ็น เส้นประสาท พาดโยงโยไปมา กล้ามเนื้อเป็นมัด ๆ ชัดเจน ช่างเหมือน “อาจารย์ใหญ่” ที่ได้อุทิศร่างกายที่ไร้ชีวิตไว้ใช้ศึกษาในชั่วโมงเรียนพยาบาล จะต่างกันก็ตรงที่ วันนี้เส้นเลือดยังเต้นตุบตุบ เอ็นสีขาวกระดูกยามมีอะไรไปสะกิด กล้ามเนื้อยังสั่นระริก สีแดงสดไม่แห้งกระด้าง เท่านั้นเอง

คำโบราณที่ว่า “ลำบากวันนี้ เพื่อวันที่ดีกว่า” น่าเป็นคำพูดที่บ่งบอกถึง ความรู้สึก การต่อสู้ด้วยความอดทนที่สุดของป้าพร มันเป็นเวลาของความทุกข์และความทุกข์ที่มาคู่กัน แยกจากกันไม่ออก ทั้งความดีใจหลังได้รับคำปลอบประโลมว่าดูเหมือนแผลจะดีขึ้น หรือการใช้พลังชีวิตที่ทุ่มเทต่อสู้กับความเจ็บปวดที่ตามมาจากการทำแผล วัน เวลาที่เปลี่ยนผ่านจากสัปดาห์ เป็นเดือน สองเดือน บททดสอบความสู้ชีวิตจะยาวนานไปอีกเพียงใด

หญิงวัยกลางใบหน้าดูคุ้นตา ใช้ไม้เท้าช่วยพยุง เดินกระเผลก กระเผลก มายืนตรงหน้าฉัน ดวงหน้าสดใส แต่แต้มด้วยรอยยิ้มมุมมนวล ทักทายฉันด้วยน้ำเสียงเบิกบานราวกับต้นไม้ที่ได้ความชุ่มฉ่ำของสายพิรุณแรกในฤดูฝน

“สวัสดีจะหมอ จำป่าได้มั๊ย ป้ามาขอบคุณคุณหมอ วันนี้ป่าเดินได้คล่องแล้วนะ ป้าดีใจมากเหลือเกิน ถ้าหมอภาคย์ไม่ช่วยรักษา ไม่ได้หมอออดทนทำแผลให้ ป้าคงไม่มีขาไว้ยืนอย่างวันนี้หรอก”

ฉันยิ้มรับด้วยความดีใจ ป้าพรนั่นเอง หลังจากทำแผลที่โรงพยาบาลนานเกือบ 3 เดือนสุดท้ายหมอโชติได้ส่งป้าพรไปทำ Graph (ปะหนัง) ที่โรงพยาบาลประจำจังหวัด ป้าพรในวันนี้ วันที่สามารถต่อสู้ความโหดร้ายของโชคชะตา วันนี้ป้าพรรักษา “ความฝัน...วันवार” ไว้ได้ ช่างแตกต่างกับป้าพรเมื่อสี่เดือนก่อนอย่างสิ้นเชิง

แม้เวลาผ่านไปหลายปีเมื่อย้อนกลับไปนึกถึงเรื่องราวของป้าพร ฉันจะรู้สึกอึดอัดใจไปเสียทุกครั้งกับช่วงเวลาในชีวิต ที่ได้รู้จัก ได้พบ และมีประสบการณ์ดี ๆ ร่วมกับผู้หญิงที่มีหัวใจนักสู้คนนี้ ป้าพรสอนอะไรฉันมากมาย สอนให้ฉันได้รู้ว่าการทำแผลเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ที่สำคัญยิ่งกว่าคือ

.... การที่พวกเราตัดสินชะตาชีวิตของคนไข้ภายใต้พื้นฐานทางวิชาการ

บางครั้งไม่อาจเทียบได้กับ ความมุ่งมั่นและอดทน ให้ได้ในสิ่งที่เป็ฝันของคน ๆ หนึ่ง ...

เกี่ยวกับผู้เขียน :

วิไลรัตน์ ปิตุยะ ปัจจุบันประจำอยู่ที่โรงพยาบาลชาณุวรลักษบุรี
จังหวัดกำแพงเพชร

ความสุขสุดท้าย

“เอ! หลวงพ่อคะ..หลวงพ่อกำลังไปด้วยกันได้อะ หรือ หนูกะน้องเป็นผู้หญิงนะคะ”

“โยม..ก็นั่งที่นั่นของโยม หลวงพ่อนั่งด้านข้างคนขับก็ได้ รีบไปกันดีกว่า เวลาไม่ค่อยใคร”

พระอาทิตย์ที่ใกล้จะอัสดง กำลังเปล่งแสงสีทองเป็นลำแสงสุดท้ายของวันนี้ ฉันรีบวิ่งรถ แข่งกับเวลา พาหลวงพ่อกับน้องไปยังจุดหมายปลายทาง

“เร็ว ๆ ค่ะ..หลวงพ่อ”

ฉันจอดรถ แล้วรีบวิ่งไปเปิดประตูให้หลวงพ่อ ฉันมองซ้าย..มองขวา..ไม่เห็นมีใครอยู่แถวนี้เลย สายลมหนาวยามเย็นพัดผ่านมาสัมผัสกับผิวเนื้อ จนฉันรู้สึกเย็นยะเยือก

“ไม่ได้ซี..อย่ามัวเสียเวลา” ฉันบอกกับตัวเอง พร้อมกับตะโกนบอกน้องงาม

“น้องงาม รีบวิ่งไปเปิดประตูลิฟท์ ให้หลวงพ่อก่อนไป”

“นิมนต์ค่ะ..หลวงพ่อ ห้องเราอยู่ชั้น 4 ค่ะ”

เวลาที่อยู่ในลิฟท์ มันช่างยาวนานซะเหลือเกินในความรู้สึกของฉัน แล้วถ้ามีคนมากดลิฟท์ระหว่างขึ้นชั้น 2 ..ชั้น 3 ละ..โอ!

ฉันเงยหน้าสบตาน้องงาม น้องงามยืนกระสับกระส่าย หายใจแรงเสียงดัง มือกำสัมภาระที่เตรียมมาแน่นราวกับว่า..กลัวมันจะหายไป มีเพียงหลวงพ่อ..ที่ยืนสงบนิ่ง

“ติ่ง!..ชั้น 4 ค่ะ ประตูลิฟท์เปิด”

ฉันรีบจำเดินออกจากประตูลิฟท์ ปากก็พูดว่า

“นิมนต์..หลวงพ่อกางนี้..ค่ะ”

ฉันเดินเยื้องมาข้างหน้าหลวงพ่อ คนสุดท้ายเป็นน้องงามที่หอบหิ้วของพะรุงพะรัง ฉันรีบเดิน ๆ ๆ ๆ ไม่สนใจ..สายตาที่มองมา ไม่สนใจ..เสียงทักทายของคนรอบข้าง..รู้อย่างเดียวว่า..อยากให้ถึงห้องเร็วที่สุด ฉันเดินมาหยุด..แล้วเงยหน้าขึ้นมองป้ายหน้าห้อง “410”

ทันทีที่ประตูห้องเปิด ฉันได้ยินเสียง “ฮึด..ฮึด..ๆ” ของผู้ชาย และเสียงร้องไห้ของผู้หญิง ฉันรีบเปิดประตูเข้าไป สายตาไปสะดุดอยู่ที่เตียงนอนมีชายชราผอมซูบ ผมหาวุ้งเหิง นอนหลับตา ดิ้นทุรนทุราย ที่จมูกมีสายยางสีเขียวเป็นสายให้ออกซิเจน รูกมูกด้านขวามีสายยางสีขาวเส้นขนาดหลอดกาแฟเบียดอยู่กับสายยางให้ออกซิเจนจนเกือบเต็มรูกมูก แขนขวาเหี่ยวลีบไม่ขยับเขยื้อน แขนซ้ายคาไว้ด้วยสายให้น้ำเกลือห้อยอยู่ข้างๆ ฉันมองเห็นข้อมือที่พยายามจะกระดุกกระดิกแต่ถูกตรึงไว้กับขอบเตียงด้วยผ้าสีเขียว มือซ้ายถูกกุมไว้ด้วยมือเหี่ยวๆของหญิงชราที่นั่งอยู่ข้างเตียง พร้อมกับเงยหน้าขึ้นมองมาที่ประตู ฉันเห็นใบหน้าที่เต็มไปด้วยริ้วรอยย่น นัยน์ตาแดงกล่ำชุ่มไปด้วยหยาดน้ำที่เอ่อทันขอบตา

“มาแล้ว..เหอรูลูก” เสียงแหบเครือเจือด้วยเสียงสะอื้นของหญิงชรา

ฉันยกมือไหว้ “สวัสดีค่ะ..แม่..น้องงาม ..หลวงพ่อกลับมาแล้วค่ะ” ในแวบนั้นฉันเห็นประกายตาของหญิงชราเปลี่ยนไป ฉายแววปีติอยู่ในที่

“นิมนต์ค่ะ..หลวงพ่อกำลังแก้อาการไข้ของผู้ป่วยตรงนี้นะคะ”

น้องงามเดินถือสัมภาระที่เป็นเครื่องสังฆทานไปวางไว้ที่โต๊ะข้างเตียงผู้ป่วย พร้อมกับหันกลับไปกระซิบบ้างกับผู้ป่วยชรา

“พ่อจ๋า..งาม..นิมนต์..หลวงพ่อกลับมาให้พ่อได้ทำบุญ..นะจ๊ะ”

“นมัสการค่ะ..หลวงพ่อกับ”

“สวัสดีค่ะ..พี่น้า” ฉันทักพี่น้า หัวหน้าหอผู้ป่วย ที่เปิดประตูตามเข้ามา “เราต้องเริ่มทำสังฆทานกันอย่างไรคะ..หลวงพ่อกับ”

หลวงพ่อกับเดินมายืนจับมือซ้ายของพี่น้าน้องงาม ปากพิมพ์้า ๗ สักครู่ อาการดิ้นทุรนทุรายก็เริ่มสงบลง ฉันเห็นสายตาหลวงพ่อกับมองจับจ้องอยู่ที่ใบหน้าของพี่น้าน้องงาม ..อัศจรรย์!!..อัศจรรย์!!..อะไรเช่นนี้.. เมื่อสามวันที่แล้ว น้องงามพาพ่อมานอนโรงพยาบาล พ่อนอนหลับตา ไม่สนใจใครที่เข้ามาพูดคุยด้วย นอนร้องครวญคราง หายใจหอบเหนื่อย ดิ้นทุรนทุราย แต่วันนี้ เวลานี้ เวลาที่หลวงพ่อกับยืนจับมือพ่อ พ่อกลับสงบลง ตาที่หลับอยู่ตลอดเวลา เผยเปลือกตาขึ้น มีน้ำใส ๗ เอ่อทันขอบตาแล้วไหลหยอมาที่หางตา

ฉัน..น้องงาม..แม่..น้องงาม..พี่นี่..มองสบตากันหนึ่ง ไม่มีคำพูดใด ๆ หลุดออกมาจากปาก สายตาของฉันมองจับจ้องมาที่ใบหน้าน้องงาม ทำหน้าตาที่ฟังหลายออกมาแต่แววตาดูเปี่ยมล้นไปด้วยความสุข สมหวัง ผิดกับน้องงามที่ฉันเคยรู้จักเมื่อห้าปีที่แล้ว..

น้องงาม สาววัยเบญจเพศ ตัวเล็กน่ารัก ช่างพูดช่างคุย น้องงามเป็นลูกจ้างงานธุรการของโรงพยาบาล...ฉันได้รู้จักน้องงามจากการมาร่วมช่วยงานทำหนังสือที่ระลึกงานฌาปนกิจศพพี่พยาบาลที่ประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต พวกเราต้องเร่งทำหนังสือกันตั้งแต่เลิกงานยันสว่าง ทำให้ฉันได้รู้จักและสนิทสนมกับน้องงามมากยิ่งขึ้น

น้องงาม เป็นลูกสาวคนเดียว พ่อป่วยเป็นอัมพาต แขนขาข้างขวาขยับเขยื้อนไม่ได้ แขนขาข้างซ้ายก็อ่อนแรงแต่ยังพอขยับได้บ้างเล็กน้อย ปากเบี้ยวลิ้นแข็ง พูดไม่ชัด เมื่อพูดแล้วคนฟังฟังไม่รู้เรื่องก็จะหงุดหงิด กลายเป็นคนที่เงียบเฉยไม่ยอมพูดกับใคร เมื่อต้องการอะไรก็จะส่งเสียงดัง อ้อ..อา.. แม่ซึ่งเดินกระโพรกกระเปรกจากที่เคยเป็นอัมพฤกษ์แถมด้วยโรคความดันโลหิตสูง ต้องคอยดูแลพ่อ เมื่อยามที่น้องงามต้องไปทำงานที่โรงพยาบาล..ตอนเช้าน้องงามต้องตื่นตั้งแต่ตีห้า มาหุงข้าวเตรียมให้พ่อได้ “สาธุ” แล้วส่งขันข้าวให้แม่ใส่บาตรพระที่มาบิณฑบาตหน้าบ้าน หลังจากนั้นน้องงามจะมาเช็ดตัว แปรงฟัน เปลี่ยนเสื้อผ้า ป้อนข้าว ให้พ่อ แล้วมากินข้าวกับแม่ จนเกือบเจ็ดโมงครึ่ง ก็จะไปอาบน้ำแต่งตัวไปทำงานด้วยมอเตอร์ไซด์คู่ชีพที่ใช้มาตั้งแต่สมัยเรียน ปวช.

ตอนเย็นเลิกงานก็รีบกลับบ้านมาทำกับข้าวกับปลาให้แม่ ป้อนข้าวให้พ่อ เช็ดตัว อ่านหนังสือพิมพ์ให้พ่อฟัง บีบนิ้วแขนขาให้พ่อ เสร็จแล้วเก็บเสื้อผ้าของทุกคนมาซัก ค่ำแล้วน้องงามต้องมาจัดที่นอน ทางมุ้งให้พ่อกับแม่เข้านอน ก่อนที่จะมาทำภารกิจส่วนตัว บางวันกลับมาตอนเย็นน้องงามเห็นรอยจ้ำ ๆ ที่แขน ขา ของพ่อ ถามแม่ว่า

“พ่อโดนอะไร” แม่ก็จะร้องไห้แล้วบอกว่า

“แม่เหนื่อย..พอมึงดื้อไม่ยอมกินข้าว ร้องโวยวายเสียงดัง จะเอามือตีแม่ แต่ไปโดนขามข้าวตกแตก..แม่โมโห..ก็เลยหยิก..ซะจน..เป็นรอยจ้ำ ๆ ที่แขน”

น้องงามได้แต่นิ่งเงียบ อึ้ง พูดไม่ออก กล้ากลืนก้อนที่มาจากอยู่ที่คอ สะกดกลืนน้ำตาให้มันไหลย้อนกลับเข้าไปที่เบ้าหน้าตา แล้วลุกเดินหลบออกมานั่งที่ระเบียงบ้าน ในหัวได้ยินเสียงว่า

“น้องงามจะทำอย่างไรดี ๆ ๆ”

เสียงหลวงพ่อดังขึ้น ดึงให้ฉันกลับมา...

หลวงพ่อก..ให้พวกเราตั้ง นะโม 3 จบ ให้พวกเรา ..รับศีล..เสร็จแล้วหลวงพ่อก็เริ่มเทศนาให้พวกเราฟังว่า สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสสอนให้พิจารณาภวนสติ เพื่อบรรเทาความมัวเมาในชีวิต ในเวลา ในความประมาท ก็เพราะต้องการให้คนมีสติตื่นตัว ให้รู้ว่า ความตายอยู่แค่ปลายจมูกเท่านั้น เรารู้วันเวลาเกิดได้ แต่เวลาตายรู้ไม่ได้ และไม่มีทางจะรู้ด้วยหากไม่เจริญภวนสติเป็นประจำ การเจริญภวนสติ คือนึกถึงความตายบ่อย ๆ อย่างนี้ จะสอนใจให้กล้าเผชิญความจริงได้ไม่ยาก

การเกิดมาในโลกนี้ เหมือนการมาเที่ยว เราชื่นชมได้ทุกอย่างที่เห็น แต่เมื่อจะเดินทางกลับ จะต้องวางทุกอย่างไว้ที่เดิม เก็บเอาเพียงความสุข ความเบิกบานใจ ติดตัวกลับก็พอ ในชีวิตของเราคนหนึ่ง อย่างเก่งก็อยู่ได้ไม่ถึง 100 ปี ทำไมเราจะมัวเสียเวลาครุ่นคิดเรื่องที่ทำให้เกิดทุกข์ การยอมกันเสียบ้าง ก็เป็นความสุขได้ไม่ยาก การยอมแพ้ การยกโทษ เป็นชัยชนะที่ยิ่งใหญ่ นั่นคือเรากำลังบำเพ็ญบารมีขั้นสูง คือ “อภัยทาน” เมื่อเราให้อภัยแล้ว ใคร ๆ ที่ผูกพยาบาทอาฆาตเราไว้ แรงพยาบาทของเขา ก็หมดโอกาสติดตามเรา เนื่องจากเราได้ “อโหสิ” แล้ว ...

หลวงพ่อบอกให้..น้องงามและแม่ลูกมาข้างเตียงพ่อ น้องงามจูบมือแม่มาที่ข้างเตียงพ่อ

หลวงพ่อสอนให้กล่าวคำ ขออโหสิกรรมพ่อ

ฉันค่อย ๆ คลานเข้าไปที่หัวเตียง ยกถึงสังฆทานมาส่งให้ น้องงามที่นั่งคุกเข่าอยู่ข้างเตียงพ่อ น้องงาม..แม่.. ยกถึงสังฆทานมาจับมือพ่อ มือของสามคน พ่อ แม่ ลูก เกาะกุมเป็นหนึ่งเดียวกัน

หลวงพ่อก.. “สาธุ”...

วันนี้..ฉันขับรถกลับบ้านด้วยหัวใจที่พองโต ระยะทางหนึ่งกิโลครึ่งจากโรงพยาบาลมาบ้าน..มันทำไม? เร็วจึงเลย..มีคนเคยบอกว่า

“เวลาแห่งความสุข..มักจะผ่านมาแล้วผ่านไปอย่างรวดเร็ว”

ฉันจอดรถ กำลังจะก้าวเท้าลงจากรถ ได้ยินเสียงลูกชายตะโกนมาจากในบ้านว่า

“คุณแม่ ๆ มีโทรศัพท์..ครับ”

ฉันรีบเดินไปรับโทรศัพท์

“สวัสดีค่ะ..”

“พี่พลอย..พ่อเสียแล้ว..พ่อจากไปอย่างสงบ..ขอบคุณ..พี่พลอยมากนะค่ะ..”

ฉันเสียใจกับการจากไปของพ่อน้องงามแต่ฉันก็มีความสุขในสิ่งที่ได้ทำในวันนี้..ฉันไม่รู้ว่าฉันจะได้มี ความสุขสุดท้าย..เหมือนพ่อน้องงาม ที่จากไปท่ามกลางคนที่เรารักและรักเรา..หรือไม่

เกี่ยวกับผู้เขียน :

จรรุภา คงรส ปัจจุบันประจำอยู่ที่โรงพยาบาลพิจิตร

นกขุนทอง ผี กับการพัฒนาคุณภาพ

กรงเหล็กสี่เหลี่ยมมีหลังคาทรงกลม ขนาดกว้าง 60 เซนติเมตรและสูง 100 เซนติเมตร ตั้งอยู่บนโต๊ะที่ทำจากท่อไม้ใหญ่สูงประมาณ 1.5 เมตร ภายในนอกจากคอนสำหรับเกาะแล้ว มีบ้านหลังเล็กน่ารักทำด้วยไม้ ด้านหน้ามีประตูสำหรับเป็นทางเข้าไปผ่านักพักพิงของเจ้าของบ้านหลังน้อยแห่งนี้

“เจ้าทอง” เป็นชื่อนกขุนทองที่บ้านเราเลี้ยงไว้ตั้งแต่ 2 ปีที่ผ่านมา มีปากสีเหลืองทอง ปลายจุมเล็กน้อยติดกับขนสีดำลับเป็นประกายประจุดังเส้นไหม เท้าทั้งสองข้างมีกรงเล็บที่เรียวแหลมแต่ดูมั่นคงทุกครั้งที่ยืนเกาะคอนหรือข้างกรงและไม่เคยมีครั้งใดที่พลัดตกลงมา

เช้าวันนี้ฉันตื่นขึ้นมาด้วยอาการไม่สดชื่นนักเพราะเป็นช่วงที่ต้องเตรียมความพร้อมในเรื่องการเยี่ยมสำรวจเพื่อการรับรองซ้ำอีกครั้งหนึ่งซึ่งในส่วนตัวแล้วคิดว่าวิธีนี้จะช่วยให้สถาบันที่ทำงานอยู่ก้าวไปไกล และส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการผู้ป่วยอย่างเห็นได้ชัด แต่ปัญหาที่น่าหนักใจคือ การที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติซึมซับและเข้าใจอาจเป็นเพราะส่วนใหญ่ยังคิดว่าต้องมีภาระเพิ่มขึ้นและวิธีการหลายอย่างมีความเป็นนามธรรมสูง ขณะที่กำลังครุ่นคิดถึงการที่จะทำให้เกิดเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนได้อย่างไรนั้นทันใด “พริบ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ” เสียงเจ้าทองกระพือปีกผิดปกติเหมือนที่เคยได้ยินเวลามันถูกแมวรบกวนข้าง ๆ กรง ปีกของมันกระทบกรงและกรงเล็บที่พยายามโผล่ไปเกาะข้างกรงด้วยความตื่นตระหนก จงอยปากที่งุ้มจิกไปบริเวณข้อเท้า ใต้ปีกสลับกันไปมา ฉันรีบเดินไปทางประตูบ้านด้านหลังซึ่งติดต่อกับครัว

สายตายังมองไม่ชัดเจนนักทำให้ต้องเดินไปใกล้กรงมากขึ้น ภาพที่เห็นท่ามกลางความสลัวของบรรยากาศตอนเช้าที่เพิ่งเริ่มมีแสงสว่างรำไรก่อนพระอาทิตย์จะขึ้น เมื่อเดินเข้าไปใกล้ฉันเห็นภาพที่ไม่คาดคิดมาก่อนเลยว่าจะเป็นเช่นนั้นได้ มีกลุ่มแมลงกำลังบินอยู่รอบ ๆ กรงและรุมต่อยบริเวณขาทั้งสองข้างของเจ้าทองและใต้ปีกซึ่งเป็นบริเวณที่ไม่มีขน ฉันเพิ่งเห็นภาพที่คนพูดเปรียบเปรยกันว่าเหมือนนกปีกหักเป็นอย่างไร ยังแยกไม่ได้ว่าเป็นอะไร ต่อ แตน หรืออะไรกันแน่ เมื่อขยับตัวเข้าไปอย่างระมัดระวังว่าจะถูกต่อยโดยแมลงชนิดนั้นด้วย และฝูงแมลงเหล่านั้นคือฝูงของผึ้ง ซึ่งจำนวนมันมากจนฉันตกตะลึงทำอะไรไม่ถูก หลายครั้งที่ฉันเห็นเจ้าทองพยายามบินแต่บินไม่ไหวตกลงมาอยู่บริเวณด้านล่างของกรง ความรู้สึกสงสารจับใจทำให้ได้สติ คิดว่าจะทำอย่างไรต่อไปดี ต้องหาคนมาช่วย ต้องไล่ผึ้งไปให้หมด เพราะชินชักร้ามันต้องตายแน่ ๆ ฉันวิ่งกลับเข้าบ้านไป รู้สึกกราวกับว่าบันไดจะกววนซับซ้อนและมีระยะทางไกลกว่าที่เคยเป็น “ อืด อืด ” ฉันเรียกชื่อเพื่อปลุกสามีว่า นกที่เขาเรียกกำลังตกอยู่ในนาที่วิฤติ “ จะทำยังไงดี..ทำยังไงดีเจ้าทองถูกผึ้งรุมต่อย...มันแย่แล้ว ”

ทันทีที่สามีของฉันทันใจความได้ ก็รีบลุกขึ้นจากเตียงนอนอย่างเร่งรีบ ไม่นานนักก็ไปถึงกรงของ เจ้าทอง แต่แทนที่จะทำอะไรซักอย่างในทันทีเขากลับยืนนิ่งอยู่อย่างนั้น เหมือนกับครั้งแรกที่ฉันทันพบกับ เหตุการณ์ “เอาน้ำจืดเลยดิ้ม้ย” ฉันทันกับความเงิบไม่ได้อีกต่อไป ทั้ง ๆ ที่สามีของฉันทันเป็นคนที่ดี คิด ตัดสินใจแก้ปัญหาให้ได้ทุกครั้งแต่ตอนนี้กลับไม่มีทีท่าว่าจะทำอะไรเลย เขายังคงนั่งจอนฉันทันอึดอัด แต่สัก พักเขาก็ตัดสินใจเดินไปหยิบสายยางที่อยู่ใกล้กรงนกและเปิดน้ำจืดใส่ฝักที่กำลังรุ่มตอยเจ้าทองอยู่ แต่ จืดไปเท่าไรจำนวนของฝักก็ดูท่าว่าจะไม่ลดจำนวนลงเลยแม้แต่น้อย ช้ำร้ายสายน้ำที่จืดไปทำให้เจ้า ทองเปียก มันบินต่อไปไม่ไหว และกลายเป็นเป้าหนึ่งให้ฝูงผีเสื้อเหล่านั้นรุ่มตอยโดยไม่มีทีท่าว่าจะเลิกรา แวบหนึ่งฉันทันคิดถึงการเก็บน้ำฝักที่เคยดูจากรายการสารคดีในทีวี ซึ่งการที่จะขับไล่ฝูงผีเสื้อออกไปนั้นต้อง ใช้ควันทันไฟจากธูป ฉันทันไม่รอช้ารีบเข้าบ้านไปหยิบธูปออกมาและวิ่งเข้าไปในครัวจุดเตาแก๊สเพื่อจะได้จุด ธูปได้ปริมาณมากพอในคราวเดียว ในระหว่างที่ ฉันทันไปนำธูปออกมา สามีของฉันทันยังคงพยายามเอาน้ำจืด ใส่กรงนกเพื่อให้แรงน้ำกระจายโดนฝักอยู่ “จืดน้ำไม่ได้ มันบินไม่ไหวแล้ว ฝักก็ไม่หนี” ฉันทันเอ่ยขึ้น สามี เห็นฉันทันถือธูปในมือ เขาเดินไปปิดก๊อกน้ำ ส่วนฉันทันปักธูปลงข้างกรงของเจ้าทองและยืนสังเกตว่าวิธีใหม่ ของฉันทันได้ผลหรือไม่ เจ้าทองนอนนิ่งอยู่ที่กรงด้านล่างจอยปากที่ยังเคลื่อนไหวจิกฝักเท่าที่มันทำได้ทำ ให้ฉันทันใจชื้นว่ามันยังมีชีวิตอยู่ ฝักพากันบินวนเวียนอยู่อย่างนั้น

ฉันทันพูดกับสามีว่า “สงสารเจ้าทองทำอะไรดี ” ปกติฉันทันก็ไม่อยากให้เลี้ยงมันอยู่แล้ว สงสารที่ มันต้องอยู่ในกรงไม่มีอิสระ วันนี้ยังสงสารมันเข้าไปอีก ลูกชายของดิฉันตื่นแล้วตามมาชั้นล่าง ยืนดู บริเวณจุดพักบันไดในบ้านซึ่งเป็นกระจกใส มองผ่านออกไปดูเห็นบริเวณด้านบนของกรงนก เขายืนมอง ไปรอบ ๆ จนกระทั่งสายตาไปเห็นเป็นกลุ่มก้อนสีดำก้อนหนึ่งแต่ดูเหมือนจะเคลื่อนไหวได้ อยู่บริเวณ หลังคาของบ้านอีกหลัง เพิ่งมองดูดีแล้ว มันคือรังของฝักนั่นเอง ขณะเดียวกันจำนวนของฝักที่รุ่มตอย เจ้าทองเริ่มลดปริมาณลงอย่างเห็นได้ชัด สามีของฉันทันเห็นว่าต้องขับไล่ผีเสื้อออกไป แต่ก่อนหน้านั้นต้องนำ เจ้าทองไปไว้ที่อื่นก่อน เขาโทรศัพท์ไปบอกให้ลูกน้องที่มีอยู่ซ่อมรถซึ่งอยู่ห่างกันไปมากนัก ลูกน้องของ สามีมาถึงอย่างรวดเร็ว สามีของฉันทันสั่งลูกน้องให้รีบนำนกออกจากกรงไป ช่างเป็นวิธีการที่เรียบง่ายจริง ๆ

หลังเหตุการณ์เลวร้ายในชีวิตเจ้าทองผ่านพ้นไปแล้วฉันทันขับรถไปคิดไป เริ่มกลับมาคิดถึงงานที่ รออยู่ข้างหน้าและปัญหาที่ยังคิดไม่ตกว่าจะทำอย่างไรให้ผู้ปฏิบัติเห็นถึงความเป็นรูปธรรมของการพัฒนา คุณภาพงาน กระแสความคิดเก่ากับความกระแสดความคิดใหม่มาบรรจบกันเปรียบเหมือนกระแสน้ำไหลที่ ไหลมาไล่ความขุ่นของสายน้ำจนกลายเป็นเนื้อเดียวกัน การแก้ปัญหาเรื่องฝักตอยเจ้าทองในเช้าวันนี้ใช้ หลากหลายวิธีผ่านกระบวนการแก้ไขปัญหาและปรับเปลี่ยนวิธีการเมื่อมีผลกระทบเกิดขึ้น ประกอบกับ ความรู้สึกผิดที่ช่วยเจ้าทองได้เข้าไป และบุคคลที่หลากหลายที่มาช่วยแก้ปัญหา สุดท้ายจบลงด้วยความ

เรียบง่าย เรื่องของเจ้าทองถูกนำไปหยิบยกให้ผู้ปฏิบัติของฉันฟังโดยเชื่อมโยงกับงานที่พัฒนาได้อย่างไม่น่าเชื่อ ความรู้สึกผิดของฉันจางหายไปเมื่อทุกคนที่ได้ฟังพากันบอกเป็นเสียงเดียวกันว่า “ทำดีที่สุดแล้ว”

เป็นสิ่งที่พิสูจน์ได้ว่าการจะนำการพัฒนาคุณภาพมาใช้ในงานและการเน้นที่ผลลัพธ์ อาจทำให้ผู้ปฏิบัติงานมองไม่เห็นความหมายของงานแต่ในทางกลับกันจะมองเป็นการสร้างภาระงาน เร็ยรู้ผ่านเรื่องเล่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ทำให้เกิดการไตร่ตรองและการเข้าใจอย่างลึกซึ้ง นอกจากนั้นยังทำให้ผู้ปฏิบัติได้รับการเยียวยาที่มีพลังที่จะเดินต่อไป

เมื่อฉันกลับบ้านในเย็นวันเดียวกันนั้น เจ้าทองถูกนำกลับมาส่งเรียบร้อยแล้ว มีมุ้งสีฟ้าคลุมอยู่อย่างสวยงาม “แม่” เจ้าทองส่งเสียงใส ๆ เรียก “แม่” เป็นคำแรกที่เจ้าทองพูดตามลูกชายฉันเวลาเรียกหาแม่ขณะทำงานอยู่หลังบ้าน ทุกครั้งที่ได้ยินเสียงหรือคิดถึงเจ้าทอง ฉันต้องคิดถึงเหตุการณ์ที่ทำให้ได้คำตอบที่ตามหามานานและบอกกับตนเองอยู่เสมอว่า คุณภาพในงานประจำกับชีวิตจริงมิได้แยกจากกันเลย

เกี่ยวกับผู้เขียน :

วันเพ็ญ ใจปทุม ปัจจุบันประจำอยู่ที่สถาบันธัญญารักษ์ จังหวัด
ปทุมธานี

นกขุนทอง ผี กับการพัฒนาคุณภาพ

กรงเหล็กสี่เหลี่ยมมีหลังคาทรงกลม ขนาดกว้าง 60 เซนติเมตรและสูง 100 เซนติเมตร ตั้งอยู่บนโต๊ะที่ทำจากท่อไม้ใหญ่สูงประมาณ 1.5 เมตร ภายในนอกจากคอนสำหรับเกาะแล้ว มีบ้านหลังเล็กน่ารักทำด้วยไม้ ด้านหน้ามีประตูสำหรับเป็นทางเข้าไปผ่านักพักพิงของเจ้าของบ้านหลังน้อยแห่งนี้

“เจ้าทอง” เป็นชื่อนกขุนทองที่บ้านเราเลี้ยงไว้ตั้งแต่ 2 ปีที่ผ่านมา มีปากสีเหลืองทอง ปลายจุมเล็กน้อยติดกับขนสีดำลับเป็นประกายประดุจดั่งเส้นไหม เท้าทั้งสองข้างมีกรงเล็บที่เรียวแหลมแต่ดูมั่นคงทุกครั้งที่ยืนเกาะคอนหรือข้างกรงและไม่เคยมีครั้งใดที่พลัดตกลงมา

เช้าวันนี้ฉันตื่นขึ้นมาด้วยอาการไม่สดชื่นนักเพราะเป็นช่วงที่ต้องเตรียมความพร้อมในเรื่องการเยี่ยมสำรวจเพื่อการรับรองซ้ำอีกครั้งหนึ่งซึ่งในส่วนตัวแล้วคิดว่าวิธีนี้จะช่วยให้สถาบันที่ทำงานอยู่ก้าวไปไกล และส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการผู้ป่วยอย่างเห็นได้ชัด แต่ปัญหาที่น่าหนักใจคือ การที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติซึมซับและเข้าใจอาจเป็นเพราะส่วนใหญ่ยังคิดว่าต้องมีภาระเพิ่มขึ้นและวิธีการหลายอย่างมีความเป็นนามธรรมสูง ขณะที่กำลังครุ่นคิดถึงการที่จะทำให้เกิดเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนได้อย่างไรนั้นทันใด “พริบ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ” เสียงเจ้าทองกระพือปีกผิดปกติเหมือนที่เคยได้ยินเวลามันถูกแมวรบกวนข้าง ๆ กรง ปีกของมันกระทบกรงและกรงเล็บที่พยายามโผล่ไปเกาะข้างกรงด้วยความตื่นตระหนก จงอยปากที่จ้องมิกิไปบริเวณข้อเท้า ใต้ปีกสลับกันไปมา ฉันรีบเดินไปทางประตูบ้านด้านหลังซึ่งติดต่อกับครัว

สายตายังมองไม่ชัดเจนนักทำให้ต้องเดินไปใกล้กรงมากขึ้น ภาพที่เห็นท่ามกลางความสลัวของบรรยากาศตอนเช้าที่เพิ่งเริ่มมีแสงสว่างรำไรก่อนพระอาทิตย์จะขึ้น เมื่อเดินเข้าไปใกล้ฉันเห็นภาพที่ไม่คาดคิดมาก่อนเลยว่าจะเป็นเช่นนั้นได้ มีกลุ่มแมลงกำลังบินอยู่รอบ ๆ กรงและรุมต่อยบริเวณขาทั้งสองข้างของเจ้าทองและใต้ปีกซึ่งเป็นบริเวณที่ไม่มีขน ฉันเพิ่งเห็นภาพที่คนพูดเปรียบเปรยกันว่าเหมือนนกปีกหักเป็นอย่างไร ยังแยกไม่ได้ว่าเป็นอะไร ต่อ แตน หรืออะไรกันแน่ เมื่อขยับตัวเข้าไปอย่างระมัดระวังว่าจะถูกต่อยโดยแมลงชนิดนั้นด้วย และฝูงแมลงเหล่านั้นคือฝูงของผึ้ง ซึ่งจำนวนมันมากจนฉันตกตะลึงทำอะไรไม่ถูก หลายครั้งที่ฉันเห็นเจ้าทองพยายามบินแต่บินไม่ไหวตกลงมาอยู่บริเวณด้านล่างของกรงความรู้สึกสงสารจับใจทำให้ได้สติ คิดว่าจะทำอย่างไรต่อไปดี ต้องหาคนมาช่วย ต้องไล่ผึ้งไปให้หมดเพราะชินชากว่ามันต้องตายแน่ ๆ ฉันวิ่งกลับเข้าบ้านไป รู้สึกราวกับว่าบันไดจะกววนซับซ้อนและมีระยะทางไกลกว่าที่เคยเป็น “ อืด อืด ” ฉันเรียกชื่อเพื่อปลุกสามีว่า นกที่เขาเรียกกำลังตกอยู่ในนาที่วิกฤติ “ จะทำยังไงดี..ทำยังไงดีเจ้าทองถูกผึ้งรุมต่อย...มันแย่แล้ว ”

ทันทีที่สามีของฉันจับใจความได้ ก็รีบลุกขึ้นจากเตียงนอนอย่างเร่งรีบ ไม่นานนักก็ไปถึงกรงของเจ้าทอง แต่แทนที่จะทำอะไรซักอย่างในทันทีเขากลับยืนนิ่งอยู่อย่างนั้น เหมือนกับครั้งแรกที่ฉันพบกับเหตุการณ์ “เอาน้ำจืดเลยดิ้ม้ย” ฉันทนกับความเงิบไม่ได้อีกต่อไป ทั้ง ๆ ที่สามีของฉันเป็นคนที่คิดตัดสินใจแก้ปัญหาให้ได้ทุกครั้งแต่ตอนนี้กลับไม่มีที่ท่าว่าจะทำอะไรเลย เขายังคงนั่งจอนฉันอึดอัด แต่สักพักเขาก็ตัดสินใจเดินไปหยิบสายยางที่อยู่ใกล้กรงนกและเปิดน้ำจืดใส่ฝักที่กำลังรุ่มต๋อยเจ้าทองอยู่ แต่จืดไปเท่าไรหรือน้ำจืดของฝักก็ดูท่าว่าจะไม่ลดจำนวนลงเลยแม้แต่น้อย ช้ำร้ายสายน้ำที่จืดไปทำให้เจ้าทองเปียก มันบินต่อไปไม่ไหว และกลายเป็นเป้าหนึ่งให้ฝูงผีเสื้อเหล่านั้นรุ่มต๋อยโดยไม่มีที่มามว่าจะเลิกราแวบหนึ่งฉันคิดถึงการเก็บน้ำฝักที่เคยดูจากรายการสารคดีในทีวี ซึ่งการที่จะขับไล่ฝูงผีเสื้อออกไปนั้นต้องใช้ควันท่อไฟฟ้าจากรูป ฉันไม่รอช้ารีบเข้าบ้านไปหยิบรูปออกมาและวิ่งเข้าไปในครัวจุดเตาแก๊สเพื่อจะได้จุดรูปได้ปริมาณมากพอในคราวเดียว ในระหว่างที่ ฉันไปนำรูปออกมา สามีของฉันยังคงพยายามเอาน้ำจืดใส่กรงนกเพื่อให้แรงน้ำกระจายโดนฝักอยู่ “จืดน้ำไม่ได้ มันบินไม่ไหวแล้ว ฝักก็ไม่หนี” ฉันเอ่ยขึ้น สามีเห็นฉันถือรูปในมือ เขาเดินไปปิดก๊อกน้ำ ส่วนฉันปักรูปลงข้างกรงของเจ้าทองและยื่นสังเกตว่าวิธีใหม่ของฉันได้ผลหรือไม่ เจ้าทองนอนนิ่งอยู่ที่กรงด้านล่างจอยปากที่ยังเคลื่อนไหวจิกฝักเท่าที่มันทำได้ทำให้ฉันใจชื้นว่ามันยังมีชีวิตอยู่ ฝักพากันบินวนเวียนอยู่อย่างนั้น

ฉันพูดกับสามีว่า “สงสารเจ้าทองทำอะไรดี ” ปกติดิฉันก็ไม่อยากให้เลี้ยงมันอยู่แล้ว สงสารที่มันต้องอยู่ในกรงไม่มีอิสระ วันนี้ยังสงสารมันเข้าไปอีก ลูกชายของดิฉันตื่นแล้วตามมาชั้นล่าง ยืนดูบริเวณจุดพักบันไดในบ้านซึ่งเป็นกระจกใส มองผ่านออกไปดูเห็นบริเวณด้านบนของกรงนก เขายืนมองไปรอบ ๆ จนกระทั่งสายตาไปเห็นเป็นกลุ่มก้อนสีดำก้อนหนึ่งแต่ดูเหมือนจะเคลื่อนไหวได้ อยู่บริเวณหลังคาของบ้านอีกหลัง เพิ่งมองดูดีแล้ว มันคือรังของฝักนั่นเอง ขณะเดียวกันจำนวนของฝักที่รุ่มต๋อยเจ้าทองเริ่มลดปริมาณลงอย่างเห็นได้ชัด สามีของฉันเห็นว่าต้องขับไล่ผีเสื้อออกไป แต่ก่อนหน้านั้นต้องนำเจ้าทองไปไว้ที่อื่นก่อน เขาโทรศัพท์ไปบอกให้ลูกน้องที่มีอยู่ซ่อมรถซึ่งอยู่ห่างกันไ่มานัก ลูกน้องของสามีมาถึงอย่างรวดเร็ว สามีของฉันสั่งลูกน้องให้รีบนำนกออกจากกรงไป ช่วงเป็นวิธีการที่เรียบง่ายจริง ๆ

หลังเหตุการณ์เลวร้ายในชีวิตเจ้าทองผ่านพ้นไปแล้วฉันขับรถไปคิดไป เริ่มกลับมาคิดถึงงานที่รออยู่ข้างหน้าและปัญหาที่ยังคิดไม่ตกว่าจะทำอย่างไรให้ผู้ปฏิบัติเห็นถึงความเป็นรูปธรรมของการพัฒนาคุณภาพงาน กระแสความคิดเก่ากับความกระแสดความคิดใหม่มาบรรจบกันเปรียบเหมือนกระแสน้ำไหลมาไล่ความขุ่นของสายน้ำจนกลายเป็นเนื้อเดียวกัน การแก้ปัญหาเรื่องฝักต๋อยเจ้าทองในเช้าวันนี้ใช้หลากหลายวิธีผ่านกระบวนการแก้ไขปัญหาและปรับเปลี่ยนวิธีการเมื่อมีผลกระทบเกิดขึ้น ประกอบกับความรู้สึกผิดที่ช่วยเจ้าทองได้เข้าไป และบุคคลที่หลากหลายที่มาช่วยแก้ปัญหา สุดท้ายจบลงด้วยความ

เรียบง่าย เรื่องของเจ้าทองถูกนำไปหยิบยกให้ผู้ปฏิบัติของฉันฟังโดยเชื่อมโยงกับงานที่พัฒนาได้อย่างไม่น่าเชื่อ ความรู้สึกผิดของฉันจางหายไปเมื่อทุกคนที่ได้ฟังพากันบอกเป็นเสียงเดียวกันว่า “ทำดีที่สุดแล้ว”

เป็นสิ่งที่พิสูจน์ได้ว่าการจะนำการพัฒนาคุณภาพมาใช้ในงานและการเน้นที่ผลลัพธ์ อาจทำให้ผู้ปฏิบัติงานมองไม่เห็นความหมายของงานแต่ในทางกลับกันจะมองเป็นการสร้างภาระงาน เร็ยรู้ผ่านเรื่องเล่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ทำให้เกิดการไตร่ตรองและการเข้าใจอย่างลึกซึ้ง นอกจากนั้นยังทำให้ผู้ปฏิบัติได้รับการเยียวยาที่มีพลังที่จะเดินต่อไป

เมื่อฉันกลับบ้านในเย็นวันเดียวกันนั้น เจ้าทองถูกนำกลับมาส่งเรียบร้อยแล้ว มีมุ้งสีฟ้าคลุมอยู่อย่างสวยงาม “แม่” เจ้าทองส่งเสียงใส ๆ เรียก “แม่” เป็นคำแรกที่เจ้าทองพูดตามลูกชายฉันเวลาเรียกหาแม่ขณะทำงานอยู่หลังบ้าน ทุกครั้งที่ได้ยินเสียงหรือคิดถึงเจ้าทอง ฉันต้องคิดถึงเหตุการณ์ที่ทำให้ได้คำตอบที่ตามหามานานและบอกกับตนเองอยู่เสมอว่า คุณภาพในงานประจำกับชีวิตจริงมิได้แยกจากกันเลย

เกี่ยวกับผู้เขียน :

วันเพ็ญ ใจปทุม ปัจจุบันประจำอยู่ที่สถาบันธัญญารักษ์ จังหวัด
ปทุมธานี

แฝดเจ็ดตาย

ฉันเดินมาหยุดอยู่ที่หน้าบ้านไม้กลางเก่ากลางใหม่ ใต้ถุนสูงหลังหนึ่ง บริเวณบ้านร่มรื่นไปด้วยต้นไม้และพืชผักสวนครัว ที่ปลูกอย่างเป็นระเบียบ พื้นดินดูสะอาดตา ไม่มีขยะรกรุงรังบ่งบอกถึงความขยันขันแข็งของเจ้าของบ้านได้เป็นอย่างดี ฉันเพลิดเพลินกับธรรมชาติของบ้านได้เพียงชั่วครู่ ก็นึกถึงภารกิจที่ทำให้ตนเองต้องมาที่บ้านหลังนี้

ความเงิบเงียบของบ้าน ปราศจากเสียงใด ๆ ของสรรพสิ่ง ทำให้ฉันเริ่มเหงื่อแตก ด้วยความวิตกกังวล หรือว่าสิ่งที่นึกไว้จะเป็นจริง

ฉันกวาดสายตามองรอบบ้านเร็ว ๆ อีกครั้ง ประตูและหน้าต่างทุกบานถูกปิด แต่มีร่องทำอยู่ที่บันไดบ้าน ฉันคิดว่าเจ้าของบ้านน่าจะอยู่ข้างบน

“ มีใครอยู่บ้างคะ ๆ ๆ ๆ ๆ ”

เสียงตะโกนเรียกเจ้าของบ้านซ้ำไปมา 6-7 รอบ แต่ไม่มีเสียงตอบใด ๆ จากใคร ทำให้ฉันเริ่มรู้สึกวิตกกังวลเพิ่มขึ้น เหงื่อเริ่มผุดบนใบหน้าของฉัน รวากับวิ่งมา 10 รอบก็ไม่ปาน

ไม่ไหว เราต้องหาคนช่วยแล้วละ

โชคดี ที่เดินห่างจากบ้านไปเพียง 200 เมตร ก็พบบ้านไม้ใต้ถุนสูงหลังหนึ่ง มีผู้ชาย 2 คนและหญิงสาว 1 คน นั่งอยู่ใต้ถุนบ้าน พวกเขาเป็นญาติ ๆ กันพอดี พวกเขาเดินมาหยุดอยู่หน้าบ้าน ส่งเสียงเรียกอีกหลายครั้ง ก็ไม่ปรากฏผลใด ๆ เราตกลงใจที่จะขึ้นไปบนบ้าน เมื่อขึ้นไปบนบ้าน เรากียิ่งแน่ใจว่า มีคนอยู่ข้างใน เพราะเงื้อมือที่รองประตู ได้ยินเสียงตะกุกตะกัก คล้ายใครกำลังทำอะไรอยู่ข้างใน

ลองเอามือไปสัมผัสที่บานประตู บานไม้ที่ค่อนข้างเก่า ก็หลุดออกโดยไม่ยาก

ทันใดที่บานประตูเปิดออก

ภาพของหญิงสาวสวมใส่ผ้าถุง กำลังยืนคอดตนเอง ไปแขวนบนเชือกปอ ที่ผูกไว้บนชื่อบ้าน พร้อมกับถือเก้าอี้ให้ล้มลงไปต่อหน้า ทำให้สายตาของทุกคู่ที่กำลังตกตะลึง ต้องรีบวิ่งกรูเข้าไปอุ้มหญิงสาวไว้ ก่อนที่พญามัจจุราช จะมารับตัวเธอไป

.....

กริ่ง กริ่ง กริ่ง

เสียงโทรศัพท์มือถือดังขึ้น ทำให้ฉันซึ่งกำลังเคลิ้มหลับได้ที่ ต้องสะดุ้งตื่นด้วยความตกใจ ฉันคว้านาฬิกาปลุกขึ้นมาดู หน้าปัดนาฬิกาบอกเวลา 5 ทุ่มครึ่ง “ใครนะช่างจะโทรมาตอนดึก ๆ แบบนี้” ฉันบ่นในใจพร้อมกับมือก็คว้าโทรศัพท์มารับอย่างเสียมิได้ วันนี้ฉันไม่มีอารมณ์จะรับโทรศัพท์ใครเลยเหนื่อยมาทั้งวัน ตอนเช้า ปล่อยให้คำปรึกษาคนไข้ 6 คน ฟังคนไข้พูดจนเริ่มเบลอ แถมตอนบ่ายก็ไปทะเล่น ๆ เยี่ยมบ้านอีกหลายหลัง คิดว่าตอนกลางคืนจะนอนหลับพักผ่อนให้เต็มที่ซะหน่อย แต่ก็มีโทรศัพท์จนได้

“สวัสดีค่ะ” ฉันพูดด้วยน้ำเสียงงัวเงียเต็มที่

ยังไม่ทันที่ฉันจะพูดอะไร ก็มีเสียงพูดแซงขึ้นว่า

“สวัสดีค่ะ หมอ ขอโทษนะคะที่โทรมาตอนดึกแบบนี้ แต่หนูไม่รู้จะให้ใครช่วยหนูดี ก็เลยนึกถึงหมอนะ”

“มีอะไรให้หมอช่วยเหลือค่ะ” ฉันตอบไปด้วยคำพูดที่ใช้จนคุ้นเคย ตอนนี้หนังตามันหนักจริง ๆ ไม่อยากที่จะลืมตาเลย ความรู้สึกเหมือนกำลังละเมอ

“ฉันสงสัยใจว่าน้องสาวของฉัน กำลังคิดฆ่าตัวตายค่ะ “

เหมือนมีอะไรมากระตุกฉันแรง ๆ จนหายงัวเงีย

“คิดฆ่าตัวตายหรอค่ะ”

“หมอจำฉันได้มั้ยคะ ดิฉัน สาวิตรี ใจค่ะ

ภาพของหญิงสาววัย 28 ปี หน้าตาดี ที่เคยพยายามฆ่าตัวตาย ด้วยการกินพารา30 เม็ด เพราะทะเลาะกับสามี เมื่อหลายเดือนก่อน ผุดขึ้นมาในความรู้สึก

ใช่แล้ว ฉันเป็นคนบอกเธอเองว่า ถ้ามีเรื่องอะไรที่ไม่สบายใจ ให้โทรมาปรึกษาหมอได้ตลอดเวลา เราต้องดีใจที่เธออุตส่าห์นึกถึงเรา ว่าแล้วก็พยายามขี้น้ำเพื่อสลัดความกังวลให้หมดไป

“หมอจำได้ค่ะ สาวิตรี เมื่อตะกี้ หนูบอกว่า น้องสาวของหนู กำลังคิดฆ่าตัวตายหรอค่ะ”

“ใช่ค่ะ หนูมีน้องสาวฝาแฝดคนหนึ่ง ตอนนั้น เราอยู่ด้วยกันที่บางกระทุ่ม แต่พอออกจากโรงพยาบาล หนูติดกับแฟนแล้ว แฟนก็ชวนให้ไปขายของที่กรุงเทพฯ หนูก็เลยต้องแยกกันอยู่กับน้องค่ะ”

“น้องของหนูก็แต่งงานแล้ว ปกติเราจะโทรคุยกันทุกวัน แต่เมื่อวานนี้ โทรหาเค้าไม่ติด ไม่สามารถติดต่อได้ หนูรู้สึกสังหรณ์ว่าน้องของหนู กำลังคิดฆ่าตัวตายค่ะ”

“มีอะไรที่ทำให้หนูรู้สึกอย่างนั้นหรอค่ะ”

“ก็ช่วงอาทิตย์ที่แล้ว เห็นเค้าบ่น ๆ ว่า สามมีไม่ค่อยสนใจเค้า เค้าเหงา หนูก็ได้แต่ให้กำลังใจเค้าไป แต่คืนนี้ หนูรู้สึกยังงี้ไม่รู้ บอกไม่ถูกค่ะ สังหรณ์ใจว่าจะเกิดอะไรกับเค้าแน่ มันหงุดหงิดพุ่งซ่านไปหมดเลย โทรหาสามมีเค้า ก็ไปขายของต่างจังหวัดไม่ได้อยู่ด้วยกันอีก “

“แล้วสาวิตรี อยากให้หมอช่วยน้องของหนู ยังไงหรอค่ะ”

“พรุ่งนี้ หนูอยากให้หมอช่วยไปดูน้องของหนูที่บ้านให้หน่อยค่ะ ว่าเป็นยังไงบ้าง ได้ไม๊ค่ะ หนูเป็นห่วงเค้าจริง ๆ กลัวเค้าจะเป็นอะไรไป”

ฉันรับปากสาวิตรี ว่าพรุ่งนี้จะไปทำธุระให้ พลังในใจก็นึกถึงคิวงานในวันพรุ่งนี้ ตอนเช้า ต้องเข้ากลุ่มคนไข้เบาหวาน ไม่น่าจะว่าง คงต้องเป็นตอนบ่ายละกันนะ

.....

2 เดือนผ่านไป.....

วันนี้ ฉันรู้สึกอึดอัดใจอย่างบอกไม่ถูก หลังคุยโทรศัพท์แสดงความขอบคุณจากสาวิตรี ตอนนี้ น้องสาวของเธอ สภาพจิตใจดีแล้ว หลังจากที่ฉันไปทำครอบครัวบำบัด เธอและสามมีเข้าใจกันมากขึ้น และไม่มีความคิดที่จะฆ่าตัวตายอีกต่อไป ฉันรู้สึกภูมิใจในตัวเอง ที่อย่างน้อยก็เป็นส่วนหนึ่ง ในการช่วยคน ให้รอดพ้นจากความตายที่เธอไม่ตั้งใจกระทำ คำขอบคุณ เปรียบเสมือนน้ำที่คอยหล่อเลี้ยงใจ ให้คนทำงานอย่างเรา มีพลังในการทำงานอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย

ฉันลองนึกย้อนกลับไป ถ้าวันนั้น ฉันไม่รับโทรศัพท์ ฉันไม่รีบตัดสินใจไปที่บ้านหลังนั้น แต่
เช้า ฉันรอไปตอนบ่าย จะเกิดอะไรขึ้น คนที่เป็นฝาแฝดกัน มีจิตที่ผูกพันกัน เป็นอย่างนี้เอง

จากเหตุการณ์ครั้งนั้น ทำให้ฉันตั้งใจแล้วว่า ฉันจะเปิดโทรศัพท์ไว้ตลอดเวลา เพราะเมื่อพวก
เขาไม่มีใคร เวลาของฉันที่มีให้ คงจะมีค่าพอที่จะยื้อชีวิตของพวกเขาจากมัจจุราชได้บ้าง ถึงแม้ว่าจะ
เจ็บตายก็ตาม

เกี่ยวกับผู้เขียน :

สุภา ทองพรหม ปัจจุบันประจำอยู่ที่โรงพยาบาลบางกระพุ่ม

จังหวัดพิษณุโลก

มอเบเธอคินอ้อมอกแม่

ดึกสงัด เป็นเวลาที่มนุษย์ทุกคนน่าจะได้นอนหลับพักผ่อน หลอดไฟนีออนบางดวงบนฝ้าเพดานยังถูกเปิดอยู่เพื่อส่องแสงสลัวพอให้มองเห็น ขณะที่ฉันกำลังก้มหน้าก้มตาเขียนรายงานอยู่ในเคาน์เตอร์ เบื้องหน้าเต็มไปด้วยผู้คนนอนอยู่บนเตียงสวมชุดสีฟ้าอ่อนลวดลายสลักด้วยตัวอักษร “โรงพยาบาลเพชรบูรณ์” เหมือนกันหมด บางคนถูกผูกมัดไว้ด้วยขวดน้ำเกลือที่ห้อยอยู่บนเสาเตนเลสสูง โยงมายังแขน บางคนมีสายจากกระปุกที่มีน้ำปูดเป็นฟองอยู่ด้านในโยงมายังจมูกเพื่อนำออกซิเจนเข้าสู่ร่างกาย

“ต๊อด ะ” ฉันสะดุ้งเหือกพลางเอื้อมมือไปตามเสียงนั้น มันเป็นเสียงสัญญาณกระตุ้นเตือนให้ฉันต้องเตรียมตัวเพื่อรับคนไข้ใหม่

“สวัสดีค่ะ ตึกนรีเวช จีลาวรรณรับสายค่ะ”

“ER (ตึกอุบัติเหตุ) ค่ะ มีรับใหม่ผู้หญิง อายุ 14 ปี ให้ประวัติขาดประจำเดือน ประมาณ 3 เดือน เมื่อเช้าสิ้นลมในท้องน้ำ ปวดท้องมากและมีเลือดออกทางช่องคลอด ที่ ER มีไข้หนาวสั่นเดียวส่งเข้าป็นะคะ”

หลังจบการสนทนาฉันสั่งให้ผู้ช่วยเหลือคนไข้เตรียมเตียงและอุปกรณ์ให้พร้อม ประมาณ 30 นาที ก็มีเสียงดัง “เอ๊ยด ะ” ของล้อรถเข็นเสียดสีกับพื้นเคลื่อนเข้ามาในตึก บนรถเข็นนอนที่ทำด้วยเสาเตนเลส มีหญิงวัยรุ่นรูปร่างผอมบางจนสังเกตเห็นเส้นเลือดที่ปูดโตนูนขึ้นมาจากหลังมือทอดยาวลดเลี้ยวไปตามลำแขน ริมฝีปากสีน้ําริ เสียงกักพันดัง “ก๊อด ะ” หน้านิ้วคิ้วขมวด นอนตัวงอจนเข้าเกือบจะชิดอก มือสองข้างกุมอยู่ที่หน้าท้อง ปลายเท้าจิกที่นอนที่ทำด้วยใยมะพร้าวจนเป็นรอยบุ๋ม สวมผ้าถุงสีน้ำเงินเก่า ๆ แต่สามารถมองเห็นคราบเลือดแดงฉาดเกือบทั่วไปทั้งผืน กลิ่นคาวเลือดคละคลุ้งลอยเข้าจมูก ถึงแม้ว่าจะเป็นกลิ่นที่สดดมจนเคยชินแต่ก็ต้องผะพะหน้าหนี ช่าง ะ รถเข็นนอนคนไข้มีผู้ขายอายุรุ่นราวคราวเดียวกันคอยกุมมืออยู่

เมื่อพนักงานเปลเข็นคนไข้ถึงเตียงนอน ฉันเข้าทักทาย “คุณสุชาดาใช่มั๊ยค่ะ” ไม่มีเสียงตอบมีเพียงพยักหน้ารับ ฉันเชิญญาติออกด้านนอกและดึงม่านปิดให้มิดชิดยังไม่ทันเปลี่ยนเสื้อผ้าเป็นชุดคนไข้ก็มีตัวเด็กคลอดออกมาทั้งที่มีสายสะดือติดอยู่ นอนแน่นิ่ง ใช้นิ้วชี้และนิ้วกลางคลำบริเวณหน้าอกซ้ายไม่พบการเต้นของหัวใจ ฉันใช้เชือกเส้นเล็ก ๆ ผูกสายสะดือแล้วตัดด้วยกรรไกรอันคมกริบจนตัวเด็กกับรขาออกจากกัน ยังคงเหลือรกติดค้างอยู่ภายในโพรงมดลูก หลังได้ประเมินสัญญาณชีพก็พบว่า ความดันโลหิตต่ำ ชีพจรเต้นเร็ว อุณหภูมิร่างกายสูง ฉันคิดอยู่ในใจว่าคนไข้ น่าจะติดเชื้อ ไม่ได้การละต้องรีบรายงานหมอด่วน ถ้าปล่อยไว้ต้องแยแ่น ะ

“คุณสุชาดาไปทำอะไรมาหรือเปล่านั้น”

สุชาดานิ่งเงียบ หันหน้าหนี ใช้มือปาดน้ำที่ไหลจากตา ถึงแม้ไม่เสียงตอบจากสุชาดา ประสพการณ์การทำงานที่ผ่านมาทำให้ฉันรู้ได้เลยว่านี่เป็นคำตอบหนึ่งของคนที่ทำแท้ง ฉันจึงไม่ได้เคี้ยวเชิญต่อ แต่ทั้งคำถามไว้เพียงเท่านั้น หันมาเรียกน้องผู้ช่วยเหลือคนไข้แทน

“สนใจมาช่วยพี่เปลี่ยนเสื้อผ้าคนไข้หน่อย พี่จะรับรายงานหมอ”

โชคดีที่หมอเวรเช้าตรวจเยี่ยมเร็ว ทำการขุดมดลูกเพื่อเอาเศษรกที่ค้างอยู่ภายในโพรงมดลูกออกและให้ยาปฏิชีวนะที่ครอบคลุมทำให้เด็กหญิงที่ยังไม่สามารถทำบัตรประชาชนได้เพราะอายุเพียง 15 ปีไม่ถูกต้องตามกฎหมายและมีโอกาสที่จะตั้งท้องได้ใหม่ในวัยอันสมควร

วันรุ่งขึ้น ฉันเข้าไปเยี่ยมสุชาดาที่เตียงเพื่อสอบถามอาการโดยทั่วไป และร้องขอให้เธอแจ้งให้ผู้ปกครองทราบว่าเธอได้เข้านอนโรงพยาบาล เธอไม่อยากบอกให้แม่รู้กลัวแม่เสียใจ ฉันไม่ได้บีบบังคับได้แต่เพียงให้ข้อคิดกับเธอว่า แม่ทุกคนพร้อมที่จะให้อภัยลูกได้เสมอไม่ว่าลูกจะทำผิดร้ายแรงแค่ไหน สุชาดालองคิดดูนะถ้าแม่ของสุชาดามารู้ทีหลังว่าลูกเจ็บป่วยปางตายแต่ไม่ได้มาดูแลแม่ของสุชาดาจะเสียใจมากแค่ไหน ฉันเอื้อมมือไปจับแขนของเธอเบาๆ และเดินจากมาปล่อยให้เธอได้ใช้เวลาอยู่กับตัวของเธอเอง

เช้าวันถัดมาฉันได้เห็นภาพผู้หญิงสูงอายุคนหนึ่งยืนอยู่ข้างเตียงกำลังใช้มือข้างหนึ่งลูบหัวของสุชาดาอยู่จึงได้เข้าไปทักทาย เธอได้แนะนำให้ฉันได้รู้จัก “นี่แม่ของหนูเองค่ะ”

เราได้พูดคุยกัน แม่ของเธอเล่าว่าลูกสาวอยากเข้ามาเรียนในเมือง ก็เคยบอกกับลูกว่าค่าใช้จ่ายมันแพงพอกับแม่ก็ทำอะไรทำนาเงินทองก็มีไม่มากแล้วผู้หญิงตัวคนเดียวจะอยู่อย่างไร แต่ลูกสาวยืนยันว่าสามารถดูแลตนเองได้ อีกอย่างก็อยากให้ลูกได้เรียนหนังสือจะได้ไม่ต้องลำบากเหมือนพอกับแม่จึงปล่อยให้ลูกมาทั้งที่ยังเป็นห่วงไม่คิดว่าจะเกิดเรื่องแบบนี้ขึ้นกับลูก ถ้าลูกเป็นอะไรไปก็ยังไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร หัวอกของคนเป็นแม่คงแตกสลาย

ฉันนั่งฟังแม่ของเธอเล่าอย่างตั้งใจจนจบ จึงบอกให้เธอได้สบายใจ

“ตอนนี้สุชาดาปลอดภัยแล้วค่ะ”

หลังจากได้ยาปฏิชีวนะครบ 3 วัน อาการของสุชาดาดีขึ้น ไม่ปวดท้องและไม่มีไข้ เหลือแต่เพียงเลือดออกทางช่องคลอดบ้างเล็กน้อยถือว่าเป็นอาการปกติหลังขุดมดลูก หมอได้อนุญาตให้สุชาดากลับบ้านได้เรื่องราวไม่ได้จบเพียงแค่นั้น ค่ารักษาพยาบาลทั้งหมดของสุชาดาประมาณ 5,000 บาท สุชาดามี

บัตรทอง (บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า) ซึ่งเป็นบัตรของโรงพยาบาลต่างอำเภอเวลาจะใช้ต้องมีใบส่งตัวที่เขียนโดยหมอแนบมาด้วยแต่สุชาดาไม่ได้ไปโรงพยาบาลที่ระบุไว้ในบัตรมาก่อนเนื่องจากมาเรียนหนังสืออยู่ที่นี้ ถ้าไม่มีใบฉุกเฉินจะต้องชำระเงินเอง สีน้าของแม่สุชาดากลับมาเศร้าหมองอีกครั้ง

“ช่วยหน่อยเถอะหมอ ฉันไม่มีตังค์ ตอนนี้มีติดตัวมาแค่ 500 บาทเอง”

“ป้าลองหามาช่วยโรงพยาบาลอีกหน่อยได้มั๊ยคะ”

“ฉันก็ไม่รู้จะไปหยิบยืมใครเค้ามาให้”

จากคำพูดของแม่สุชาดาในตอนนี้อย่างไรก็ได้เคยคุยกันมาก่อนบ้างแล้ว ทำให้ฉันรู้ว่ามันเป็นเรื่องยากเหมือนกันที่จะสามารถหาเงินมาให้มากกว่านี้ได้ จึงกลับไปทบทวน ไตร่ตรอง คำว่า “ฉุกเฉิน” อีกครั้ง

“ปวดท้องมากและมีเลือดออกทางช่องคลอด มันก็ฉุกเฉินไม่ใช่หรือ” ฉันจึงตัดสินใจเขียนใบฉุกเฉินให้แม่ของสุชาดาเพื่อแนบกับหลักฐานสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรทองนำไปที่ห้องตรวจสอบสิทธิ เจ้าหน้าที่ห้องตรวจสอบสิทธิประทับตราให้ใช้สิทธิได้

ก่อนกลับสุชาดาและแม่เดินเข้ามายกมือไหว้ฉันและเพื่อนร่วมงานทุกคน

“ขอบคุณหมอทุกคนมากเลยนะคะ”

ฉันเฝ้ามองสองคนแม่ลูกเดินไปจนลับประตู โดยแอบปลื้มอยู่ในใจว่าได้ส่งเด็กผู้หญิงคนหนึ่งกลับสู่อ้อมอกแม่อย่างปลอดภัย และได้ส่งทรัพยากรมนุษย์คนหนึ่งกลับเข้าสู่สังคมเพื่อมีชีวิตในการช่วยเหลือผู้อื่นต่อไป

เกี่ยวกับผู้เขียน :

จิลาวรรณ แดงเขียว ปัจจุบันประจำอยู่ที่โรงพยาบาลเพชรบูรณ์

จังหวัดเพชรบูรณ์

ออทิสติกแชมป์เปียน

เสียงเปียนโนฝีมือระดับอนุบาลที่ลอยออกมาจากหลังประตูตรงหน้า ทำให้มั่นใจว่ามาถูกที่แล้ว ก่อนที่จะชะเง้อหน้าตามแรงมือที่ผลักประตูเพื่อพาตัวเองเข้าไปด้านใน รอยยิ้มผุดขึ้นบนใบหน้าหลังภาพที่เห็นชัดเจนขึ้นจนเต็มตา เด็กชายผิวคล้ำตัวจ้ำม่ำกำลังตั้งใจกดคีย์เปียนโนด้วยนิ้วเล็ก ๆ อย่างตั้งใจ โดยไม่ได้สนใจแขกผู้มาเยือนเลยสักน้อย

“สวัสดีครับคุณครู” เสียงทักทายอย่างคุ้นเคยจากผู้เป็นพ่อบ่งบอกถึงการเชื่อเชิญอยู่ในที่ ทั้งที่ยังไม่ละสายตาดูออกจากนิ้วเล็ก ๆ ของลูกชายตัวน้อยตรงหน้า

ผู้มาเยือนที่ได้ชื่อว่าคุณครูมองซ้ายมองขวา ก่อนตัดสินใจเลือกเก้าอี้สีขาวตัวเล็ก ๆ ตรงมุมห้อง หย่อนตัวลงพลาจอดนิกถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาไม่ได้

เช้าวันหนึ่ง ปรากฏครอบครัวเล็ก ๆ ที่ผู้พบเห็นต่างก็รับรู้ได้ว่า ความทุกข์ใจที่แบกไว้เต็มสองบ่าของผู้เป็นพ่อเป็นแม่ ก็คือเจ้าลูกชายตัวน้อยที่วิ่งไล่จับกันพร้อมกับเสียงตะโกนเรียก ซึ่งก็เดาได้ว่าต้องเป็นชื่อเจ้าลิงน้อยคนนั้นแน่ ๆ ลูกชายที่ไม่ได้รับรู้ว่าใครจะไล่ตาม ส่งภาษาต่างดาวสลับกับเสียงหัวเราะร่า พร้อมกับสีหน้าที่ดูมีความสุขสนุกสนาน กว่าที่จะครบตัวกันมาได้ก็เล่นเอาเหงื่อตกไปตามกัน

วันนี้พ่อกับแม่ได้ตกลงใจว่าเราจะเผชิญความจริงกันเสียที หลังเก็บลูกไว้ในบ้านดูแลกันเองจนสุดปัญญา แล้วก็เห็นว่าแม้แต่จะแย่ง การต้องพาลูกมาพบกับจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น ต้องอาศัยความกล้าหาญและเตรียมใจมาไม่น้อยสำหรับคนเป็นพ่อและแม่

วันนี้ลูกอายุ 2 ขวบกว่าแล้ว ยังไม่มีเสียงที่เป็นภาษาคนออกมาจากปาก มีแต่เสียงแปลกหูที่ไม่สามารถเรียกได้ว่าเป็นภาษา กับอาการกรีดเมื่อถูกขัดใจเท่านั้นที่เป็นการสื่อความหมายของลูกน้อย อีกทั้งแววตาลูกเหมือนจะมองทะลุผ่านพ่อกับแม่ทั้งที่อยู่ตรงหน้ากลายเป็นอากาศไม่มีตัวตน ฟังหรือเปล่าก็ไม่รู้เพราะลูกไม่เคยตอบสนองต่อเสียงเรียกชื่อตัวเองเลยสักครั้ง กับอะไรต่อมิอะไรอีกมากมายที่ลูกคนอื่นทำได้แต่ลูกคนนี้ไม่เคยทำ ทุกข์ที่แบกอยู่บนบ่ายิ่งหนักอึ้งกว่าเดิม เมื่อได้รับคำพิพากษาจากระดับปรมาจารย์ว่าลูกเป็น “ออทิสติก” พร้อมกับน้ำใส ๆ ที่ล้นออกมาจากเบ้าตาทั้งสองข้างอย่างช่วยไม่ได้ของผู้เป็นแม่

ตารางเวลาสำหรับการฝึกเพื่อกระตุ้นพัฒนาการ ปรับพฤติกรรม แก้ไขการพูด ของหนุ่มน้อยถูกกำหนดขึ้นและต้องการความสม่ำเสมอ แม่ตัดสินใจทำงานเพื่อเอาเวลามาดูแลลูกอย่างใกล้ชิด เรียนรู้วิธีฝึกลูกจากทุกคนที่แม่เห็นว่าเป็นประโยชน์ เวลาทุก ๆ นาทีไม่ควรผ่านไปอย่างเปล่าดายในความรู้สึก

ของแม่ หนูมน้อยออกทิสติกถูกฝึกตั้งแต่การนั่งอยู่กับที่ โดยเริ่มจากเก้าอี้ตัวเล็ก ๆ ล็อกเข้ามอมเพื่อให้อยู่กับที่ได้ระยะหนึ่ง ก่อนจะเริ่มเข้าบทเรียนต่อไป การฝึกต่าง ๆ มากมายค่อยตามมา ตั้งแต่ฝึกมองหน้าสบตา ฟังเสียงเรียกชื่อตัวเอง ทำความรู้จักว่าใครเป็นพ่อเป็นแม่ แบนมือขอ โบกมือไม่เอา สวัสดี บ้ายบาย หยิบของชิ้นใหญ่ไปจนถึงชิ้นเล็ก ๆ ที่ต้องอาศัยทักษะมากขึ้น ฝึกร้อยลูกปัดเพื่อให้เกิดสมาธิเนิ่นนานขึ้นตามจำนวนลูกปัดที่ผ่านเส้นเชือกลงไป กิจกรรมแต่ละวันผ่านไปอย่างเพลิดเพลิน ความท้อแท้ผุดขึ้นกลางใจของผู้เป็นแม่ เพราะผ่านมาร่วมเดือนแล้วยังไม่ค่อยเห็นความหวังว่าลูกจะดีขึ้นสักเท่าไร สิ่งที่ดีขึ้นในเวลานี้มีเพียงแค่ว่า ลูกหยุดร้องเมื่อต้องมาเรียนกับคุณครูทั้งหลายเท่านั้น เพียงแต่คุณครูของลูกวันนี้อยู่ในโรงพยาบาลเท่านั้นเอง

“ท้อไม่ได้” เสียงตะโกนก้องอยู่ในใจแม่ แล้วความอดทนของแม่ที่เพียรฝึกลูกซ้ำซากก็เป็นผลเมื่อเวลาผ่านไป 6 เดือน หนูมน้อยเริ่มพูดตาม ออกเสียงคำที่มีความหมาย ทำตามคำสั่งง่าย ๆ ได้ รู้จักสิ่งของ สัตว์ ผัก ผลไม้ และชี้ได้ถูกต้อง สายตามีแวววิบวับอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน พ่อและแม่มีตัวตนไม่ได้เป็นอากาศที่ขวางหน้าลูกอย่างเคย วันนี้มีข่าวดีสำหรับแม่เมื่อได้รู้ว่าลูกจะได้เข้าฝึกแบบกลุ่ม มีเพื่อน และต้องเตรียมอุปกรณ์เหมือนได้เข้าโรงเรียนอนุบาล ต่างกันตรงที่ยังเป็นโรงเรียนอนุบาลที่อยู่ในโรงพยาบาลเหมือนเดิม แต่นี่ก็เป็นกำลังใจใหญ่หลวงและเป็นความสำเร็จยิ่งใหญ่ในวันนี้ของแม่แล้ว

วันแรกของการเข้าโรงเรียนจำลอง ลูกเล่นคนเดียว เล่นกับเพื่อนไม่เป็น ไม่เข้าแถว ไม่อ่านบัตรคำ ก ไก่ ไม่ระบายสี ไม่ทำอะไรทั้งนั้น ไม่อย่างเดียวกับที่ถือเป็นเรื่องดีก็คือไม่ร้อง เหนียววันแรกก็แบบนี้แหละ แม่บอกกับตัวเองอย่างคนผ่านสมรภูมิรบมาแล้ว

ลูกของแม่นานวันเข้าเด็กน้อยก็เริ่มเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ เด็กพิเศษในชั้นเรียนได้ กิจกรรมที่หมุนเวียนแต่ละวัน ทำให้พบสิ่งพิเศษเข้าจนได้ คุณครูบอกกับคุณแม่ว่าเด็กน้อยน่าจะชอบดนตรีมากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ เพราะสังเกตว่า หนึ่งนั่ง ร้องมือ และอยู่กับกิจกรรมดนตรีได้นานกว่าอย่างอื่น คุณแม่นำข่าวดีนี้กลับไปบอกกับคุณพ่ออย่างลึบโลดใจ คุณพ่อที่บั่นลูกคนอื่นให้เป็นนักเปียโนมาก่อนหน้านัก จะได้แสดงฝีมือครั้งสำคัญก็คราวนี้ เริ่มจากเพลงสำหรับเด็กที่คุณพ่อแต่งเอง โดยใช้ตัวเองเป็นสื่อสำคัญหวังจะให้ลูกเห็นพ่อเป็นของเล่นชิ้นใหม่ ได้ผลลูกดูสนุกสนานและร่วมมือกับกิจกรรมใหม่นี้เป็นอย่างดี ช่วงหลังนี้แม่สังเกตว่าลูกอารมณ์ดี ไม่ร้องกรี๊ด ๆ อย่างเคยแล้ว บรรยากาศในบ้านดีขึ้นมากเมื่อเทียบกับวันพิพากษา รอยยิ้ม เสียงหัวเราะกลับมาระบายบาง ๆ ในใจก่อความหวังหล่อเลี้ยงให้ก้าวต่อไปโดยมีอนาคตของลูกเป็นเดิมพัน

3 เดือนแล้วที่หนูมน้อยออกทิสติกของเราคนนี้ได้เริ่มกดคีย์เปียโน ภาพที่เห็นตรงหน้าวันนี้เป็นการพิสูจน์ถึงความอดทน ความตั้งใจ และกำลังใจเข้มแข็งที่ข้ามความท้อท้อครั้งแล้วครั้งเล่าระหว่างทาง

อย่างไม่ยอมหมดหวัง เสียง ดิ่ง แดง ที่ดังมาจากเปียโนในวันนี้ ทำเอาแขกผู้มาเยือนรู้สึกตื้อแน่นขึ้นมา อย่างบอกไม่ถูก

เด็กน้อยหันหน้ามามองคุณครูอย่างกับเพิ่งรับรู้การมาถึง แต่ก็ยังคงกดคีย์เปียโนต่อไปทั้งที่ละ สายตามาแล้ว ผู้เป็นพ่ออำปากค้างด้วยความทึ่งและงงปนกันไป เล่นได้ทั้งที่ไม่ได้มองที่แป้นเปียโน

ก่อนที่เสียงผู้เป็นพ่อจะดังขึ้นด้วยอารมณ์ตื่นเต้นสุดขีด “คุณครูเห็นไหม”

พร้อม ๆ กับเสียงของคุณพ่อ คุณครูก็พลอยตื่นเต้นไปด้วยกับเหตุการณ์ตรงหน้า

หลังจากนั้นการเคี้ยวเชิฐครั้งใหญ่ก็ตามมา การแข่งขันเปียโนสำหรับเด็กในวันพอบีนี้ จะต้อง มีชื่อหนุ่มน้อยยอฮิสติกของเราเข้าแข่งขันด้วยแน่นอน

นอกจากเตรียมฝีมือเปียโน คุณแม่ยังต้องเตรียมสถานการณ์อื่น ๆ อีกด้วย ตั้งแต่พาไป หอประชุมที่จะแข่งขันให้คุ้นเคย ให้ไปอยู่บนเวทีที่จะต้องแข่งจริง ซ้อมบนเวทีจริง แต่งชุดสูทผูกหู กระต่ายสีแดงซ่อมไว้ให้รู้ว่าต้องสวมชุดนี้เล่นเปียโน ทำทุกอย่างแล้ว คราวนี้ก็วัดดวงว่าทุกอย่างที่เตรียม มาจะจบลงพร้อมเสียงกรี๊ดร้องของพระเอกของเราหรือไม่

เสียงโทรศัพท์ดังขึ้นในตอนบ่ายของวันพอบี รู้สึกได้ถึงจังหวะหัวใจที่เร็วและแรงขึ้นทุกทีเมื่อเห็น ว่าผู้ที่โทรมาเป็นใคร เสียงปลายสายตื่นเต้น ดีใจจนผู้ฟังสัมผัสได้

“คุณครูคะ ป๊อกแป๊กได้แชมป์เปียโน 4 มือ รุ่นอายุไม่เกิน 5 ปีค่ะ”

ความสุข ความสำเร็จและน้ำตาในวันนี้ไม่เหมือนวันที่ผ่านมา น้ำตาแห่งความสุขได้พิสูจน์คุณค่า ของความรักที่พ่อแม่มีต่อลูก

ความอดทนไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรค กำลังใจที่ไม่มีวันหมดจากการสะสมความสำเร็จเล็ก ๆ น้อย ๆ จนกลายเป็นรางวัลแห่งความภาคภูมิใจ สู่โลกใบใหม่ที่จูงมือเดินมาด้วยกัน อย่างไม่ยอมหมดหวัง

เกี่ยวกับผู้เขียน :

พิริยาภรณ์ ประเทืองเศรษฐ์ ปัจจุบันประจำอยู่ที่โรงพยาบาล

ข้าวเหนียวถั่วดำ

เวลาประมาณ 3 นาฬิกาของเวรตึกคืนหนึ่งเป็นวันที่อากาศร้อนอบอ้าวมาก ฉันมองเห็นผู้ป่วย และญาตินอนหลับไหลไปด้วยความอ่อนล้าทำให้บรรยากาศดูเงียบสงบ แต่ฉันก็ได้ยินเสียงเครื่องปรับอากาศและพัดลมทำงานดังหึ่ง ๆ อยู่ในขณะนั้น มันยังคงทำหน้าที่ของมันเหมือนเช่นฉันก็ต้องทำหน้าที่ของฉันในคืนนี้เช่นกัน คืนนี้ไม่มีผู้ป่วยหนักหรือผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่ส่งเสียงร้องครวญครางรบกวนผู้ป่วยอื่น ดูเหมือนบรรยากาศจะเป็นใจที่จะให้ทุกคนได้พักผ่อนนอนหลับอย่างเต็มที่ในคืนนี้หลังจากทำงานเสร็จพวกเราก็จะหาของกินในช่วงเวลานี้

“ใครมีมาม่าบ้าง” ทุก ๆ คืนถ้าขึ้นเวรตึก เราจะนั่งกินมาม่า ร่วมกัน

“มีข้าวเหนียวถั่วดำอยู่ในตู้เย็น” ฉันก็ออกทันทีแล้วน้องผู้ช่วยพยาบาลก็เดินไปหยิบมาและอุ่นในเตาไมโครเวฟแล้วเราก็เริ่มกินกันด้วยความเอร็ดอร่อยรสชาติของข้าวเหนียวถั่วดำมีรสหวานมันกลมกล่อมอร่อยจับใจฉันยิ่งนัก

“ซื้อที่ร้านไหนจะอร่อยดีจัง” ฉันพูดรำพึงรำพันกับตัวเองและก็นึกถึงเรื่องราวเมื่อตอนกลางวัน

“ของหวานนี้ลูกฉันซื้อมาฝากคุณหมอค่ะ” แม่ของปีพาทย์กล่าว ฉันมองไปเห็นตรงหน้ามีถุงขนมหวานอยู่ 5 - 6 อย่างอยู่ในถุงหิ้วใส ๆ น้องพยาบาลรีบเดินไปรับและยกมือไหว้ขอบคุณในน้ำใจอันดีงามของปีพาทย์และแม่ของเขา หนึ่งในของหวานที่อยู่ในถุงฉันแอบเห็นข้าวเหนียวถั่วดำด้วย..ในความห่อหุ้มอันแอ่ที่สิ้นหวังของชีวิตแต่ปีพาทย์กลับมีน้ำใจทิ้งถุงมาให้กับพยาบาลตั้งเหมือนจะเป็นกำลังใจให้พวกเราทำหน้าที่ต่อไป

ฉันมองเห็นแสงไฟที่ส่องสว่างลอดผ่านช่องประตูในห้องแยกของผู้ป่วยที่แยกโรคเพื่อป้องกันภาวะติดเชื้อ สำหรับห้องนี้นาน ๆ ครั้งจะมีผู้ป่วยมานอน ปีพาทย์ ผู้ป่วยมะเร็งเม็ดเลือดขาว อายุ 16 ปี ได้เข้ามานอนในห้องนี้ตั้งแต่เมื่อวานตอนเย็น ฉันได้ให้การพยาบาลดูแลปีพาทย์ ยังจำได้ถึงคำพูดและถ้อยคำที่อ่อนล้าหมดกำลังใจของเขา

“ผมไม่ได้ไปรักษามาประมาณ 1 ปีแล้ว หลังจากได้รับยาเคมีบำบัดครั้งแรก”

“ผมไม่อยากไปรักษากับหมอคนอื่นอีก เพราะรักษาใครก็ตายหมดทุกคน”

“สู่มอคนเก่าไม่ได้ เสียตายจัง ที่มอไปเมืองนอก” สายตาเขาเปล่งประกายไปชั่วขณะเมื่อเอ่ยชื่อหมอคนเก่าแต่พบตาเดี๋ยวก็นิ่งลงและมีแววตาเศร้าสร้อยดังเดิม

“ผมไม่อยากไปโรงพยาบาลนี้ ถ้าผมต้องไป ผมขอตายดีกว่า” น้ำเสียงที่ท้อแท้สิ้นหวังแววตาที่แห้งผากไร้ซึ่งแวววอดใสมันทำให้หัวใจฉันหนักอึ้งและใจหายกับประโยคที่ได้ยิน ฉันรับฟังอย่างสงบ และได้พูดคุยอธิบายถึงความจำเป็นในการรักษา เขาเข้าใจดีแต่ปฏิเสธการรักษาเพราะไม่อยากพบเจอกับแพทย์คนอื่นอีก ฉันรับฟังด้วยหัวใจที่ห่อเหี่ยว

ฉันได้ส่งเวรโดยบอกเรื่องราวให้ทีมพยาบาลรับรู้และรายงานให้หัวหน้าตึกรับทราบในปัญหานี้ หัวหน้าตึกปรึกษาแพทย์เจ้าของไข้และคุยกับผู้อำนวยการในเรื่องปัญหาของผู้ป่วยที่พบและจำเป็นต้องได้รับการรักษาอย่างรีบด่วน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลใจดีมาก ให้ผู้ป่วยไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลศูนย์ในต่างจังหวัดมีรถพยาบาลไปส่งพร้อมกับมีพยาบาลไปดูแลระหว่างทาง ฉันรู้สึกถึงพลังความเมตตาที่ทีมแพทย์พยาบาลมีให้ผู้ป่วยอย่างล้นเหลือ ฉันดีใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของทีมที่ได้หาแนวทางช่วยเหลือให้เขารู้สึกปลอดภัย มีคุณค่าในตัวเองและมีพลังใจต่อสู้กับโรคร้ายนี้ต่อไป

“พรุ่งนี้จะส่งตัวผู้ป่วยไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลศูนย์ที่ต่างจังหวัดมีพยาบาลไปด้วย 1 คน” ฉันบอกกับแม่ของปีพาทย์ แวดตาที่เปล่งประกายด้วยความสุข รอยยิ้มที่สว่างสดใส ไม่ต้องบอกว่าแม่ของปีพาทย์ เธอดีใจมากที่สุดในรอบปี เธอรีบยกมือไหว้ขอบคุณฉันในทันที

“ดีใจด้วยนะคะ” ฉันพูดผ่านลำคอด้วยความรู้สึกตื้นตันใจ แม่ของปีพาทย์ เป็นผู้หญิงที่ใช้ชีวิตต่อสู้ดิ้นรนโดยลำพังในชีวิต พ่อของปีพาทย์ไปมีภรรยาใหม่ตั้งเขายังเด็กเวลาเจ็บป่วยก็ไม่ได้มาเหลียวแล

“หมอคะ ช่วยด้วยลูกฉันเหนื่อยมาก หลังถ่ายหนักเขาหายใจไม่ออก” น้ำเสียงที่ร่อนนระคนกับแววตาที่ตื่นเต้น ปนกับเสียงร้องไห้...ของแม่ปีพาทย์ ทำให้ฉันตื่นขึ้นจากภวังค์ความคิด และรีบตั้งสติวิ่งเข้าไปดู พร้อมกับช่วยพยาบาลที่เตรียมอุปกรณ์ฉุกเฉินตามไปช่วย

“ตามหมอต่วน!” ฉันตะโกนบอกน้องพยาบาลที่อยู่อีกมุมหนึ่งของห้องผู้ป่วยรวมน้องคนนั้นวิ่งเร็วมากเพื่อโทรศัพท์บอกหมอ

ภาพที่เห็นปีพาทย์เด็กวัยรุ่นรูปร่างอ้วน ตัวใหญ่ผิวซีดเหลืองมีเหงื่อซึมตามร่างกายใบหน้าขาวซีด ริมฝีปากเขียวคล้ำ เหนื่อยหอบนั่งกระสับกระส่ายอยู่บนเตียง สติเริ่มลางเลื่อนดิ้นไปมาจนฉันกลัวว่าอาจจะตกเตียงได้ ฉันรีบให้การช่วยเหลือทันที แต่ภาวะขาดออกซิเจนเริ่มตามมาฉันดูจากค่าออกซิเจนในร่างกายที่ลดลงอย่างรวดเร็ว แพทย์วิ่งมาถึงโดยทันที...วินาทีนั้นฉันรู้สึกเสียใจมาก...ถ้าย้อนเวลาได้

ฉันจะรีบให้หมอส่งผู้ป่วยไปโรงพยาบาลศูนย์..ต่างจังหวัดให้เร็วที่สุด แต่เนื่องด้วยระบบและภาระงานที่มีรวมทั้งอาการของผู้ป่วยตอนนั้นยังดีอยู่จึงทำให้เราต้องรอจนถึงวันรุ่งขึ้น..แต่อาการผู้ป่วยตอนนี้มันทำให้ฉันคิดหนักมากเหลือเกินพร้อมกับจิตใจที่ปวดร้าว..กับสิ่งที่พบเจอ..ในขณะนี้..

“หอบมากขนาดนี้ต้องใส่ท่อช่วยหายใจนะคะ” แพทย์เจ้าของไข้บอกกับแม่ของปีพาทย์

“ต้องส่งตัวไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลศูนย์ในจังหวัดนะคะ” ฉันทธิบายให้ญาติเข้าใจในระบบการดูแลผู้ป่วยหนักและการส่งต่อ

“ไม่ไปโรงพยาบาลนี้ ถ้าจะไปผมขอตายดีกว่า”เสียงแหบแห้งส่งผ่านลำคอของปีพาทย์พร้อมกับร่างกายที่หมดเรี่ยวแรงและทิ้งตัวลงบนเตียงนอนดังพรีบ...ความเจ็บเกิดขึ้นทุกคนมองหน้ากัน แพทย์มองสบตาฉัน ฉันมองหน้าแม่ของปีพาทย์ได้เห็นแววตาของเธอที่เต็มไปด้วยความลึกลับ หวาดหวั่น และสิ้นหวัง แม่ของปีพาทย์ร้องไห้ปานหัวใจแหลกสลาย...

“ต้องตัดสินใจแล้วนะคะจะใส่ท่อช่วยหายใจมัย เราจะได้ช่วยทันเวลา” ฉันพูดออกมาในที่สุดจิตใจร้อนรนเหลือเกินในช่วงเวลาที่แสนจะกดดันความรู้สึกในขณะนั้น..

แม่ของปีพาทย์ก้มหน้าน้ำตาไหลรินพยักหน้ายอมรับกับชะตากรรมที่กำลังเกิดขึ้น เธอทรุดนั่งลงด้วยกำลังขาที่อ่อนล้าไร้ซึ่งเรี่ยวแรงและพลังใจ เธอตัดสินใจอย่างเด็ดขาด และขอตัวออกไปจากห้องทันทีและแพทย์ก็ใส่ท่อช่วยหายใจ เสียงแม่ของปีพาทย์ร้องไห้โหยหวนอยู่หน้าประตูห้อง มันยิ่งตอกย้ำความรู้สึกสลดหดหู่ในใจของฉันยิ่งนัก และแล้วสิ่งที่ฉันกลัวก็เกิดขึ้น ปีพาทย์หยุดหายใจหลังจากใส่ท่อช่วยหายใจเสร็จ แพทย์ต้องขึ้นปั๊มหัวใจให้กับปีพาทย์ ทีมพยาบาลได้เข้ามาช่วยและทำหน้าที่ของตนเองอย่างดีที่สุด มือฉันเย็นเฉียบแต่ไม่เท่ากับผิวกายของปีพาทย์ที่เย็นยิ่งกว่า ในระหว่างที่ปั๊มหัวใจฉันอดคิดถึงข้าวเหนียวถั่วดำที่แสนอร่อยไม่ได้..ความหวานชื่นและรสชาติของมันยังติดอยู่ที่ปลายลิ้นและลำคอของฉันอยู่ในขณะนั้น ฉันเพิกเฉยมันจนอึดแล้วก็ต้องมาปั๊มหัวใจให้กับคนที่ให้ข้าวเหนียวถั่วดำ..มันช่างเป็นความรู้สึกที่ขมขื่น ลำคอฉันแห้งผากน้ำตาคลอเบ้าฉันได้แต่พยายามก้มหน้าไว้ไม่ให้มันรินไหลออกมา

“หมอจะคุยกับแม่ของปีพาทย์มัย” ฉันทถามหมอด้วยใจที่หมดหวังและแสนเศร้า

หมอออกไปคุยกับแม่ของ ปีพาทย์...เธอออกหมดแล้วร้องไห้...เธอจับมือหมอแน่นบีบมือหมออย่างหนักหน่วงเปรียบเป็นที่พึ่งสุดท้ายในยามที่หัวใจเธอแหลกสลายในขณะนี้

5 นาฬิกาของวันใหม่ ปีพาทย์ จบชีวิตลงอย่างสงบ ท่ามกลางความเสียใจอย่างสุดซึ้ง..ของทุกคน ทุกคนปลอบใจตัวเอง และบอกกับตัวเองว่า ‘เราได้ดีที่สุดแล้ว ไม่มีใครหลีกเลี่ยงความตายได้ ชีวิตเป็นของไม่แน่นอน แต่ความตายเป็นของแน่นอน นี่คือสัจธรรมของชีวิต’

ฉันมองร่างที่ไร้วิญญาณของปีพาทย์ด้วยหัวใจที่หดหู่ แสงสลัวยามเช้าลอดผ่านบานเกร็ดหน้าต่างลามเลียมาทั่วร่างของปีพาทย์ “ไปดีเถิดปีพาทย์ เราได้ดีที่สุดแล้ว” ฉันบอกเขาด้วยความรู้สึกที่เศร้าเสียใจอย่างบอกไม่ถูก

“ใครจะล้างจานให้แม่ แม่จะซื้อขนมให้ใครกิน” เสียงร้องไห้คร่ำครวญของแม่ปีพาทย์ มันช่างสะท้อนความรู้สึกฉันยิ่งนัก ทำให้หัวใจฉันถูกบีบคั้นอย่างรุนแรงระคนเจ็บปวดตามไปด้วย... ถ้าต้องเจอแบบนี้ฉันจะทำอย่างไรดี แล้วฉันก็นึกถึงใบหน้าของลูก ๆ ที่บ้าน...และคิดถึงพวกเขาอย่างจับจิตจับใจ

แสงแดดยามเช้าสว่างสดใส พร้อมกับเสียงนกร้องดังแข่งแซ่บบอกถึงการเริ่มต้นของวันใหม่ของชีวิตทุกชีวิตที่ต้องมีการเริ่มต้นและสิ้นสุด ฉันมองออกไปนอกหน้าต่างเห็นท้องฟ้าที่กว้างใหญ่ แสงสีทองสว่างตาของพระอาทิตย์ ส่องแสงรำไรเข้ามาในซอกมุมของตึก แสงอาทิตย์และกลิ่นไอความสดชื่นในยามเช้าทำให้ฉันมีพลังใจที่จะก้าวเดินต่อไปเพื่อสร้างสรรค์ความดี ความงาม เพื่อดูแลช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์และสังคมต่อไป ฉันเพิ่มพลังใจให้กับตัวเองและบอกกับตัวเองว่า “จงเข้มแข็ง” ทุก ๆ ครั้งที่ใจฉันอ่อนล้าฉันจะมองไปที่พระอาทิตย์เสมอ ทันใดนั้นสายตาของฉันก็มองไปเห็นแม่ของปีพาทย์ นั่งร้องไห้ดวงตาแดงช้ำอยู่ที่ริมระเบียงข้างซอกตึก ฉันมองภาพนั้น ด้วยความสงสารจับใจ ด้วยหัวใจของความ เป็นแม่ ด้วยความเป็นเพื่อนมนุษย์ ฉันรู้สึกเห็นใจอยากช่วยเหลือให้เขาคลายความทุกข์และให้มีพลังใจต่อสู้อย่างต่อไป นอกจากคำปลอบโยนที่มีให้ฉันจึงซงโอดไถนอุ่น ๆ ไปให้แม่ของปีพาทย์ได้ดื่ม สติของเธอเริ่มดีขึ้นและกลับมา “ปีพาทย์เขาไปดีแล้ว เราได้ดีที่สุดแล้วเขามีบุญที่ได้เกิดมา แต่บุญเขามีไม่ถึงที่จะได้ไปโรงพยาบาลศูนย์ในต่างจังหวัด ”ฉันบอกกับแม่ของปีพาทย์ เวนดิคินนี่จึงเป็นบทเรียนของการทำงานเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นให้ฉันได้จดจำ ความรักของแม่ ความปรารถนาดีที่มีให้กันของเพื่อนมนุษย์มันคงอยู่ในความทรงจำ ฉันมองเห็นความเอื้ออาทรของคนป่วยที่ท้อแท้สิ้นหวังในชีวิตแต่กลับมีจิตใจที่งดงามบอกให้แม่ซื้อขนมหวานมาฝากหมอ โดยเฉพาะข้าวเหนียวถั่วดำที่อร่อยที่สุด ทุก ๆ ครั้งที่มองเห็นข้าวเหนียวถั่วดำจะทำให้ฉันนึกถึงเรื่องราวในคืนนั้นเสมอ....

จนบางครั้งฉันไม่กล้าที่จะกินข้าวเหนียวถั่วดำอีกเลย

เกี่ยวกับผู้เขียน :

เรไร เบขุนทด ปัจจุบันประจำอยู่ที่โรงพยาบาลชุมพวง

ปลดปล่อย

บ่าย วันหนึ่ง ที่ห้องตรวจ ประตูห้องถูกเปิด คนไข้รายสุดท้ายของวัน เด็กหญิงวัยรุ่น รูปร่าง ผอม ผิวขาว หน้าตาสะสวย ผมยาวดำขลับถูกรวบไว้ข้างหลังอย่างลวก ๆ สวมเสื้อตัวหลวมโคร่ง กางเกงวอร์มสีน้ำเงิน “แต่งตัวไม่เหมือนวัยรุ่นทั่วไปเลยแฮะ” ฉันคิดในใจ มือสองข้างของเด็กหญิงจับมือ หญิงวัยกลางคน รูปร่างผอม สวมผ้าถุงสีดำเก่า เสื้อสีขาวสีหม่น เธอกุมมือเด็กสาวไว้เหมือนจะบอกว่า ไม่ต้องกลัว

“สวัสดี คะ กัลยา หมอชื่อกรกช เป็นสูติแพทย์ จากประวัติเห็นว่าหนูคล้ายกับคนที่ท้อง หมอจะ ขอตรวจว่าเป็นก้อนอะไรนะคะ” เด็กหญิงหลบตา ฉันนึกในใจ ทำไมเด็กคนนี้ดูหน้าเศร้า ๆ เหมือนมี อะไรในใจ “หือเจ้าอยู่โดยเนื้อหมอ ลูกเจ้ามันกลัว” แม่เธอพูดขึ้น ฉันคล้ายกับก้อนขนาดใหญ่ โตเลยสะดือ ขึ้นมาเกือบถึงลิ้นปี่ ภาพที่ปรากฏตรงหน้าจอ ทำให้ใจฉันเต้นแรง ฉันตั้งสติ “กัลยาจะก้อนที่หนูคล้ายกับ ไม่ใช่มะเร็งนะคะ แต่..... หนูกำลังจะมีน้อง ตอนนี้ได้ 8 เดือน แล้ว ลูกสาวนะคะ สุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ดี นี่ใจคะหัวใจเด็กเต้น” ฉันชี้ไปที่หน้าจอพร้อมกับหันไปมองแม่ของกัลยา ที่ตอนนี้สายตาจับ จ้องอยู่ที่ภาพของทารกในครรภ์ ดวงตาฉายแววรุ่งนงปนความผิดหวัง เธอหันไปมองลูกสาวที่นอนบนเตียง เด็กสาวหลบตาเม้มปากแน่น สองมือมือจับกันกันบิดไปมา เธอลุกขึ้นยืนนิ่ง ขยับตัวเข้าหาแม่ มือทั้งสองโอบรอบคอ ชบหน้ากับไหล่แม่ เริ่มร้องไห้เสียงดังขึ้น “แม่ หลับฮู้” สอง แม่ลูกกอดคอกัน ร้องไห้ เหมือนมีแค่สองคนในห้อง ฉันยืนนิ่งไม่รู้ว่าพูดอะไร เหมือนมีอะไรมาจุกคอกอ “ลูกเจ้าบอเคยมี ใครจะท้องได้ยะได๋หมอ” ฉันหันไปมองหน้ากัลยา เด็กหญิงก้มหน้า ไหล่ทั้งสองกระเพื่อมเบา ๆ ตาม จังหวะการสะอื้นไห้ เหมือนเด็กที่ทำผิดแล้วโดนผู้ใหญ่จับได้ “ถ้าคุณแม่ไม่ว่าอะไร ขอหมอคุยกับน้อง 2 คนได้มั๊ยคะ”

กัลยามีพี่น้อง 3 คน เธอเป็นน้องคนสุดท้อง พี่สาวแต่งงานมีครอบครัวย้ายไปอยู่บ้านสามี ส่วน พี่ชายไปทำงานต่างจังหวัด นาน ๆ ครั้งจึงจะกลับบ้าน ที่บ้านจึงมีเพียงเธออยู่กับพ่อแม่ เธอเรียนหนังสือ ชั้น ม. 5 เกรดเฉลี่ยเกิน 3.5 ทุกเทอม ในห้องมีแต่เพื่อนผู้หญิง เลิกเรียนก็กลับมาอยู่บ้าน วันหยุดก็ไม่ ค่อยไปไหนเพราะต้องช่วยพ่อแม่ทำสวน แล้วใครเป็นพ่อของเด็กในท้องล่ะ ?

“หนู เป็นเด็กดีมาก ตอนนี้อนุคงจะมีความทุกข์ใจมาก หมออยากช่วยหนูจริง ๆ มีอะไรที่ หนูอยากจะทำเล่าให้หมอฟังมั๊ย หมอสัญญาว่าสิ่งที่เราคุยกันเราจะรู้กันแค่สองคน” ฉันพูดพร้อมกับเอื้อมมือ ไปจับมือกัลยา มือเธอเย็นเฉียบ ฉันปล่อยให้ความเจ็บรอบคลุม และรอคอยอย่างใจจดใจจ่อที่จะได้ยิน คำพูดใดใดหลุดจากปากเธอ “ทำไม เหตุการณ์นี้มันต้องเกิดกับหนู พี่สาวหนูก็ท้อง เรียนไม่จบ

หมอมะ.... หนูจะได้เรียนหนังสือต่อมัธยม” ฉันทอนหายใจ “หนูจะได้เรียนหนังสือแน่นอน หนูบอกหมอ ได้มั๊ยว่าเกิดอะไรขึ้น” ครั้งนี้ความเงียบกินเวลานานยิ่งกว่า เด็กสาวก้มหน้า ตัวอ หลังงุ้ม มีเสียงลอดออกจากริมฝีปากเบา ๆ “มันเกิดที่บ้านหนู เพื่อนข้างบ้านรู้จักกันตั้งแต่เด็ก.....” เด็กหญิงหยุดพูด ตัวเริ่มสั่นสะท้าน ปากสั่น เสียงสะอื้นเบา ๆ ขอบตามีน้ำตาเริ่ม 2 ข้าง “เค้ามาขอให้หนูสอนทำรายงาน จากนั้น เค้าก็ทำหนู” หลังจบประโยค เด็กสาวร้องเสียงดังขึ้น สะอื้นตัวโยนพร้อมกับเสียงพูดที่ขาดหายไปเป็นช่วง ๆ “หนูเกลียดเค้า.....ทำไมเค้าทำกับหนูแบบนี้” น้ำเสียงตัดพ้อ ต่อว่า น้อยใจในโชคชะตากรรมของตัวเอง

ฉันทอนนั่งตัวแข็ง พยายามสะกดอารมณ์ตัวเองไม่ให้ร้องไห้ เอื้อมมือที่สั่นน้อย ๆ ไปจับไหล่ กัลยา เด็กสาวที่อยู่ข้างหน้าเหมือนเด็กตัวน้อย ร้องไห้เสียงดังเหมือนอยากให้ความทุกข์ที่อัดแน่นอยู่ในใจ ถูกขับออกมาพร้อมกับเสียงร้องไห้ และน้ำตาที่ไหลออกมาเป็นสาย

ประตูห้องตรวจปิด คนไข้คนสุดท้ายของวัน ฉันทอนนึกา ถอนหายใจ ฉันทใช้เวลากับคนไข้ไปเกือบชั่วโมง

หลายวันผ่านไปขณะตรวจคนไข้ น้องแพทย์ฝึกหัดคนหนึ่งพูดขึ้นมา “พี่คะ จำคนไข้ เด็กผู้หญิงที่หนูส่ง consult ไปทำอัลตราซาวด์อาทิตย์ก่อนได้มั๊ยคะ น้องเค้าคลอดแล้วนะคะเมื่อวาน ตอนเย็น นอนอยู่ที่เตียง 22 นะคะ” มีแต่ความว่างเปล่าเมื่อเราเดินไปที่เตียง ฉันทใจหายวาบ แม่ทิ้งลูกหรือ? เสียงพยาบาลที่ตาม round พูดขึ้น “คนไข้ไปเยี่ยมลูกที่ตึกเด็กคะหมอ เด็กหนัก 2100 กรัม หมอเด็กให้สังเกตอาการที่ตึกเด็กคะหมอ” ฉันทอนหายใจด้วยความโล่งอก

ใน ห้องเด็กอ่อน ฉันทกวาดสายตามองไปรอบ ๆ แสบไม่เชื่อสายตาตัวเอง กัลยาในชุดคนไข้สวมหมวกสีขาว สวมถุงเท้าเหมือนคุณแม่หลังคลอดกำลังอุ้มลูก ทารกน้อยแม้จะตัวเล็กแต่ดูแข็งแรง กำลังดูดนมจากอกแม่อย่างมีความสุข ใบหน้าคุณแม่มีรอยยิ้มที่ฉันทเห็นในวันนี้ ซ้ำแตกต่างจากวันแรกที่เรารู้จักกันอย่างสิ้นเชิง เธอมองลูกในอ้อมอกด้วยสายตาแห่งความรัก ความอ่อนโยน มีรอยยิ้มบาง ๆ ตรงมุมปาก ข้าง ๆ คุณแม่ของกัลยา ซึ่งตอนนี้กลายเป็นคุณยาย และชายวัยกลางคนน่าจะเป็นพ่อของกัลยา ทั้งสองยืนยิ้มมองหลานด้วยความชื่นชม เด็กหญิงละสายตาจากลูก ยิ้มมองมาที่ฉันท “สวัสดีคะคุณหมอ”

กัลยา หยุดเรียนเพื่อมาเลี้ยงลูก คุณครูและเพื่อน ๆ มาเยี่ยมให้กำลังใจเธอ พร้อมกับบอกว่าถ้าเธออยากกลับไปเรียนหนังสือเมื่อไรก็ได้ ส่วนครอบครัวของฝ่ายชายไม่ยอมรับ และยื่นคำขาดให้ตรวจ DNA เด็กถ้าต้องการให้รับผิดชอบ “ไม่เป็นไรหมอ หนูไม่อยากให้เค้าเป็นพ่อของลูกหรอกคะ” เธอพูดน้ำเสียงไม่ได้แสดงความโกรธแค้นใดใด

ถ้า กัลยาไม่ได้เป็นคนใช้รายสุดท้ายในวันนั้น และฉันไม่ได้มีเวลาให้เธอมากพอ ความทุกข์ทรมานใจที่อยู่ภายใต้ใบหน้าที่เศร้าสร้อยคงไม่ถูกปลดปล่อย วันนี้กัลยาไม่เพียงแต่ให้กำเนิดบุตรสาวหน้าตาน่ารัก แต่เธอยังให้กำเนิดจิตวิญญาณของความเป็นแม่อีกด้วย

เกี่ยวกับผู้เขียน :

พญ.กรกช จิระภากร ปัจจุบันประจำอยู่ที่โรงพยาบาลลำพูน จังหวัด
ลำพูน

.....

กระแสแห่งความคิด จิตใจอันเบิกบาน

ถ้าท่านได้อ่านหนึ่งในสุดยอดวรรณกรรมคลาสสิกของฝรั่งเศส เรื่อง “เหยื่ออธรรม” ท่านจะได้เห็นตัวอย่างของการกตัญญูจากผู้ที่เรียกตัวเองว่าเป็นมนุษย์ด้วยกัน

แม้เราไม่ได้อ่านวรรณกรรมดังกล่าว แต่เรื่องราวของผู้ด้อยโอกาสที่ถูกข่มเหงรังแกจากบุคคลหรือจากระบบที่ไม่เข้าที่ของสังคม ก็ผ่านเข้ามาให้เราได้รับรู้อยู่เป็นระยะ

การปฏิบัติงานด้านบริการสุขภาพ นอกจากจะได้ช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยแล้ว ยังได้รับรู้ทุกข์ของผู้คน ได้สร้างเครือข่ายในสังคมไว้มากมาย เป็นผู้ที่ได้รับการเคารพนับถือและไว้วางใจ จึงเป็นศักยภาพอันยิ่งใหญ่ที่สามารถช่วยผ่อนคลายทุกข์ของเพื่อนมนุษย์ได้

น้องบวง เป็นคนหนึ่งในข่ายโยของพลังอันยิ่งใหญ่ ที่เป็นที่ระลึกถึงของกะนาทุครั้งที่ต้องการความช่วยเหลือ และกะนาก็ไม่เคยผิดหวัง ขณะที่ในสายตาของน้องบวง กะนาต่างหากคือผู้ยิ่งใหญ่

ผลลัพธ์ของความยุติธรรมในสังคมกลายมาเป็นตราบาปของสังคมมนุษย์อันยาวนาน ฝ่ายหนึ่งได้ ฝ่ายหนึ่งเสีย ฝ่ายหนึ่งยึดเยียดให้ อีกฝ่ายหนึ่งต้องรับเพราะไม่มีทางเลือกอื่น ข้าเดิมด้วยระบบของสังคมที่มีเจตนาที่จะให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข แต่กลับกลายเป็นการซ้ำเติมจนผู้คนเกิดการประพฤติกรรมไปในทิศทางที่ก้าวร้าว เป็นเสมือนปัญหาสังคม

หากแต่จิตใจของคนเหล่านั้นยังคงมีพื้นที่ของความดีงามเหลืออยู่ อาจจะมากกว่าที่เราเห็น เพียงแต่เราให้อโอกาส ดังเช่นที่ปรีชาได้รับ ใช้ความอดทน แปลงความหวาดระแวงเป็นความไว้วางใจ ขจัดเงื่อนไขที่ย่ำยศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ลง เราก็จะได้พบความยิ่งใหญ่ในหัวใจของปรีชา คนที่ดูเหมือนเป็นคนธรรมดาๆ คนหนึ่ง คนที่ระบบของสังคมโยนเอาตราบาปไว้ให้เขา จะนำเสียดายเพียงใดหากเราไม่ได้เห็นหรือไม่ได้รับการทำหน้าที่ลูกที่ดีต่อบุพการีของปรีชา การรับรู้นี้จะเชื่อมต่อเราทุกคนเข้าด้วยกัน ได้เห็นภาระร่วมที่เรามีอยู่ และเตือนสติให้เรากลับไปทำหน้าที่ของตัวเอง

บางครั้ง ความตระหนักในการทำภาระหน้าที่กลับเป็นตัวบั่นทอนสุขภาวะ โดยเฉพาะเมื่อเกิดการบาดเจ็บหรือสูญเสียขึ้น ความกังวลและความคาดหวังทำให้ผู้ป่วยมีความเจ็บป่วยทางด้านจิตใจเพิ่มขึ้นดังในกรณีของวีรยุทธ์

การเป็นเพื่อนคุย คุยกันเรื่องความชอบ ความเชื่อ เป็นที่ให้ผู้ป่วยปรับทุกข์ เสมือนปรับทุกข์กับญาติ กลายเป็นยาสมานความเจ็บป่วยชั้นเลิศ ที่ฟื้นฟูความเชื่อมั่นของวิรยุทธกลับคืนมา จนสามารถกลับมาทำงานอันละเอียดอ่อนคือการซ่อมนาฬิกาได้ดังเดิม แม้จะสูญเสียนิ้วชี้ไป นี่คือการที่เราช่วยให้ผู้ป่วยเยียวยาตัวเอง ทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตรให้แก่ผู้ป่วย แล้วที่เหลือผู้ป่วยจะจัดการกับตัวเอง

ไม่เพียงการทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตรด้วยตนเอง ในกรณีของโรคเรื้อรังบางประเภท เราจำต้องอาศัยคนใกล้ชิดของผู้ป่วยคอยช่วยเป็นกัลยาณมิตรด้วยเช่นกัน แม้บางครั้งอาจจะไม่ใช่ญาติดังเช่นที่สมุทยและภรรยา เด็กซาโคชื่ออย่างสุหนักรู้จักมีอาการดีขึ้น ทั้งนี้ก็ด้วยความอดทนของน้องหนอย ซึ่งพยายามที่จะหาสารพัดวิธีให้สุหนักรู้สึกสบายอย่างต่อเนื่อง ความไม่ย่อท้อต่อความล้มเหลว ทำให้ประตูทางออกเปิดให้เห็นในที่สุด หรือการที่พยาบาลจิตเวชชักชวนให้เพื่อนบ้านรับฟังปัญหาของบ้าน้อย ก่อนที่จะเพิ่มความเหงาให้บ้าน้อยด้วยคำพูดเพียงว่า “อย่าคิดมาก คิดไปทำไม เรื่องแค่นี้”

ผู้ที่รู้ปัญหาและคำตอบดีที่สุด อาจเป็นผู้ป่วยด้วยกันเอง ดังคำถามแรกที่คุณบีถามคุณอ้อมที่บาดเจ็บ กระดูกต้นคอหักจนเป็นอัมพาตทั้งแขนขวาว่า “ตัดเล็บเองรึยังคะ” คำถามง่ายๆ กับเรื่องง่ายๆ แต่อาจจะถูกละเลยจากพวกเราที่อยู่ในวิชาชีพ แต่สิ่งที่ซ่อนอยู่ในคำถามนั้นก็คือ “อย่าปล่อยให้อันอื่นมาทำให้เราช่วยตัวเองไม่ได้ ในสิ่งที่เราน่าจะทำได้” เป็นความเชื่อพื้นฐานที่จะเป็นพลังสำคัญของการดำเนินชีวิต จนทำให้อ้อมสามารถช่วยตัวเองได้ ขึ้นรถไฟฟ้าคนเดียวได้ และจะกลับไปทำงานเป็นสาวม้นในบริษัทอีกครั้งหนึ่ง

บ่อยครั้งที่ทีมผู้ให้บริการได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมช่วงสุดท้ายของชีวิตผู้ป่วย ได้เห็นปิติร่วมกันของครอบครัว ได้รับเกียรติให้ร่วมเดินไปในขบวนอันศักดิ์สิทธิ์

ในการทำหน้าที่ช่วยเหลือคนอื่นนั้น บางครั้งเราก็เจ็บป่วยไปโดยไม่รู้ตัว เพื่อนผมคนหนึ่งบอกว่า “เรื่องของ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้เสียหายทางการแพทย์ เป็นเรื่องของคนไข้ทะเลาะกัน” ทุกคนที่อยู่รอบวงนั้งอ้าปากค้าง ไม่เข้าใจความหมายของผู้พูด มาถึงบ้างอ้อเมื่อเพื่อนเฉลยว่า “ตอนที่หมอตตรวจคนไข้ 30 คนแรกนั้นยังเป็นหมอยู่ แต่หลังจากนั้นคนตรวจก็กลายเป็นคนไข้ไปด้วยอีกคนหนึ่ง”

ผู้เยียวาก็จำเป็นต้องได้รับการเยียวยา เพื่อสามารถทำหน้าที่เยียวยาผู้อื่นต่อไป

เรื่องของลุงจุกเป็นบทเรียนสอนว่า มันเป็นเรื่องราวต่างหากที่ก่อให้เกิดการเยียวยา มิใช่เพียงคำพูดที่ผู้ป่วยมาบอกกับเรา เรื่องราวนั้นเป็นเสมือนสายสัมพันธ์ระหว่างเรากับผู้ป่วย เรื่องราวนั้นสะท้อนการรับรู้ของผู้ป่วยต่อความตั้งใจในวิชาชีพของพวกเรา เรื่องราวนั้นอาจจะอยู่ในความทรงจำของผู้ป่วยโดยที่เราไม่ได้รับรู้ เรื่องราวนั้นมีความหมายมากขึ้นเมื่อเรารู้คุณค่าและความหมายแห่งชีวิตของผู้ป่วยแต่ละรายซึ่งมีผู้คนรายล้อมอีกมาก

ขณะที่คุณอ้อมเป็นที่พึ่งของบ้าน้อย บ้าน้อยก็เปิดโอกาสให้คุณอ้อมได้สัมผัสถึงความดีงามในผู้คน เชื่อเชิญให้ความดีงามนั้นแสดงตัวออกมา และกลับกลายเป็นคำตอบว่า เราอยู่ไปเพื่อใคร

หรือขณะที่ปลอบใจแม่ของปีพาทย์ซึ่งเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว ก็เกิดการบทเรียนได้จดจำ

ความรักของแม่ ความปรารถนาดีที่มีให้กับของเพื่อนมนุษย์มันคงอยู่ในความทรงจำ ฉันมองเห็นความเอื้ออาทรของคนป่วยที่ท้อแท้สิ้นหวังในชีวิตแต่กลับมีจิตใจที่งดงามบอกให้แม่ซื้อขนมหวานมาฝากหมอ โดยเฉพาะข้าวเหนียวถั่วดำที่อร่อยที่สุด ทุก ๆ ครั้งที่มองเห็นข้าวเหนียวถั่วดำจะทำให้ฉันนึกถึงเรื่องราวในคืนนั้นเสมอ....

เรื่องของคุณค่าและความหมาย มาสัมพันธ์กับเรื่องของความเชื่อ ซึ่งบางครั้งความเชื่อนั้นอาจจะก่อให้เกิดการตัดสินใจที่พรากชีวิตหนึ่งไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ดังกรณีความเชื่อของชาวบ้านนาแล้งต่อการเจ็บป่วยของยายบุญมา อาศัยความมุ่งมั่นของหน่วยกู้ชีพจึงสามารถค้นหาวานที่ไม่มีใครอยากบอกได้พบ อาศัยการขอร้องด้วยท่าทีสุภาพนุ่มนวลจึงได้มีโอกาสช่วยชีวิตยายบุญมา ทั้งนี้ก็ด้วยการมองด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ และนี่คือบทวรรณกรรมแห่งชีวิตที่มีคุณค่าอย่างยิ่งของปรีชา แห่งบรปือ

ผมพิจารณาที่ร่างอันน่าเวทนาของคุณยายและเด็กน้อยผู้นำสารอีกครั้ง ผมก็นึกถึงแม่ของตนเองขึ้นมาจับใจ ถ้าร่างหญิงผู้นี้คือแม่ผมและเธอต้องตายไปโดยไม่สมควรตายผมจะรับได้มั๊ย ทนได้หรือเปล่า ผมครุ่นคิดและตั้งคำถามในใจ สิ่งที่ผมเห็นข้างหน้าตอนนี้ กระตุ้นให้ผมตั้งใจและมุ่งมั่นว่ายายจะตายไม่ได้เพราะหลานยายอยู่ไม่ได้แน่ ๆ ถ้าไม่มียาย แล้วเด็กคนนี้จะทำอย่างไรต่อไป อนาคตเด็กคนนี้จะเป็นอย่างไรรึ คุณยายมีสิทธิที่จะไม่ตาย คุณยายมีสิทธิที่จะกลับมาดูแลหลานของแกได้ แกมีโอกาสนี้และเราควรให้สิทธิแกมิใช่หรือ

ความมุ่งมั่นในการทำหน้าที่ของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขถูกหล่อหลอมขึ้นโดยที่แต่ละคนไม่รู้สึกรู้สีก้าว การได้เห็นเพื่อนร่วมงานช่วยชีวิตผู้ป่วยในยามวิกฤติ กลายเป็นสำนึกของเพื่อนร่วมงาน ทำให้ทันตภิบาลคนหนึ่ง ใช้ทักษะในการบริหารจัดการระดมสรรพกำลังเท่าที่มีอยู่ มาช่วยเหลือน้องฟลุคที่ตกต้นไม้เกี่ยงอากาศสาหัสถึงขั้นต้องผ่าตัดสมอง ให้ได้รับการเคลื่อนย้ายและส่งต่ออย่างเหมาะสม และนี่ก็เป็นวรรณกรรมแห่งชีวิตอีกบทหนึ่ง

โอ้ คุณพระช่วย ! ภาพที่ฉันเห็นตรงหน้า ใจฉันแทบหยุดเต้น ไร้ เด็กเอ๋ยเด็กน้อย!! น่าเวทนาเหลือเกิน เด็กผู้ชายอายุประมาณ 10 ปี รุนราวคราวเดียวกับลูกฉัน รูปร่างผอม นอนปะปนอยู่กับกิ่งไม้หัก ลูกมะเกี๋ยงเล็ก ๆ กระจัดกระจาย เลือดแดงฉานไหลนองเต็มพื้น เด็กนอนแน่นิ่งไม่ไหวติง ผิวกายซีดเขียว มีเลือดออกที่ศีรษะ จมูกปากอย่างไม่มีขาดสาย ตาสองข้างปรือคล้ายจะปิด หายใจเป็นเฮือก ๆ ทำให้ฉันคิดถึงลูกขึ้นมาจับใจ “ถ้าเด็กคนนี้เป็นลูกฉันล่ะ..... ไม่ ไม่ เด็กคนนี้จะต้องไม่เป็นอะไร” ฉันรำร้องอยู่ในใจ

งานอาจจะทำให้เราเห็นอารมณ์ขุนมัว บดบังเนื้อแท้ในจิตใจของเพื่อนร่วมงาน ต่อเมื่อเรามีโอกาสมองเพื่อนร่วมงานในอีกบริบทหนึ่ง ในภาวะที่ตัวเราไม่ต้องเข้าไปเป็นตัวละครหลัก ไม่อยู่ภายใต้แรงบีบคั้นของภาระงานที่วุ่นวาย เมื่อนั้นเราจะเห็นภาพที่กระจ่างชัดขึ้น ดังเช่นภาพของฟีสู่ ในเรื่องความมืด

งานทำให้เราเห็นการเปลี่ยนแปลงชีวิตของคนคนหนึ่ง จากหน้ามือเป็นหลังมือ ชีวิตของรินที่สูญเสียทั้งลูกและสามี จมกับความทุกข์และอบายมุขจนแทบจะเอาชีวิตไม่รอด แต่กลับมีพลังใจที่จะสู้ชีวิต กลับมาอีกครั้งหนึ่งด้วยหัวใจที่แข็งแกร่งและเปี่ยมไปด้วยพลังในฐานะจิตอาสาเป็นกำลังใจให้เพื่อนผู้สูญเสีย ทั้งนี้ด้วยกำลังใจและความช่วยเหลือจากทีมสุขภาพอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ซึ่งมีได้ดูแลรินเฉพาะตามหน้าที่ แต่เป็นการดูแลในฐานะเพื่อนมนุษย์จะพึงมีต่อกัน ด้วยจิตผูกพันของฝาแฝด และด้วยโทรศัพท์ของพยาบาลจิตเวชที่เปิดไว้ตลอดเวลา ทำให้น้องแฝดของสาวตรีได้รับการช่วยเหลือจากการฆ่าตัวตายได้ทันเวลาพอดี ด้วยการให้เวลากับกัลยามากพอ ทำให้ความทุกข์ของกัลยาได้รับการปลดปล่อย ได้ให้กำเนิดทั้งบุตรสาวที่หน้าตาน่ารักและจิตวิญญาณของความเป็นแม่

งานสอนให้เราได้เรียนรู้ถึงคุณค่าและความอดทนเพื่อความฝันของป้าพรที่ไม่ต้องการถูกตัดขา ขณะที่พวกเราส่วนหนึ่งมีความเชื่อว่าการตัดขาคือวิธีการรักษาแผลเบาหวานที่ดีและมีประสิทธิภาพที่สุด แต่สำหรับผู้ป่วยแล้ว นั่นไม่ใช่สิ่งที่ผู้ป่วยต้องการ การเคารพในความต้องการของผู้ป่วย ทำให้เราได้บทพิสูจน์ใหม่ว่าทีมงานใน รพ. ชุมชนที่ไม่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย ก็สามารถรักษาขาของผู้ป่วยเบาหวานไว้ได้เช่นกัน อีกทั้งตัวอย่างในเรื่องความอดทนของครูและพ่อแม่ที่ทำให้เด็กออกัสติคอย่างป๊อกแป็ก กลายเป็นแชมป์เปียนโนได้

งานสอนให้เราวิธี การที่ชาญฉลาดในการให้ข้อคิดแก่ผู้คน

แม่ทุกคนพร้อมที่จะให้อภัยลูกได้เสมอไม่ว่าลูกจะทำผิดร้ายแรงแค่ไหน สุชาดาลองคิดดูนะถ้าแม่ของสุชาดามารู้ทีหลังว่าลูกเจ็บป่วยปางตายแต่ไม่ได้มาดูแลแม่ของสุชาดาจะเสียใจมากแค่ไหน ฉันเอื้อมมือไปจับแขนของเธอเบาๆ และเดินจากมาปล่อยให้เธอได้ใช้เวลาอยู่กับตัวของเธอเอง

ไม่ว่าจะเป็นชีวิตที่บ้านหรือที่ทำงาน ล้วนต้องทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อบรรลุเป้าหมาย พัฒนาให้ดีขึ้น และแก้ไขปัญหาที่ต้องเผชิญ บทเรียนจากบ้านจึงนำมาใช้กับที่ทำงานได้ และบทเรียนจากที่ทำงานก็นำกลับไปใช้ที่บ้านได้ การที่เจ้าขุนทองถูกฝังรังแกสอนให้ได้ข้อคิดของการแก้ปัญหาที่เรียบง่าย การลองผิดลองถูก แนนอนว่าบทเรียนที่เกิดขึ้นจะทำให้เราแก้ไขปัญหาในลักษณะเดียวกันได้ฉับไวยิ่งขึ้น ประเด็นที่ทำทนายก็คือเราจะรวบรวมบทเรียนของการแก้ปัญหาต่างๆ มาสะสมเป็นสินทรัพย์ของระบบบริการได้อย่างไร

คุณหมอมาตรบอกว่าอย่าให้ผมเขียนคำนำเลย ให้เขียนเป็นบทสังเคราะห์ท้ายเล่มก็แล้วกัน นั่นเท่ากับบอกผมว่า อย่าเพิ่งเขียนอะไรก่อนที่จะอ่านเรื่องทุกเรื่องให้ครบถ้วนก่อน เมื่ออ่านแต่ละเรื่อง ผมก็เขียนข้อคิดที่เกิดขึ้นจากเรื่องนั้นๆ แล้วก็พยายามร้อยเรียงให้เชื่อมโยงกับเรื่องที่ผ่านมา

เช้าวันนี้ ฝ่ายที่ติดตามต้นฉบับก็ทำตาเขียวบอกว่าเกินกำหนดมาหลายวันแล้ว จำต้องปิดต้นฉบับเสียที่จากที่ได้รับมอบหมายให้เขียนบทสังเคราะห์ ก็กลายเป็นบทเรียงร้อยด้วยประการฉะนี้

อนวัณน์ ศุภชุตikul

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)